V. CRITICĂ ŞI BIBLIOGRAFIE

ČESKOSLOVENSKÉ PŘEDNÁŠKY PRO V. MEZINÁRODNÍ SJEZD SLAVISTŮ V SOFII, Praga, Editura Academiei cehoslovace de ştiinţe, 1963, 371 p.

Din volumul *Comunicările cehoslovace la cel de-al V-lea Congres internaţional al slaviştilor de la Sofia*, ne propunem, în cele ce urmează, să înfăţişăm problemele de istorie cu care slaviştii cehi s-au prezentat la Congresul de la Sofia. (Comunicările din domeniul limbii şi literaturii vor fi semnalate în volumul următor din « Romanoslavica »). Cunoscutul husitolog ceh **Josef Macek** prezintă, într-o formă de sinteză, cîteva din problemele ideologiei husite, care într-un mod sau altul, au pătruns în viaţa social-politică a ţărilor slave în sec. al XV-lea (*Ideologia husită şi ţările slave în evul mediu*, p. 323—327). Se poate spune, afirmă autorul, că husitismul a fost, din punct de vedere istoric, primul program ideologic care a călăuzit cîteva dintre popoarele slave în lupta comună împotriva bisericii, nobilimii şi feudalismului.

Cu privire la problema legăturilor culturale dintre slavii apuseni şi răsăriteni în sec. al XIV-lea şi la începutul sec. al XV-lea se intitulează o altă comunicare semnată de **Josef Macûrek** (p. 329—333). Pe baza comparaţiei dintre formularul diplomatic al cancelariei cehe, ucrainene şi moldoveneşti, din a doua jumătate a sec. al XIV-lea, Macûrek admite că actele de cancelarie din Ucraina sud-vestică şi din Moldova prezintă numeroase analogii şi similitudini cu formulele documentului ceh — ceea ce implică o penetraţie a elementelor de limbă şi cultură diplomatică cehă spre răsăritul Europei în această perioadă (Vezi şi prezentările noastre în legătură cu această problemă în Rsl, VIII, p. 539—542).

Interesante sînt consideraţiile istorice, făcute pe marginea unor momente pregnante din dezvoltarea social-economică a societăţii precapitaliste din Europa pînă la 1848, de către **Oldřich Říha** în studiul său *Baza şi caracterul « mişcărilor de redeşteptare naţională », ca etape ale evoluţiei social-economice* (p. 335—340). Říha afirmă că istoriografia de pînă acum s-a mulţumit, în ceea ce priveşte analiza conceptuală a « mişcării de redeşteptare naţională », numai cu rezultatele obţinute de cercetările de istorie literară, fără a da atenţia cuvenită transformărilor politice şi sociale din această perioadă. Cercetările istorice nu şi-au pus problema participării, la desfăşurarea acestui proces complex, a bazei social-economice, care ne înlesneşte înţelegerea prefacerilor intervenite în desfăşurarea mişcărilor de redeşteptare naţională. Pornind pe această linie, fenomenele ne apar mult mai complexe.

Înrudită cu tema de mai sus este şi comunicarea lui **Josef Kočí** despre *Răscoalele ţărăneşti şi mişcarea de redeşteptare naţională cehă* (p. 341—345). Autorul precizează, de la început, că în răscoalele ţărăneşti din perioada feudalismului tîrziu, iobagii cehi au luptat alături de iobagii germani. Lucrul acesta s-a produs chiar şi în timpul mişcării revoluţionare husite, după cum acţiuni similare au avut loc cu prilejul marilor turburări ţărăneşti din sec. al XVII-lea şi al XVIII-lea. Situaţia se complică însă o dată cu apariţia fenomenelor de destrămare a feudalismului, cînd problema naţională sporeşte în conţinut şi capătă o anumită semnificaţie.

O comunicare mai cuprinzătoare se datoreşte lui **Karel Herman** şi **J. Křížek** şi tratează despre *Însemnătatea istorică a celor trei revoluţii ruseşti pentru popoarele din Europa Centrală şi mai ales pentru Cehoslovacia* (p. 347—361). Pentru a dovedi că victoria noii orînduiri sociale n-a fost un fenomen întîmplător pentru majoritatea popoarelor din centrul şi sud-estul Europei, autorii îşi împart expunerea în patru capitole, ale căror titluri indică în mod clar sensul ideilor din context: 1) Capitalismul şi popoarele din Europa centrală ; 2) Perioada imperialismului — ajunul revoluţiei proletare ; 3) Revoluţia din Octombrie — premiză a eliberării popoarelor din ţările Europei centrale şi 4) Socialismul — singura garanţie pentru dezvoltarea înfloritoare a popoarelor din Europa centrală.

Ultima comunicare aparţine lui **Jozef Hrozienčik,** care se ocupă de *Problema participării popoarelor slave la lupta împotriva fascismului* (p. 363—371). Autorul prezintă în linii mari rezistenţa şi lupta maselor populare şi a forţelor progresiste din Cehoslovacia, Polonia şi U.R.S.S. împotriva Germaniei hitleriste.

TR. IONESCU-NIŞCOV

СЛАВЯНСКИЙ АРХИВ. Culegere de articole şi materiale, Moscova, Editura Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S., 1963, 307 p.

Ca şi volumele precedente [1], volumul pe 1963 al culegerii de studii şi materiale *Славянский Архив* cuprinde articole, comunicări şi note asupra diverselor probleme de istorie slavă, bazate în cea mai mare parte pe material documentar inedit, depistat în arhivele sovietice. Ne ocupăm de acele studii şi articole care privesc şi istoria ţării noastre. Studiul lui **P. P. Naumov,** *Кем написано второе житие Стефана Дечанского* (Cine este autorul celei de-a doua variante a vieţii lui Ştefan de la Deceani) (p. 60—72) atrage atenţia, fiind vorba de Grigorie Ţamblac. E. P. Naumov contestă atît datarea primeia dintre aceste opere, cît şi paternitatea lui Grigorie Ţamblac. Potrivit părerii autorului, acesta nu a scris povestirea despre aducerea moaştelor sf. Paraschiva decît în Moldova sau în Ţara Românească, eventual la Constantinopol, deoarece în 1402—1405, cînd e scrisă această operă, el nu s-a aflat în Serbia. Analiza internă a celor două scrieri arată, după E. P. Naumov, că Grigorie Ţamblac nu a fost la mănăstirea Deceani din Serbia şi că el nu a putut să redacteze cea de-a doua variantă a vieţii lui Ştefan Uroş în 1402—1404.

O problemă interesantă din istoria comerţului prezintă **N. Todorov,** în *Ярмарка в городе Хаджиоглу — Пазарджик в 70-х годах XIX в.* (Tîrgul din oraşul Hagioglu — Bazargic în deceniul al 8-lea al secolului al XIX-lea) (p. 116—119). Este vorba de oraşul Dobrici, actualul Tolbuhin, din Bulgaria. Un inventar al prăvăliilor acestui tîrg la data menţionată în titlu, descoperit la secţia de materiale orientale a Bibliotecii « Kiril şi Metodiu » din Sofia oferă date importante privind mărfurile, valoarea şi preţurile lor. Desprindem, printre altele, informaţii despre *circulaţia mărfurilor de Braşov. Rîndul prăvăliilor cu mărfuri de Braşov era unul dintre cele mai mari în tîrg :* 47 de prăvălii cu marfă de Braşov, mai mare fiind numai numărul prăvăliilor cu produse de cizmărie, băcănie şi manufactură. În comparaţie cu negustorii străini (armeni, greci, evrei), bulgarii ocupau poziţiile cele mai mari în comerţul local de la Hagioglu, cei mai mulţi dintre ei fiind legaţi de comerţul braşovean, fapt explicat de autor prin puterea coloniei bulgare din oraşul transilvănean. Cel mai mare negustor din tîrg, Atanas Hristo, originar din Silistra, deţinător a 11 prăvălii, îşi datora situaţia comercializării mărfurilor de Braşov.

Printre negustorii de păcură, cei mai mulţi erau originari din Tîrnovo. Acest fapt se explică prin legăturile acestui oraş cu Ţara Românească, de unde se aducea păcura (p. 130—131).

În două scrisori scurte, cuprinzînd date noi din biografia lui **L. Karavelov** (*Новые данные к биографии Л. Каравелова*, p. 235—236), comunicate de S. A. Nichitin, găsim precizări în legătură cu activitatea acestui revoluţionar bulgar în ţara noastră. În august 1869 el scria de la Odesa lui O. M. Bodianschi, cel dintîi conferenţiar la catedra de slavistică a Universităţii din Moscova, cerîndu-i colecţia sa de cîntece bulgăreşi, pentru a le publica la Bucureşti. A doua oară îi scrie, în aceeaşi chestiune, din Bucureşti, dîndu-şi adresa la ziarul « Svoboda ».

Slaviştii români, specialişti ai diferitelor ramuri ale slavisticii, vor găsi preţioase informaţii şi în restul articolelor, ale căror titluri le menţionăm în continuare: **V. M. Cernov,** *Se poate oare socoti ca dovedit faptul că statutul lituanian a constituit un izvor pentru capitolele al V-lea şi al IX-lea din « Pravila Sobornicească »?* (p. 73—91) ; **V. M. Fomenkova,** *Statutele lui Kazimir al III-lea ca izvor pentru istoria relaţiilor agrare în Polonia feudală* (p. 29—59) ; **M. M. Freidenberg,** *Despre formularul actelor de notariat din Troghir* (p. 3—11) ; **O. I. Pobedova,** *Cu privire la problema studiului miniaturilor de pe manuscrisele istorice ca izvor pentru istoria cronicilor pictate* (p. 12—28) ; **V. Freidson,** *Despre « comitetul » de la Belgrad al lui Matia Ban* (p. 100—115) ; **G. K. Venediktov,** *O copie necunoscută a istoriei lui Paisie de la Hilandar* (p. 203—214) ; **B. S. Popova,** *Ioachim Lelewel şi savanţii ruşi* (p. 215—227) ; **L. S. Kişkin,** *Scrisori ale lui F. P. Celkovski către I. I. Sreznevski* (p. 228—234) ; **M. A. Ilin şi V. D. Coraliuc,** *În legătură cu călătoria lui Liubomir Niderle în Rusia în 1893* (p. 232—233) ; **I. G. Senkevici,** *Materiale privind istoria slavilor de sud* (p. 237—251) ; **K. L. Strukova,** *Documente noi privind situaţia din vialetul Bitoliei în anul 1903 (Din rapoartele consulilor ruşi)* (p. 256—285) ; **N. I. Hitrov,** *Documente pentru istoria*

[1] Vezi « Romanoslavica » VIII, 1963, p. 493—499, şi X, 1964, p. 578—582.

relațiilor ruso-muntenegrene la sfîrșitul secolului al XIX-lea — începutul secolului al XX-lea (p. 286—302); **K. L. Strukova,** *În legătură cu problema activității intelectualității macedonene în Rusia la începutul secolului al XX-lea* (p. 184—186); **G. P. Cernakova,** *Karel Havlíček — Borkovski și cenzura țaristă*, (p. 163—175); **E. V. Kiselev,** *Pe urmele unei scrisori a lui N. P. Ogarev și A. I. Herțen* (p. 159—164).

S. IANCOVICI

Вопросы Истории Славян, Voronej, Universitatea de stat, 1963, nr. 1, 206 p.

Prima fasciculă a noii reviste de istorie a slavilor inițiată de către slaviștii din centrul universitar Voronej aduce cîteva contribuții de adîncire și interpretare nouă dată unor probleme de istorie a popoarelor slave.

S. P. Bobrova dezbate *Unele probleme privind stăpînirea pămîntului de către țărani în Serbia, din secolul al XII-lea pînă în prima jumătate a secolului al XIV-lea* (p. 9—42). În articolul *Despre cercetarea istoriei Raguzei* (p. 43—59), **N. P. Manancicova** trece în revistă cronicile și scrierile pînă în vremea noastră referitoare la istoria Republicii raguzane. **D. Anghelov** prezintă *Metodele diplomației bizantine în raporturile cu Bulgaria, după datele cuprinse în scrisorile patriarhului Nicolae Misticul al Constantinopolului* (p. 60—68). **G. I. Liptanicova** se ocupă de *Studiul mișcării husite în istoriografia rusă dinainte de revoluție* (p. 69—92). O izbutită sistematizare a concepțiilor lui K. Marx și F. Engels « *despre chestiunea orientală în ajunul războiului Crimeii* » (p. 123—126) dă **N. T. Sapronova.**

O contribuție nouă aduce **N. A. Zadonschi** la cunoașterea « Artelului sacru », adică a grupului de decembriști republicani, organizat în 1814 de N. N. Muraviov (p. 165—177).

I. Ianu tratează *Istoria creării Organizației revoluționare interne macedonene* (p. 155—164), iar **V. M. Povaliev** descrie *Activitatea revoluționară a lui R. Dragović în perioada formării Partidului Social-Democrat sîrb* (p. 137—154).

Acestea și alte materiale mai puțin importante oglindesc programul și orientarea revistei, ilustrate și prin coperta ei cu titlul scris în mai multe limbi slave. Inițiativa promițătoare a istoricilor slaviști de la Voronej, pe care o salutăm cu căldură, dovedește creșterea interesului pentru problemele de slavistică și a dorinței de colaborare cu specialiștii din diferite țări.

S. IANCOVICI

Известия на Института за история, Sofia, Ed. Academiei Bulgare de Științe, 1963, Nr. 12, 129 p.; Nr. 13, 293, p.

Ca de obicei, revista Institutului de istorie din Sofia cuprinde articole, comunicări, materiale, recenzii și note bibliografice care interesează în primul rînd, așa cum este și firesc, istoria Bulgariei. În același timp însă, o serie de articole merită să fie cunoscute și de cercetătorii noștri, deoarece se referă și la domenii mai largi, cum ar fi relațiile dintre țările slave și balcanice, legăturile cu țara noastră etc. Din acest punct de vedere o importanță deosebită o prezintă articolul **Bistrei Țvetkova,** cunoscută prin lucrările sale anterioare referitoare la o perioadă mai puțin studiată din istoria Bulgariei, și anume aceea a primelor secole ale dominației otomane. Sub titlul *Asupra vămilor și taxelor din unele orașe bulgare în secolul al XVI-lea* (nr. 13, p. 183—260), autoarea publică un număr de 13 legiuiri turcești inedite, care reglementează taxele vamale și comerțul din cîteva orașe bulgare, printre care porturile dunărene Nicopol, Ruse, Oreahovo ș.a. Aceste texte se află împreună într-un codice păstrat la Biblioteca Națională din Paris (Fonds Turc, 85). Desigur cercetătoarea bulgară se interesează în primul rînd de instituțiile feudale turcești, de economia urbană și de politica fiscală dusă de Imperiul Otoman în teritoriile bulgare. *Toate aceste documente ne dau însă date foarte prețioase asupra comerțului care se făcea în secolul al XVI-lea între aceste teritorii și Țara Românească.* Apar mărfurile, apar negustorii, condițiile în care se făcea schimbul, taxele vamale și destinația lor etc. Din textul documentelor se vede că exportul de sare și de oi din Țara Românească la sud de Dunăre era atît de intens, încît a impus o anumită reglementare prin legi speciale. Transporturile se făceau mai ales pe la

Islaz şi Giurgiu, spre Vidin, Oreahovo, Nicopol, Silistra, adică pe tot ţărmul dunărean. Taxele pe sare, destul de mari, se împărţeau între diverşi beneficiari şi este interesant că o parte revenea şi voevodului Ţării Româneşti. Numeroasele dispoziţii vamale care se dau în legătură cu exportul şi importul mărfurilor între cele două ţări riverane arată că acest trafic era foarte intens. În general se importau la noi postavuri de lînă (mai ales de Brussa), cojoace, vinuri, legume şi zarzavaturi şi se exportau, în afară de cele două produse arătate mai sus: in, cereale, material lemnos, porci, cai, vite mari şi păsări tăiate, încălţăminte de tot felul, precum şi mărfuri tranzitate — cuţitărie, fier, cositor etc. Alte articole apar atît la import cît şi la export. Interesantă este şi atestarea comerţului cu robi, prin precizarea taxelor care se plătesc la trecerea lor la sud de Dunăre.

Documentele arată pe larg mărfurile ce se transportă şi taxele ce trebuie plătite. Iată cîteva exemple luate din legiuirea pentru Nicopole: « Dacă va trece în Ţara Românească postavuri, pînză, produse neprelucrate, musulmanul va plăti ghiumruk 3%, nemusulmanul — 4%, străinii — 5%... Dacă din Ţara Românească trec (în Bulgaria) cizme făcute din iuft de Adrianopol se va plăti un akcé de pereche ; dacă sînt confecţionate din iuft indigen, mai slab, se va lua un akcé la două perechi ». Se arată taxele ce se plătesc dacă se aduc pantofi şi sandale etc. (p. 217). Sau alte exemple luate din legiuirea pentru portul Oreahovo: « Dacă se vor aduce robi (de la nord de Dunăre), se va plăti pentru fiecare 25 de akcé. Atunci cînd din Ţara Românească se aduce miere, unt, brînză, cuţite, cositor, aramă şi altele... » (p. 222). Nu insistăm mai mult asupra problemei, subliniind însă că acest studiu de circa 60 de pagini (cu documente şi facsimile) constituie o lucrare foarte bine documentată, importantă nu numai pentru istoria Bulgariei şi a Imperiului Otoman, ci şi pentru istoria noastră.

Date interesante se găsesc şi în materialele publicate de **E. Eskenazi,** *Despre cronica familiei Arië din Samokov* (nr. 12, p. 193—212). Este vorba de patru volume (circa 2400 pagini), scrise în ebraica sefardă şi care prezintă însemnările negustorului Naim Arië, continuate apoi de Moşe Arië. E. Eskenazi dă un scurt comentariu şi un fel de sumar al imensului material, important nu numai pentru istoria economică, ci şi pentru cea politică din perioada 1768—1914. Din comunicare rezultă că aceşti negustori au făcut comerţ şi cu Ţara Românească.

În acelaşi număr (p. 101—106), **Al. Burmov** continuă observaţiile sale critice asupra corespondenţei publicată în vol. I din operele lui Rakovski. Se îndreaptă unele date şi numele unor corespondenţi ai cunoscutului revoluţionar. Este vorba de scrisori către unii bulgari din Bucureşti (P. Ivanovici, M. Beşkov, Hristo Gheorghiev, D. Diamandiev, Panaret Raşev şi alţii), Brăila etc., care au jucat un anumit rol în emigraţia şi mişcarea revoluţionară bulgară din Ţara Românească.

Dintre celelalte articole importante pentru istoria noastră veche este cel semnat de **V. Tăpkova-Zaimova,** *Unele probleme asupra modificărilor etnice în Balcani, în secolele al V-lea şi al VII-lea,* (nr. 12, p. 75—99) deoarece se ocupă şi de teritoriile de la nord de Dunăre. Între altele, după, părerea sa, nu trebuie să se exagereze, atunci cînd se vorbeşte de numărul cel mare de robi pe care izvoarele îl arată ca fiind luaţi de slavi în incursiunile lor sud-dunărene (cîte 1000—2000 de inşi, împreună cu femei şi copii) şi nici asupra influenţei pe care aceşti robi ar fi exercitat-o la nord de Dunăre, unde erau aduşi. Autoarea face şi alte consideraţii care interesează istoria noastră veche.

Menţionăm apoi contribuţiile semnate de **V. Topalov** asupra crizei economice din Bulgaria din anii 1897—1900 (nr. 12, p. 135—138), **Z. Zlatev** despre probleme economice bulgare contemporane (nr. 12, p. 5—46) ş.a.

Documente interesante publică **I. Mitev** despre prietenia ruso-bulgară şi ajutorul rus dat Bulgariei în 1877 (nr. 12, p. 185—191), **I. Ormangiev** despre organizaţia revoluţionară din Tracia între anii 1907—1908 (nr. 12, p. 161—184) şi Climent de la Rila despre mînăstirea Rila în ajunul independenţei (nr. 12, p. 107—123).

În nr. 13 al revistei (p. 23—31) semnalăm importantul studiu al lui **S. A. Nikitin** despre Paisie de la Hilandar şi istoriografia sud-slavă contemporană. Despre însemnătatea operei lui Paisie scrie şi academicianul bulgar **Todor Pavlov,** făcînd consideraţii interesante (p. 5—21). Date în legătură cu zadruga se găsesc în articolul semnat de **Genoveva Ţankova-Petkova,** *Asupra tehnicii agricole din Bulgaria medievală şi unele regiuni balcanice învecinate* (p. 123—137). Un studiu serios şi bine documentat este acela semnat de **E. Kable** (R.D.G.) şi **K. D. Kosev,** *Ostforschung, armă a imperialismului german* (p. 33—74) şi în care autorii demască denaturările istoriei moderne şi contemporane a Bulgariei într-o serie de publicaţii germane şi bulgare apărute în ultimii ani ai secolului al XIX-lea şi pînă în zilele noastre.

Alte articole şi materiale sînt semnate de **L. Berov, E. Eskenazi, Vanda Smohovska-Petrova** şi **Herbert Steiner** (Austria). Revista recenzează o serie de lucrări importante apărute în Bulgaria şi alte ţări. Printre ele remarcăm şi recenzia favorabilă pe care turcologii V. Mutafcieva şi G. Gălăbov o fac lucrării lui M. Guboglu, *Paleografia şi diplomatica turcă osmană,* apărută la Bucureşti, în Editura Academiei R.P.R. (1958).

CONSTANTIN N. VELICHI

ИЗВЕСТИЯ НА ДЪРЖАВНИТЕ АРХИВИ, Sofia, 1963 nr. 7, 402 p.

Acest buletin anual al Arhivelor statului din Bulgaria prezintă în nr. 7, pe 1963, următoarele rubrici: articole, documente, prezentări de fonduri arhivistice, semnalări de noi achiziţii, recenzii, comunicări, cronică.

Din articolele care interesează îndeosebi şi pe cercetătorii străini, semnalăm în primul rînd pe acela al lui **M. Alexiev**, redactorul responsabil al revistei, *Planul de perspectivă şi sarcinile Arhivelor statului* (p. 3—13), în care se arată sarcinile imediate şi de perspectivă ale Arhivelor statului din ţara vecină, dintre care reţinem cîteva. Astfel, pe lîngă completarea fondurilor propii, a căror creştere este arătată în cifre impresionante, una din preocupările de bază este şi procurarea unor microfilme după materialele arhivistice ce se află în depozitele din străinătate, în primul rînd în U.R.S.S., R.D.G. şi R.P.R. Interesant este şi planul de informare a cercetătorilor, prin publicarea unor inventare şi cataloage, precum şi prin continuarea tipăririi unor colecţii de documente.

Consideraţii demne de luat în seamă se găsesc în articolul lui **K. Gheorghiev**, intitulat *Studiul izvoarelor, ramură neglijată pînă acum în ştiinţa noastră* (p. 14—30). Se dau cîteva citate care arată deosebita preocupare pe care Rakovski, Levski, Karavelov şi Botev au avut-o pentru păstrarea materialelor istorice. Interesantă este în această privinţă îndrumarea dată de Levski colaboratorului său de la Turnu-Măgurele, negustorul Danail Popov. Autorul face şi observaţii critice asupra felului în care au fost publicate în Bulgaria, în ultimul timp, cîteva dintre colecţiile de documente interne (turceşti) sau externe, în special cele din arhivele vieneze.

Bineînţeles, pentru cercetătorii din ţara noastră, una dintre arhivele care interesează în cea mai mare măsură este aceea a Renaşterii bulgare. În această privinţă, articolul lui **Ml. Radkov** este deosebit de instructiv. Aşa cum arată şi titlul, *Din istoria Arhivei Renaşterii bulgare* (p. 43—65), cititorii găsesc aici o detaliată prezentare a modului în care a luat fiinţă şi s-a dezvoltat această arhivă. Este de regretat că acest studiu, atît de interesant, nu a fost dus pînă la zi, pentru a ne da informaţii şi asupra situaţiei şi a fondurilor de care dispune arhiva astăzi.

Alături de aceste articole sînt şi altele, care interesează mai mult pe cercetătorii bulgari. **L. Dimitrov** semnează un articol în legătură cu clasificarea materialelor documentare, provenind din fonduri mici de acelaşi tip, interesant pentru datele sale tehnice. **S. Lopodacika** şi **L. Dimitrov** se ocupă de unele probleme economice din primul plan cincinal bulgar, iar **M. Penkova** dă date asupra detaşamentului de partizani V. Levski, care a operat pe coasta Mării Negre în 1944.

Şi la rubrica documente găsim materiale care ne interesează în mare măsură. Astfel, importante sînt cele 28 de documente publicate de **N. Jecev** în articolul său *Din corespondenţa deportaţilor politici bulgari în deceniile al 7-lea şi al 8-lea ale secolului al XIX-lea* (p. 220—262). În istoriografia bulgară mai există publicaţii de acest gen, dar mai toate sînt amintiri scrise mai tîrziu de cei care s-au reîntors de la Diar-Bekir sau din alte închisori şi locuri de exil. Documentele publicate de Jecev sînt materiale ieşite chiar din mîna acestor deportaţi şi chiar din timpul detenţiunii lor. Deşi semnatarii acestor scrisori trebuiau să ţină seama de cenzura otomană, totuşi în ele găsim o serie întreagă de amănunte foarte utile. Unele dintre ele sînt în legătură cu emigraţia bulgară în România. Interesantă este scrisoarea luptătorilor din ceata condusă de Hagi Dimităr şi Ştefan Karagea către conaţionalii lor din România, cărora le cer ajutorul, deoarece, după propriile lor cuvinte, aceştia erau unicul lor sprijin, unica lor nădejde. După cum afirmă şi autorul în note, se pare că acest ajutor s-a dat, în sensul că s-au trimis emisari prin oraşele de la noi din ţară, în care erau şi bulgari, cerîndu-le să contribuie benevol. Este interesant şi faptul că pînă la aceşti deportaţi ajungeau unele ziare şi reviste bulgare, între care cunoscuta publicaţie editată de Karavelov la Bucureşti «Знание».

Într-o altă scrisoare găsim şi unele amănunte, necunoscute pînă acum, asupra unor emigranţi bulgari din România care au participat la aceeaşi ceată. Alte scrisori sînt adresate aceluiaşi negustor bulgar de la Turnu-Măgurele, Danail Popov. De fapt, acesta din urmă a ţinut cea mai strînsă legătură cu toţi deportaţii. El a fost unul dintre cei mai valoroşi colaboratori ai lui Levski şi tot prin intermediul său obţinea Hristo Botev materiale despre condamnaţii de la Diar-Bekir, pe care le publica în ziarele sale de la Bucureşti.

Subliniem şi scrisoarea lui Kiril Botev, fratele poetului, către Evloghie Gheorghiev din Bucureşti, prin care îi descrie călătoria sa pînă la locul deportării. În sfîrşit, alt emigrant, care a reuşit să evadeze după 15 ani de detenţiune la Diar-Bekir, cerea ajutorul «Asociaţiei de binefacere» de la Bucureşti.

Cele 28 de documente publicate de N. Jecev formează doar o mică parte din marele număr care se păstrează în arhivă. Autorul a ales pentru publicare pe cele mai semnificative. Actele sînt însoţite de o scurtă introducere, în care se subliniază importanţa lor, şi de o serie de adnotări. Util este şi indicele de localităţi necunoscute şi de cuvinte turceşti sau rare. Documentele

publicate de Jecev sînt valoroase și completează alte publicații similare. Metoda de editare este riguros științifică.

Interesantă este soarta fruntașilor emigrației bulgare din România și în general a cetașilor și voluntarilor — cîți au supraviețuit răscoalei din aprilie sau războiului din 1877—1878 — după eliberarea Bulgariei. De această problemă se ocupă **J. Kabadaev** în articolul său *Burghezia bulgară și luptătorii pentru independența națională* (p. 200—219). Transformările sociale care s-au petrecut în Bulgaria după 1878 au dus la sărăcirea celor mai mulți dintre dînșii. Alții, destui de puțini la număr, au trădat idealurile pentru care luptaseră în tinerețe. Deși asupra acestei probleme s-a mai scris în istoriografia bulgară, baza documentară a diferitelor articole n-a fost completă. De aceea autorul publică acum cîteva documente dintre cele mai caracteristice în această privință. Unele dintre acestea, cum este cererea lui Filip Totiu, conțin și date istorice importante pentru activitatea cetelor bulgare organizate la noi în țară și care, de cele mai multe ori cu aprobarea tacită a autorităților românești, au fost lăsate să treacă peste Dunăre. Documentele sînt însoțite de note explicative și de o scurtă introducere.

Impresionante sînt cele cîteva scrisori publicate de **D. Vărbljanska.** sub titlul *Asupra biografiei prof. D. Șișmanov* (p. 143—148). Ele se referă la tragica moarte a acestuia, petrecută la Oslo în 1928, în timp ce lua parte ca delegat al Bulgariei la Congresul P.E.N.-Clubului. Documentele vor servi la o viitoare biografie a lui. În această privință, și pentru aceiași viitori biografi, semnalăm noi rîndurile atît de calde scrise cu acest prilej de N. Iorga. Adăugăm de asemenea că Șișmanov a venit la București pentru a studia la fața locului legislația școlară a lui Spiru Haret (N. Iorga, *Oameni care au fost*, vol. III, București, 1936, p. 261—262).

O bogată sursă de informație pentru istoria războaielor balcanice o formează cele 45 de scrisori pe care cunoscutul fruntaș socialist bulgar **Gheorghi Kirkov** le-a trimis de pe front soției sale în 1912—1913 (*Scrisorile lui G. Kirkov de pe front către Tina Kirkova*, p. 149—199). În afară de datele pe care le oferă pentru istoria Bulgariei, subliniem pe cele ce se referă la probleme mai largi și care interesează și celelalte țări balcanice. Din ele apare clară atitudinea sa față de primul război balcanic, față de alianța balcanică și de declararea războiului interaliat (al doilea război balcanic). Puternic și expresiv se demască burghezia bulgară, ca și rolul nefast jucat de marile puteri imperialiste. Scrisorile abundă în informații asupra evenimentelor de pe front, asupra perspectivelor începerii unor tratative în vederea încheierii păcii, asupra intrigilor marilor puteri, a atitudinii burgheziei din țările balcanice, a pozițiilor oficiale ale acestor țări, inclusiv România (p. 170 și 189) asupra contradicțiilor dintre statele balcanice, asupra mișcării socialiste din Balcani, asupra unui iminent război interaliat etc.

La rubrica *Prezentări de fonduri arhivistice* subliniem în primul rînd un studiu important și amănunțit al cunoscutei cercetătoare bulgare **Bistra Țvetkova,** *Noi izvoare arhivistice despre regimul agrar din Bulgaria de nord din perioada de început a dominației otomane* (p. 299—343), în care se analizează un registru otoman de la începutul celei de-a doua jumătăți a secolului al XVI-lea, unul dintre puținele referitoare la proprietățile agrare otomane de tipurile *miulk* și *vakif*.

Una dintre cele mai importante arhive, necunoscute pînă acum în Bulgaria, este aceea a lui Gheorghi Bakalov, renumitul critic și literat bulgar, arhivă care se păstrează la Moscova. A. Vekov prezintă cîteva date asupra relațiilor revoluționare ruso-bulgare bazate pe documente din acest fond (p. 294—298).

Hr. Dimitrov comunică date asupra *Comunei din Plevna* (1919—1923). Este vorba de unele măsuri luate în consiliul comunal al orașului, unde în această perioadă comuniștii au avut majoritatea (p. 298—293).

O bună completare a datelor cunoscute pînă acum asupra insurecției antifasciste din septembrie 1923 o aduce R. Nikolova, care prezintă știri scoase din fondurile arhivistice ale Sobraniei, ale diferitelor ministere, ca și din unele fonduri particulare (p. 277—287). Documentele se împart în trei grupe, ultimele două referindu-se, respectiv, la desfășurarea și apoi la groaznica represiune a insurecției. Împotriva acestor măsuri sălbatice au protestat Henri Barbusse, Albert Einstein ș.a. Alte prezentări de fonduri, ca cele semnate de S. Zlatkov sau Șt. Slavova, privesc situația din Bulgaria de după 9 septembrie 1944.

La rubrica următoare se arată fondurile documentare intrate în posesiunea unor arhive locale (Gabrovo, Russe, Plevna, Plovdiv, Iambol etc.), dîndu-se scurte lămuriri asupra lor.

La comunicări se dau și unele informații despre istoria organizării arhivelor din alte țări și despre stadiul în care se află în prezent. Notăm o asemenea informare, destul de amplă, intitulată *Din istoria și activitatea Arhivelor statului din Republica Populară Română* (p. 371—374), semnată de D. Cohen. Revista cuprinde și rezumate — extrem de scurte — în limba rusă și franceză ale articolelor și comunicărilor.

Buletinul anual al Arhivelor statului din R. P. Bulgaria reprezintă, așadar, o publicație valoroasă și utilă.

CONSTANTIN N. VELICHI

NOTIS BOTZARIS, *Visions Balkaniques dans la préparation de la révolution grecque (1789—1821)*, Geneva, 1962, p. 268

Lucrarea de doctorat în ştiinţe politice a lui N. Botzaris, editată de Universitatea din Geneva, vine să mărească numărul monografiilor publicate sub egida Institutului universitar de înalte studii internaţionale. Consacrată unei probleme importante, actuală, lucrarea lui N. Botzaris reprezintă o nouă încercare de sinteză a istoriei popoarelor din Balcani în perioadai 1789—1821. Lucrarea cuprinde o introducere de 14 pagini şi 15 capitole, fiecare de cîte 8—10 pagini: Rhigas Velestinlis şi contemporanii săi»; « Constituţia şi proiectele lui Rhigas»; « Criza Nizam-i Djamid-ului»; « Prima criză suliotă»; « Revoluţia sîrbă şi grecii»; « Societăţile secrete şi mişcarea literară revoluţionară»; « Crearea Eteriei»; « Conducerea colectivă a Eteriei»;« Alexandru Ipsilanti şi planurile Eteriei»; « Ali paşa din Ianina»;« Eteria şi Epirul»; « Eteria şi Miloş Obrenovici»; « Eteria în Principate»; « Revoluţia eteristă în Principate»; « Începuturile revoluţiei greceşti, raporturile greco-albaneze».

În anexe sînt date 70—80 de pagini de documente, toate editate şi bine cunoscute cercetătorilor de specialitate. Anexele sînt compartimentate în secţiuni: Constituţia lui Rhigas; corespondenţa dintre Miloş Obrenovici şi Eterie; documente privitoare la insurecţia lui Tudor Vladimirescu; documente privitoare la insurecţia lui Alexandru Ipsilanti; proclamaţii revoluţionare greceşti; documente turce privitoare la insurecţia din 1821; documente privitoare la relaţiile greco-musulmane.

Lucrarea este bazată pe principalele colecţii de documente, monografii, studii, precum şi pe unele materiale din arhivele din Atena şi Veneţia, care nu aduc însă date sau precizări noi.

Printre colecţiile şi cărţile româneşti citate, autorul a avut la dispoziţie şi primele patru volume din *Documente privitoare la istoria României. Răscoala din 1821* (Bucureşti, Edit. Acad. R.P.R., 1959—1960), din care a republicat, traducînd în limba franceză, o serie de documente.

Autorul îşi propune să prezinte « o imagine a influenţei exercitate de unele idei de cooperare balcanică în pregătirea revoluţiei greceşti din 1821», deşi din înseşi titlurile capitolelor apare vădit că lucrarea îmbrăţişează o gamă largă de probleme complexe, fiecare din ele putînd să constituie tema unor monografii. El porneşte de la teza că pregătirea revoluţiei greceşti din 1821 a început « chiar a doua zi după cucerirea otomană» şi faptul că ea a izbucnit după patru secole de la aceasta s-ar datora influenţei uriaşe exercitată de ideile revoluţionare franceze. Imperiul otoman s-a prăbuşit, după părerea autorului, datorită următorilor factori: *a)* disprețul şi indiferenţa manifestată de cuceritori faţă de popoarele cucerite; *b)* neglijenţa în exploatarea raţională a bogăţiilor naturale din regiunile cotropite; *c)* nepăsarea faţă de situaţia internă a statului. Acestor trei factori li s-a suprapus influenţa ideilor revoluţiei franceze, care, acţionînd ca o substanţă corosivă, a declanşat decăderea imperiului.

Este cunoscut faptul că toţi cercetătorii istoriei Imperiului Otoman au semnalat nu puţine fapte ce mărturiseau « disprețul», « indiferenţa», « neglijenţa», « nepăsarea» vîrfurilor feudale turce faţă de popoarele cucerite şi de situaţia internă a statului. Dar aceste elemente subiective n-au constituit decît fundalul pe care s-au desfăşurat, în secolele al XVII-lea şi al XVIII-lea, procese obiective, în primul rînd criza sistemului agrar otoman, transformarea feudelor concedate de sultan în proprietate particulară, destrămarea relaţiilor feudale şi apariţia noilor relaţii, a relaţiilor capitaliste. Pe măsura dezvoltării germenilor noului mod de viaţă în sînul economiei feudale a popoarelor din Balcani, a formării burgheziilor naţionale, popoarele şi-au afirmat cu tenacitate crescîndă aspiraţiile de eliberare naţională. Despre aceste probleme autorul nu pomeneşte nici un cuvînt, mergînd pe vechea linie de supraapreciere a influenţei ideilor Revoluţiei franceze şi de ignorare a proceselor profunde care au avut loc în viaţa social-economică a popoarelor din Balcani.

N. Botzaris consideră că prăbuşirea imperiului ar fi fost înfăptuită mai devreme şi mai lesne dacă popoarele din Balcani s-ar fi înţeles între ele. Dar « faptul că aveau interese diferite şi uneori de neîmpăcat şi că erau la stadii foarte diferite de evoluţia politică, economică şi socială a avut drept rezultat că înţelegerea între popoarele balcanice a fost imposibilă» (p. 1).

Realitatea istorică nu confirmă însă acest punct de vedere.

Căderea Peninsulei Balcanice sub dominaţia otomană a fost urmarea directă a fărîmiţării feudale, a ciocnirilor de interese dintre vîrfurile feudale din statele balcanice. Dar, de-a lungul veacurilor, de la căderea popoarelor din Balcani sub stăpînirea otomană şi pînă la eliberarea lor şi consolidarea în state naţionale independente, istoria mişcărilor naţionale de eliberare a cunoscut *numeroase momente de luptă comună, de cooperare şi de sprijin reciproc.*

Imperiul Otoman era încă puternic şi forţele aliate ale popoarelor subjugate insuficient organizate. Marile mişcări antiotomane de la sfîrşitul secolului al XVI-lea, continuate în secolele următoare, au fost înăbuşite pretutindeni crud şi neîndurător. Aceste mişcări n-au dus la împlinirea

nădejdilor de eliberare, dar ele au subminat puterea Imperiului Otoman. La mijlocul secolului al XVIII-lea Imperiul Otoman nu mai reprezenta decît învelişul măreţiei de odinioară. În menţinerea dominaţiei otomane asupra popoarelor din Balcani un rol important l-au avut marile puteri, şi în primul rînd Franţa şi Anglia. Despre toate acestea autorul nu aminteşte însă nimic. Pentru a-şi ilustra teza el pomeneşte doar de revendicările teritoriale « cu privire la Macedonia», ca un « exemplu perfect de interese diametral opuse», uitînd însă să adauge că ciocnirile de interese privitoare la Macedonia vor apărea tîrziu, pe la sfîrşitul secolului al XIX-lea, şi nu în perioada care face obiectul cercetării domniei-sale.

N. Botzaris se opreşte mai amănunţit la prezentarea stadiului diferit de dezvoltare al popoarelor. El afirmă — ceea ce este de altfel unanim recunoscut — că poporul cel mai dezvoltat la mijlocul secolului al XVIII-lea din Balcani era *poporul grec*. În sprijinirea acestei afirmaţii autorul arată că poporul grec avea: *a)* structura cea mai complicată — şase clase sociale (fanarioţii, ecleziarhii, primaţii comunelor, oraşelor şi regiunilor, negustorii, ţăranii, marinarii); *b)* erau stabiliţi aproape pretutindeni în Balcani şi *c)* aveau puternice colonii în străinătate (Viena, Italia, Rusia meridională). În ceea ce priveşte celelalte popoare: *albanezii* musulmani constituiau o castă aparte iar cei creştini se elinizau treptat şi « în general ei erau perfect satisfăcuţi de rolul lor în sînul Imperiului Otoman»; « structura *bulgarilor* era redusă la cea mai simplă expresie», de « şerbi» pe marile proprietăţi ale turcilor, şi « orice altă activitate le era aproape total necunoscută» (p. 6—7); *sîrbii* erau mai evoluaţi decît bulgarii, « datorită ocupării unei mari părţi a teritoriului lor de către Austria», dar erau complet lipsiţi de o « elită naţională»; mai evoluaţi decît sîrbii erau *românii*, a căror « elită s-a elenizat mai mult sau mai puţin în cursul secolului al XVIII-lea». Autorul, pe bună dreptate, arată că Moldova şi Ţara Românească nu făceau parte integrantă din Imperiul Otoman, formînd două principate vasale ale Porţii, dar afirmă că complexitatea societăţii româneşti era datorată suprapunerii a două clase de greci: negustorii şi administratorii, în frunte cu domnii fanarioţi. De altfel, după părerea autorului, românii datorează fanarioţilor « primele lor legi scrise, încurajarea învăţămîntului, artelor şi literelor, precum şi cultura porumbului» (p. 8). Cultura greacă şi predilecţia pentru cultura franceză explică « în mare parte uşurinţa cu care ideile Revoluţiei franceze s-au propagat în Principatele Române» (p. 8).

Afirmaţiile acestea arată că autorul n-a încercat să cunoască, să analizeze nivelul dezvoltării economice al fiecăruia dintre popoarele din Balcani şi, în fapt, a ignorat fundamentul pe care şi-a clădit lucrarea. De aici şi considerentele evident eronate asupra stadiului social-politic şi cultural al acestor popoare, asupra rolului dominant atribuit ideilor Revoluţiei franceze. Să lăsăm la o parte modul cum înţelege autorul noţiunea de « clasă», cu care evident nu putem fi de acord, şi să vedem, spre exemplu, « structura bulgarilor».

Este bine cunoscut că, în ciuda piedicilor ridicate de dominaţia otomană în Bulgaria, industria meşteşugărească a cunoscut o intensă şi largă dezvoltare. Producţia de găitane, postavuri, dimie, cuverturi de lînă, mantale cu glugă, pînzeturi, pielărie etc. de la Gabrovo, Samokov, Sliven, Plovdiv, de la Panaghiurişte, Kalofer, Karlovo, din satele din jurul acestor oraşe ca şi din altele de pe cele două versante ale Balcanilor, a celor din Sredna Gora şi din Rhodopi, la sfîrşitul secolului al XVIII-lea şi începutul celui de-al XIX-lea, era cunoscută nu numai în toate regiunile Balcanilor, ci şi pe pieţele Asiei Mici. Casele de comerţ bulgare — Atanase Hagi Pavli, Kilifarov, K. Tricikov, Mstakov, Hristo Trăpcileskov etc. — făceau comerţ pe scară internaţională. Aceste date contrazic viziunea autorului de « simpli şerbi».

Tot astfel, în Principatele Române a existat într-adevăr o pătură relativ subţire de negustori greci, dintre care unii, puţini la număr, conduceau importante case de comerţ, dar la sfîrşitul secolului al XVIII-lea şi la începutul celui următor negustorimea şi meşteşugărimea românească era preponderentă. Printre cei care ocupau slujbe în Principate erau foarte mulţi greci, dar această perioadă este caracterizată tocmai prin lupta boierimii pămîntene de a înlătura pe greci din slujbele ţării, luptă care s-a soldat cu izbînda elementului românesc.

În ceea ce priveşte influenţa Revoluţiei franceze, desigur, în Peninsula Balcanică s-au aflat un număr relativ restrîns de revoluţionari conştienţi, îndeosebi printre greci. N. Iorga arată însă, pe bună dreptate, că « marea mişcare revoluţionară începută în 1789 în Franţa n-a avut o influenţă directă şi serioasă asupra locuitorilor Principatelor» [1]; faptul era explicabil, ţinîndu-se seama că clasa mijlocie care ar fi putut proclama noile principii şi să organizeze lupta pentru victoria lor era prea slabă numericeşte. Aceeaşi situaţie era şi la celelalte popoare din Balcani, inclusiv la poporul grec.

Pe fundalul social-cultural şi politic creat, autorul detaşează la sfîrşitul secolului al XVIII-lea şi începutul secolului al XIX-lea marile figuri, puţine la număr, care vor visa la « înfăptuirea unui stat balcanic». Masele populare nu erau însă pregătite pentru a înţelege astfel de planuri şi apoi dezvoltarea extraordinară a sentimentului naţional printre popoarele

[1] N. Iorga, *Histoire des relations entre la France et les Roumains*, Paris, 1918, p. 120.

balcanice, urmare a ideilor revoluției franceze, « făcea imposibilă existența unui stat multinațional și supranațional». Personajul, « probabil primul care a conceput posibilitatea unei revolte panbalcanice împotriva Imperiului Otoman» (p. 17), a fost cunoscutul revoluționar grec Rhigas Velestinlis. Statul conceput de el ca « o republică balcano-asiatică» era probabil puțin viabil, dar visul era măreț și « demn de acest mare idealist». Rhigas n-a fost singur. Osman Pazvantoglu la Vidin și Constantin Ipsilanti în Țara Românească, cunoscuți și aflați în relații cu Rhigas, erau animați cam de aceleași « visuri»; « gîndul lui Rhigas era de a fonda un nou stat în Balcani, inspirîndu-se după modele franceze; Pazvantoglu dorea să amelioreze soarta creștinilor pentru a-și atrage loialitatea lor, punînd în practică aceleași principii franceze, natural de o manieră mai atenuată; în Țara Românească, Constantin Ipsilanti acționa pentru o reînnoire a instituțiilor Imperiului Otoman care l-ar fi transformat într-un stat modern, democratic și liberal» (p. 43). Firește, din acest tablou nu putea să lipsească Selim al III-lea, care și el « voia să reînnoiască Imperiul Otoman» (p. 46). După sfîrșitul tragic al lui Rhigas, rămăseseră « trei oameni care urmăreau deci o operă de renaștere și reînnoire», dar « în loc să se ajute între ei, cei trei oameni s-au combătut și eforturile fiecăruia din ei au fost zadarnice» (p. 46). De altfel, după părerea autorului, eșecul reformelor lui Selim al III-lea a fost o binefacere pentru popoarele oprimate, deoarece reușita lor ar fi făcut orice insurecție mai dificilă, « poate chiar imposibilă».

Este greu de conceput o apropiere între țelurile și gîndirea lui Rhigas Velestinlis, Osman Pazvantoglu, Constantin Ipsilanti și Selim al III-lea. Numai mergînd pe linia ignorării vădite a realității istorice, a acceptării *tale quale* a unor aparențe exterioare, înșelătoare, se poate ajunge la această apropiere, ca și la afirmații de felul acesta: « Pazvantoglu a suprimat utilizarea insultătoare a cuvîntului « raia» și a redus, pe cît posibil, prin acest mijloc antagonismul existent între creștini și musulmani» (p.42). Evident, operînd cu noțiunea de «reformă» pentru proiectul revoluționar al lui Rhigas, pentru suprimarea cuvîntului « raia» de către Pazvantoglu Osman pașa, pentru tendințele lui Constantin Ipsilanti de înlocuire a puterii feudale otomane în Balcani cu puterea feudală fanariotă sau acelea ale lui Selim al III-lea pentru centralizarea statului otoman, ajungem să lipsim faptele și procesele istorice de conținutul lor real.

După cum arată N. Botzaris, în perioada cercetată au existat și o serie de asociații secrete grecești, « a căror activitate este astăzi învăluită în atîtea mistere și contradicții» (p. 71) și în care desigur « francmasoneria a jucat un rol de prim ordin». Evoluția acestor societăți a dus sub impulsul ideilor revoluției franceze la crearea Eteriei în 1814. Literatura revoluționară greacă și societățile grecești au exercitat, după afirmația autorului „o puternică influență asupra celorlalte popoare din Balcani, ceea ce a avut ca urmare « trezirea naționalismului la aceste popoare» (p. 81). ....

În dezvoltarea Eteriei autorul remarcă ca un « punct negru» lipsa de cooperare a societății cu celelalte popoare (p. 100). Desfășurarea răscoalei lui Tudor Vladimirescu și a revoluției eteriste în Principatele Române este relatată adesea simplist, în alb și negru, după vechi clișee, în cunoscutele denaturări și inexactități. Inițial, planul eterist acorda rolul preponderent unei răscoale a sîrbilor, dar Miloș Obrenovici, « nesincer», a refuzat în ultimul moment să coopereze. Planul a fost atunci schimbat și a intrat în acțiune « răscoala țărănească» organizată de Tudor, ca un apendice al revoluției eteriste. Printre cei care l-au recomandat pe Tudor « pentru această misiune» a fost Gr. Zalykis, dragoman la consulatul francez din București (p. 147). Iordache Olimpiotul, încă din 1819, flutura în fața ochilor lui Tudor mirajul celor două tronuri ale Principatelor, « care aveau să fie reunite în persoana lui, și căuta în toate ocaziile să flateze vanitatea lui Tudor Vladimirescu» (p. 148). « Se poate presupune că aceste făgăduieli n-au fost făcute fără consimțămîntul lui Alexandru Ipsilanti». În timpul întrevederii pe care Tudor a avut-o la București cu Al. Ipsilanti, « Tudor a reînnoit, probabil, jurămîntul său» făcut Eteriei (p. 163). Autorul arată că Al. Ipsilanti « nu era omul care să poată duce o astfel de acțiune la capăt», el era un « mare patriot, dar lipsit complet de realism» (p. 165). O mare parte din răspunderea sfîrșitului eterist în Principate o poartă însă Tudor Vladimirescu. Dorința de a ajunge cu orice preț « domn al Țării Românești l-a împins la trădare», la înțelegere cu turcii și deci nu este de mirare faptul că « tribunalul Eteriei» l-a condamnat « la pedeapsa cuvenită într-o astfel de situație» (p. 166).

Rolul și poziția lui Tudor Vladimirescu apar, astfel, în versiunea lui N. Botzaris, complet denaturate. Noi nu cunoaștem nici un document care să ateste că Tudor Vladimirescu a jurat credință lui Al. Ipsilanti în cursul întîlnirii lor de la București; nu cunoaștem nici un document care să arate că Tudor intenționa să se alăture turcilor împotriva mișcării eteriste; nu cunoaștem nici un document din care să rezulte că Tudor ar fi fost judecat de vreo instanță, chiar improvizată ad-hoc, în condițiile revoluționare din acea vreme. Dimpotrivă, Tudor l-a sfătuit pe Al. Ipsilanti, dat fiind dezavuarea țarului și forțele slabe eteriste, să depună eforturi pentru a ajunge pe teritoriul Greciei. Tudor Vladimirescu, cunoscînd superioritatea numerică covîrșitoare a armatei turcești, dorind să

evite trecerea țării prin foc și sabie, s-a retras, pregătindu-se să organizeze rezistență împotriva turcilor în regiunea muntoasă a Olteniei. Tudor n-a fost judecat, ci *asasinat*, ca urmare a incapacității de care a dat dovadă Al. Ipsilanti în întreaga campanie eteristă în Principate. Departe de noi gîndul de a contesta nobilele sentimente ale lui Al. Ipsilanti, dragostea sa profundă de patrie, pentru care și-a jertfit averea și viața. Dar, din păcate, omul și faptele n-au fost la înălțimea gîndurilor, ceea ce a generat greșeli, din care, poate, cea mai tragică este aceea a asasinării lui Tudor Vladimirescu.

În concluzie, autorul afirmă că perioada 1789—1822 se remarcă printr-o dezvoltare vădită economică a poporului grec, pe cînd pentru celelalte popoare s-a remarcat prin stagnare economică sau chiar regres, în urma faptului că Serbia a fost ruinată de răscoală, Bulgaria de acțiunile cîrjaliilor, iar Principatele Române de războiul ruso-turc din 1806—1812. În aceste condiții, ideile Revoluției franceze, « această influență străină a avut ca rezultat apariția conștiinței naționale» (p. 178) la aceste popoare. Or, dezvoltarea acestor idei naționale făcea imposibilă formarea unui stat supranațional, visul lui Rhigas, al lui Pazvantoglu, C. Ipsilanti și Selim al III-lea.

Într-adevăr, în istoria frămîntată a popoarelor din sud-estul Europei, perioada anilor 1789—1822 a fost marcată prin răscoale, lupte feudale interne, războaie (ruso-austro-turc 1788—1791 și ruso-turc 1806—1812), care au cuprins arii întinse, atrăgînd în orbita lor, direct sau indirect, toate popoarele din Balcani. S-au adăugat apoi epidemii de ciumă, epizootii, cutremure etc. Și cu toate acestea, nu se poate vorbi de o perioadă de stagnare sau de regres economic la nici unul dintre aceste popoare. Deși datele de care dispunem sînt sărace, ele, toate, converg în a sublinia repeziciunea cu care orașele sau ținuturile ce au suferit pustiiri, s-au refăcut și s-au dezvoltat. Or, tocmai dezvoltarea economică a înlesnit apariția conștiinței naționale, influența externă avînd un rol secundar.

Ceea ce mai surprinde în lucrarea lui N. Botzaris este ignorarea rolului politicii marilor puteri europene în desfășurarea evenimentelor din Balcani. Unica referință, și aceasta inexactă, se rezumă la faptul că Constantin Ipsilanti n-a reușit să înfăptuiască planul creării unei armate în Țara Românească din cauza opoziției Rusiei față de acest proiect. Se știe că Rusia l-a sfătuit pe C. Ipsilanti să creeze o armată capabilă de a apăra țara de incursiunile pustiitoare ale lui Pazvantoglu.

Se cuvine să subliniem faptul că autorul respinge teoriile acelor istorici care explicau nivelul diferit al popoarelor balcanice prin faptul că unul sau altul dintre ele n-ar fi fost « capabile», n-ar fi posedat « aptitudini naturale» pentru a atinge un anumit nivel de dezvoltare (p. 4). Dar în tratarea problemelor el nu reușește să se debaraseze de balastul vechilor lucrări și viziunea sa balcanică asupra pregătirii revoluției grecești nu se ridică deasupra lor.

Ultima parte a cărții cuprinde indicii de persoane și lista bibliografiei folosite de autor. Cartea este îngrijit tipărită, aerat, hîrtie mată, groasă, cu abundență de pagini de gardă albe.

AL. VIANU

Renaissance und Humanismus in Mittel-und Osteuropa. Eine Sammlung von Materialien besorgt von Johannes Irmscher, vol. I—II, Berlin, Akademie Verlag, 1962, IX+395 p.; VII+327 p. (Deutsche Akademie der Wissenschaften zu Berlin).

Cultura popoarelor Europei centrale și răsăritene în epoca Renașterii și a Reformei constituie una dintre preocupările de seamă ale istoriografiei contemporane. Intensitatea acestei preocupări și necesitatea de a confrunta rezultatele obținute de cercetarea istorică și filologică s-au reflectat în lucrările conferinței cu tema *Renaștere și Umanism în Europa Centrală și Răsăriteană*, care a avut loc la Wittenberg, în R.D.G., cu participarea celor mai eminenți specialiști din țările socialiste. Materialele conferinței au fost publicate de Academia Germană de Științe, în două volume (contribuțiile românești figurînd în primul volum), din care vom prezenta cîteva date noi privitoare la cultura popoarelor Europei centrale și răsăritene, la receptarea influențelor umaniste și la creația originală de tip umanist, în această perioadă de puternică înflorire culturală.

Un interes deosebit îl prezintă mănunchiul de studii consacrate problemei Renașterii și a Umanismului în Polonia. Cîteva dintre aspectele fundamentale ale istoriei culturii polone în veacurile XV—XVII își găsesc o amplă tratare în paginile volumului al II-lea al culegerii amintite.

Kazimierz Kumaniecki, *Die lateinische Dichtung in Polen in der Zeit der Renaissance (1460—1620)*, în vol. II, p. 107—120, analizează principalele etape în dezvoltarea versificației polone de limbă latină în epoca Renașterii.

Prima etapă, produs exclusiv al activității centrului de creație literară din Cracovia, aparține în primul rînd oamenilor de cultură străini imigrați în Polonia. Figura centrală a acestei perioade este italianul Filippo Buonacorsi — cunoscut mai ales sub pseudonimul Kallimachus —, căruia îi revine meritul de a fi încetățenit poezia latină umanistă pe teritoriul polon (opera sa poetică își așteaptă încă editorul). Un al doilea umanist străin care a purtat fermentul culturii umaniste la Cracovia a fost poetul german Conrad Celtis (Pickel), întemeietorul primei societăți literare polone *Sodalitas Vistulana*. În opera poetică a lui Celtis își fac apariția și accente anticlericale, simptom al unei noi orientări a umanismului polon. Un ultim reprezentant de seamă al acestei etape a fost elevul lui Celtis, Laurentius Corvinus, autor al unui tratat de versificație, *Compendiosa ac facilis carminum structura* (1504).

A doua etapă (1500—1543) se caracterizează prin originea covîrșitor polonă a creatorilor de literatură în versuri, prin înmulțirea focarelor de cultură umanistă (alături de Cracovia și de Curtea regală se manifestă o puternică activitate creatoare în unele curți voevodale și episcopale) și prin caracterul de curte al creației poetice. Dar — ceea ce e mai însemnat — tematica acestei poezii se lărgește simțitor, ea cuprinde toate sau aproape toate aspectele principale ale vieții sociale, politice și religioase ale Poloniei contemporane și, din punctul de vedere al formei, marchează progrese deosebite, atingînd aproape desăvîrșirea în opera lui Clemens Janicki.

Alături de Janicki, cele mai reprezentative personalități ale acestei etape sînt poeții Paweł din Krosno, Jan din Wiślica, autor al epopeei istorice *Bellum prutenicum*, Mikołaj Hussowszczyk, Andrzej Krzycki, în a cărui vastă creație poetică se află și lucrarea intitulată *Threnodium Valachiae*, compusă în cinstea victoriei de la Obertyn (data 1521 indicată de autorul studiului trebuie rectificată, întrucît lupta de la Obertyn a avut loc în 1531) și Jan Dantyszek.

În a doua jumătate a veacului al XVI-lea, ca urmare a înfloririi poeziei în limba polonă, creația poetică în limba latină trece pe al doilea plan, fără a suferi însă o scădere de nivel artistic. Acum se manifestă creația poetică a lui Jan Kochanowski, întemeietorul poeziei polone moderne, a cărui operă folosește ca mijloc de expresie atît limba latină, cît și pe cea polonă. Alți reprezentanți de frunte ai poeziei polone în limba latină sînt, în această perioadă, Andrei Trzecieski, Petrus Royzius (spaniol de origine) și Jerzy din Tyczyn. Alături de inspirația elegiacă, un loc de frunte îl ocupă în creația poetică din această perioadă actualitatea politică și luptele confesionale care se desfășurau în Polonia. Inspirația din actualitatea înconjurătoare conferă acestei poezii un caracter deosebit de viu.

În sfîrșit, a patra perioadă a dezvoltării poeziei polone de limbă latină (1584—1620) este ilustrată în primul rînd de creația lui Sebastian Fabian Klonowicz și a lui Szymon Szymonowicz. Noi genuri — de pildă cel al poeziei dramatice — își fac acum apariția, în realizări superioare. În concluzie, autorul subliniază însemnătatea deosebită pe care a avut-o poezia în limba latină pentru dezvoltarea literaturii clasice polone.

Un valoros studiu cu privire la metrica poeziei polone de limbă latină în secolele al XVI-lea și al XVII-lea e datorat cercetătoarei polone **Maria Bohonos-Lewánska,** *Un apercu de la mêtrique des poètes polono-latins du 16-e au 17-e siècle*, în vol. II, p. 121—130. Analiza sistematică a creației poetice a scriitorilor poloni umaniști i-a îngăduit autoarei să distingă etapele de dezvoltare a prozodiei polone de limba latină. Atracția deosebită exercitată de modelele literaturii latine clasice asupra scriitorilor poloni se reflectă puternic încă din veacul al XV-lea, în tendința lor de a abandona principiile de versificație medievală și de a se conforma metricei antice. În ciuda marilor dificultăți pe care le întîmpinau în punerea în aplicare a sistemului de versificație clasică, întemeiat pe cantitatea silabelor, tendința clasicizantă triumfă în veacul al XVI-lea, mai ales sub influența operei poetice a lui Horațiu. Principiile de metrică adoptate în această perioadă s-au păstrat în linii generale pînă în veacul al XIX-lea.

Cîteva articole sînt consacrate unora dintre cele mai reprezentative figuri ale literaturii umaniste polone. **Antonina Jelicz,** *Die Dichtung des Andreas Cricius*, în vol II, p. 131—137, urmărește în linii generale viața și creația lui Krzycki, scriitor, om de curte, diplomat și, în cele din urmă, episcop de Przemyśl. Activitatea poetică a lui Szymon Szymonowicz face obiectul studiului semnat de **Lidia Winniczuk,** *Die lateinische Dichtung des Simon Simonides (1558—1629)*, în vol. II, p. 139—148, iar cea a lui Mathei Casimir Sarbiewski este expusă în articolul lui **Stanislaus Skimina,** *De Mathiae Casimiri Sarbiewski, Horatii Sarmatici, artis poeticae praeceptis*, în vol. II, p. 149—152.

Atenția istoricilor români va fi reținută în chip deosebit de două studii consacrate operelor lui Filippo Buonacorsi și Jan Długosz, două personalități reprezentative ale istoriografiei polone din veacul al XV-lea. **Irmina Lichońska,** în *Die handschriftlichen Grundlagen der neuen Ausgabe von Philipp Kallimachus' Schrift Historia rerum gestarum in Hungaria et contra Turcos*

per Vladislaum Poloniae et Hungariae regem, dă prețioase informații asupra manuscriselor pe care se întemeiază noua ediție [1] a operei istoriografice a umanistului polon de origine italiană, de o excepțională însemnătate pentru istoria Europei răsăritene în veacul al XV-lea, inclusiv pentru istoria poporului nostru. Folosirea unor manuscrise neutilizate de editorii anteriori conferă noii ediții a lucrării lui Callimachus o deosebită valoare documentară. **Wladislaw Madyda**, *Johannes Longinus Długosz als Vorläufer des Humanismus in Polen*, în vol. II, p. 185—191, reușește să stabilească, printr-o atentă confruntare a operei istoriografice a lui Długosz cu modelele sale antice, puternica dependență a istoricului polon față de istoriografia romană clasică. Pentru istoricii români va avea fără îndoială o mare însemnătate constatarea cercetătorului polon potrivit căreia întregul pasaj din opera lui Długosz referitor la campania polonă în Moldova în 1359 — cuprinzînd relatări asupra autenticității cărora discuția continuă să fie deschisă în istoriografia română și în cea polonă [2] — nu este decît o contrafacere a pasajului în care Titus Livius povestește înfrîngerea consulului L. Postumius în Galia. Alăturarea pasajului din scrierea istorică a lui Długosz referitor la campania în Moldova și a celui amintit din *Ab urbe condita* este întru totul edificatoare și nu lasă nici o urmă de îndoială asupra preluării aproape fără modificări — cu excepția substituirii numelui galilor prin cel al vlahilor — a formulării istoricului latin de către umanistul polon. Rămîne de stabilit, printr-o nouă reluare atentă a problemei de către istoricii noștri, în ce măsură faptul relatat de Długosz a avut existență reală. În orice caz, studiul filologului polon reprezintă o foarte însemnată contribuție pentru elucidarea unora dintre primele momente cunoscute din istoria statului moldovean la începuturile existenței sale.

O puternică influență asupra culturii polone în veacul al XVI-lea a exercitat-o opera lui Erasmus. Două studii sînt consacrate cercetării acestui interesant aspect al istoriei culturale a Poloniei în epoca Renașterii. **Maria Cytowska**, *L'influence d'Erasme en Pologne au 16e siècle*, în vol. II, p. 192—196, schițează, în linii generale, legăturile personale ale lui Erasmus cu principalii reprezentanți ai culturii polone (Jeronim Laski, A. Krzycki etc.), în lumina corespondenței lor, problema încorporării lucrărilor umanistului din Rotterdam în materia de predare a Universității din Cracovia și a masivei prezențe a principalelor sale opere în bibliotecile polone, precum și a influenței directe exercitate de el asupra scriitorilor poloni (printre alții asupra lui Modrzewski). Pătrunderea operei lui Erasmus în Silezia în veacul al XVI-lea și însemnătatea acestui fapt pentru progresele culturii umaniste în această provincie formează obiectul comunicării lui **Karol Głombiowski**, *Über die Verbreitung der Schriften des Erasmus von Rotterdam in Schlesien im 16. Jahrhundert*, în vol. II, p. 208—209.

Date importante cu privire la activitatea ramurei protestante radicale a arienilor sau antitrinitarilor în Polonia, cuprinde studiul lui **Günter Mühlpfordt**, *Arianische Exulaten als Vorboten der Aufklärung*, vol. II, p. 220—246. Autorul arată că transformarea diverselor manifestări ale antitrinițarilor din Europa centrală într-o mișcare unitară s-a realizat la Cracovia, la mijlocul veacului al XVI-lea. Din acest focar, mișcarea antitrinitară a exercitat o largă acțiune, care a cuprins o vastă sferă din Europa, din Peninsula Balcanică pînă în Franța și Anglia. Un loc de frunte în diaspora ariană îl ocupă Transilvania. Toleranța nelimitată de care s-au bucurat în Polonia adepții « ereziei » ariene este larg explicată de autor prin structura socială a Poloniei, prin ostilitatea șl :ahtei față de tendințele centralizatoare ale monarhiei polone (ceea ce o determină să converte ișcă principiul libertății confesionale absolute, proclamat de arieni, în instrument de promov re a revendicărilor ei politice), prin lupta pentru deposedarea clerului catolic de forța sa econ mică etc. Abia în 1658 reușește valul Contrareformei să pună capăt libertății confesionale de c re se bucurau arienii în Polonia și să-i izgonească din țară. Autorul analizează concepțiile fund mentale ale antitrinitarienilor în teologie, știință, gîndire filozofică, subliniind rolul lor în promovarea rațiunii ca principiu suveran al cunoașterii. Autorul sugerează cercetarea comparată a mișcării ariene în Polonia, Transilvania [3] și Germania de către istoricii poloni, români și germani.

Un grup de studii este consacrat cercetării cîtorva dintre problemele majore ale culturii cehe și slovace în epoca Renașterii. **Josef Hrabák**, *Die Bedeutung des lateinischen Humanismus für die tschechische Literatur und seine Beziehung zur tschechischen Wirklichkeit*, în vol. II, p. 251—257, arată că scrierile umaniste cehe în limba latină sînt încă în mică măsură cunoscute din pricina faptului că numai un număr redus de texte din această perioadă au fost editate și că majoritatea lor zac încă în manuscris în arhivele și blibliotecile cehe. Explicația acestei situații constă

---

[1] Philippus Callimachus, *Historia de rege Vladislao*, ed. Irmina Lichońska, Varsoviae, 1961.

[2] P. P. Panaitescu, *Din istoria luptei pentru independența Moldovei în veacul al XIV-lea. Primele lupte pentru independență ale țărilor române*, în « Studii », an. IX (1956), nr. 4, p. 95—115; cf. și studiul istoricului polon Z. Spieralski, *W sprawie rzekomej wyprawy Kazimierza Wielkiego do Mołdawii*, în « Przegląd Historyczny », an. LII (1961), nr. 1, p. 147—152.

[3] Pentru activitatea antitrinitarienilor în Transilvania și pentru relațiile lor cu antitrinitarienii din Polonia, vez Łukasz Kurdybach, *Z dziejów pedagogiki arjańskiej*, Varșovia, 1958.

în slaba atenție acordată în trecut acestei literaturi, insuficient apreciate, dar a cărei extindere și reală valoare încep să atragă acum un număr mai mare de cercetători. Autorul atrage atenția asupra interesului deosebit pe care literatura cehă de limbă latină îl oferă cercetătorului istoric, pentru care ea constituie un izvor deosebit de prețios, în unele cazuri reflectînd mai fidel procesele sociale contemporane decît literatura în limba maternă. Autorul subliniază necesitatea studierii aprofundate a creației umaniștilor cehi, atît pentru interesul istoric pe care îl prezintă, cît și pentru înțelegerea dezvoltării limbii și literaturii cehe în veacurile următoare.

Peter Ratkoš, *Die Problematik des Humanismus und der Renaissance in der Slowakei*, în vol. II, p. 270—278, expune aspectele principale și limitele culturii umaniste în Slovacia în veacurile XV—XVII. Dezvoltarea vieții urbane a creat premisele economice și sociale ale avîntului culturii slovace în această perioadă. Înființarea unui centru universitar la Bratislava (1465) a fost în același timp un indiciu și un puternic factor de iradiere a noului spirit umanist. Reacțiile anticlericale ale orășenimii slovace și progresele reformei în cursul veacului al XVI-lea, răspîndirea textelor clasice, progresele cercetării filologice sînt manifestări ale curentului de reînnoire fundamentală a culturii medievale slovace. Curentul umanist culminează în Slovacia în veacul al XVII-lea cu afirmarea unor elemente de filozofie materialistă în creația unora dintre gînditorii slovaci (mai accentuat în lucrarea *Existentia atomorum* a lui Isak Coban, scrisă în 1667).

Influența umanistă în dezvoltarea sistemului juridic, problema receptării dreptului roman în Boemia în veacurile XV—XVII, formează obiectul unei ample expuneri a istoricului ceh **Jiří Klabouch,** *Die humanistische Jurisprudenz und die Rechtsentwicklung in den böhmischen Ländern*, în vol. II, p. 279—303.

Antonin Skaska, *Komenskýs Beziehungen zum nationalen Humanismus*, în vol. II, p. 258—269, încearcă să raporteze activitatea lui Komenský la trăsăturile specifice ale umanismului ceh. Mișcarea husită a imprimat culturii umaniste cehe un curs deosebit de cel pe care l-a cunoscut în alte țări ale Europei Centrale și Răsăritene, prin puternica afirmare a idealului de justiție socială și a luptei pentru promovarea limbii cehe la rangul de instrument al creației culturale naționale. La sfîrșitul secolului al XVI-lea, punctul de vedere al umanismului național este puternic afirmat și argumentat în opera lui Viktorin Kornel din Všehrd (1460—1520), împotriva adepților umanismului latin, al căror principal reprezentat a fost Bohuslav Hasištejnský din Lobkovice (1460—1510). Umanismul național ceh s-a maturizat deplin în opera lui Jan Blahoslav (1523—1571), a cărui multilateralitate de preocupări și desăvîrșire stilistică îl situează la nivelul creației umaniste europene.

În cadrul larg al evoluției anterioare, autorul analizează concepțiile și atitudinea lui Comenius față de problema folosirii limbii naționale și față de cultura clasică greco-latină. Atras de forma superioară a operelor scriitorilor clasici, dar în același timp puternic influențat de concepția teologică a Reformei, Komenský respinge conținutul păgîn al marilor creații ale culturii antice. Aceste tendințe fundamentale în formația lui spirituală explică variațiile atitudinii sale cu privire la cultura clasică.

În cadrul curentului umanismului național se situează și proiectele lui Comenius de a ridica știința națională cehă la nivelul științei europene, de a edita un *Linguae Bohemicae theatrum*, de a reînvia poezia în limba națională (programul expus în manifestul *O poezi české)*; toate aceste proiecte au fost anihilate de evenimentele politice și militare care au precedat și au urmat după lupta de la Muntele Alb.

Specialiștii istoriei culturii maghiare în epoca Renașterii și a Umanismului vor găsi un abundent material în studiul consacrat celor mai recente rezultate ale cercetării asupra conținutului bibliotecii corvine de **Klara Csapodi-Gárdonyi,** *Bericht über neuere Forschungen auf dem Gebiet der Bibliotheca Corvina*, în vol. II, p. 9—13, în articolul lui **László Gerevich,** *Bemerkungen über die pannonische Renaissance*, în vol. II, p. 14—18, cu interesante informații asupra istoriei sculpturii ungare în această perioadă, în comunicarea lui **János Balázs,** *Johannes Sylvester und der Humanismus in Mittel- und Osteuropa*, în vol. II, p. 19—37, consacrată activității unora dintre cele mai reprezentative figuri ale umanismului ungar la sfîrșitul veacului al XV-lea și la începutul celui de-al XVI-lea, și în articolul lui **Henrik Becker,** *Balassas Weltweite Verknüpfungen*, în vol. II, p. 38—48.

Dintre contribuțiile istoricilor maghiari, un interes deosebit pentru țara noastră îl oferă comunicarea lui **Antal Pirnát,** *Der antitrinitarische Humanist Johann Sommer und seine Tätigkeit in Klausenburg*, în vol. II, p. 49—60, în care autorul studiază, pe baza unui material documentar nou, activitatea desfășurată la Cluj de umanistul german Johann Sommer, cunoscut în istoria noastră și prin rolul de frunte jucat în viața culturală a Moldovei, în timpul domniei lui Despot Vodă. Adeziunea lui la curentul antitrinitar, puternic reprezentat la Cluj chiar în cercurile oficiale ale Principatului, se situează aproximativ în 1570 și se manifestă prin publicarea și difuzarea în Transilvania, într-o formă prelucrată, a lucrării umanistului italian Acontius,

Satanae strategmatum libri octo. Prelucrarea dată de Sommer operei lui Acontius este străbătută de încredere în triumful raţiunii şi de spirit de toleranţă. În continuare, autorul analizează conţinutul celorlalte opere ale lui J. Sommer, a cărui activitate publicistică e încadrată în istoria socială şi politică a Transilvaniei în a doua jumătate a secolului al XVI-lea [1].

În sfîrşit, pentru istoria literaturii maghiare în secolele XVII—XVIII, un bogat material este cuprins în studiul lui **Tibor Klaniczay,** *Probleme der ungarischen Spätrenaissance (Stoizismus und Manierismus)*, în vol. II, p. 61—94, şi în studiul consacrat începuturilor romanului ungar de către **Maria Berényi-Révész,** *Humanistische Anregungen bei den Anfängen des ungarischen Romans*, în vol. II, p. 93—103.

Trei studii datorate unor specialişti români tratează diverse aspecte ale istoriei politice şi culturale a Ţărilor Române. Într-un studiu consacrat protestantismului în Moldova, **A. Oţetea** *Wittenberg et la Moldavie*, în vol. I, p. 302—321, analizează condiţiile de politică generală în care s-a desfăşurat prozelitismul luteran în Moldova şi mai ales activitatea lui Despot Vodă. Autorul urmăreşte îndeaproape — pe baza izvoarelor — cariera acestuia, atît înainte, cît şi după înălţarea în scaunul Moldovei, şi schiţează în linii generale principalele aspecte ale politicii interne şi externe ale scurtei domnii a lui Despot.

Trăsăturile cele mai însemnate ale evoluţiei artistice a ţărilor române în veacurile XVI—XVIII formează obiectul unei expuneri sintetice a acad. **G. Oprescu,** *Die Renaissance im Zuge der Kunstentwicklung der rumänischen Länder*, în vol. I, p. 322—327. Problema pătrunderii clasicismului greco-roman în literatura română e schiţată de acad. **T. Vianu,** *Die Rezeption der Antike in der rumänischen Literatur*, în vol. I, p. 328—334. După o expunere a condiţiilor istorice care au întîrziat receptarea culturii antice la noi, autorul defineşte Umanismul şi Renaşterea în istoria românească drept « contactul cu izvoarele culturii clasice şi reînvierea conştiinţei originii latine a poporului nostru . . . ». Urmează, în continuare, unele consideraţii cu privire la elementele din vechea noastră cultură care se integrează în această definiţie a umanismului românesc.

Unele aspecte ale dezvoltării culturii bulgare în evul mediu, sub influenţa culturii clasice şi bizantine, sînt analizate de istoricii şi filologii bulgari, care extind mult peste limitele consacrate noţiunea de « Umanism » şi « Renaştere ».

Veselin Beševliev, *Fragmente aus de Korrespondenz eines bulgarischen Humanisten im 9. und 10. Jahrundert*, în vol. I, p. 335—342, se ocupă de personalitatea culturală a ţarului bulgar Simeon (893—927), bun cunoscător, datorită educaţiei sale bizantine, al limbii greceşti şi al culturii clasice. Autorul discută autenticitatea fragmentelor păstrate din corespondenţa în limba greacă a ţarului Simeon, reproduse în cuprinsul articolului. Beševliev argumentează convingător — pe baza unei atente critici filologice — punctul său de vedere potrivit căruia, dacă paternitatea lui Simeon asupra celor trei scrisori integral păstrate sub numele lui în corespondenţa lui Leon Choirosphaktes poate fi pusă la îndoială, fragmentele păstrate în corespondenţa patriarhului Nikolaos Mystikos şi a împăratului Romanos I îi aparţin indiscutabil. În concluzie, autorul subliniază importanţa impulsului dat studiului limbii greceşti de ţarul Simeon pentru dezvoltarea vechii culturi bulgare.

Ivan Dujčev, *Klassisches Altertum im Mittelalterlichen Bulgarien*, în vol. I, p. 343—356, oferă un important studiu de analiză sistematică a tuturor elementelor de influenţă clasică în cultura bulgară medievală. Primul contact al slavilor de sud şi al protobulgarilor cu cultura antică s-a realizat prin monumentele antice de pe teritoriul Bulgariei şi prin puternicele tradiţii locale. Puternica influenţă exercitată de resturile de cultură materială s-a reflectat în arhitectura bulgară timpurie, iar contactul cu inscripţiile de pe teritoriul cucerit este considerat de autor drept o cauză neîndoielnică a apariţiei mai timpurii a alfabetului la slavii de sud în raport cu celelalte ramuri ale masei slave.

În etapa culturală desfăşurată sub semnul creştinării bulgarilor (865) şi al influenţei culturale covîrşitoare exercitate de biserica ortodoxă, elementele de clasicism constatate în cultura bulgară reflectă concepţia bizantină despre antichitate. De altminteri, învăţaţii bulgari din veacurile VIII—X (Chiril, Ioan Exarhul, ţarul Simeon, Hrabr etc.) se formează la Bizanţ; antichitatea clasică nu reprezintă pentru ei decît un element de erudiţie şi nu determină o lărgire a concepţiei lor generale strict teologice. Tutela bisericii, care nu a îngăduit o dezvoltare în sens umanist a culturii bulgare în perioada cuceririi otomane, şi-a exercitat influenţa negativă în această privinţă pînă tîrziu. Unele elemente de influenţă umanistă au reapărut în cultura bulgară prin intermediul curentului catolic din secolele al XVI-lea şi al XVII-lea, care a stabilit contacte cu Roma.

Alexander K. Burmov, *Renaissance Elemente im Mittelalterlichen Bulgarien*, în vol. I p. 357—362, încearcă să analizeze transformările produse în societatea bulgară în secolele

[1] Pentru o informare mai amplă în această privinţă, vezi lucrarea de ansamblu a aceluiaşi autor, *Die Ideologie der Siebenbürger Antitrinitarien in den 1570-er Jahren*, Budapesta, 1961.

XII—XIV, care explică, după părerea sa, unele trăsături noi ale culturii bulgare în această perioadă. Începutul procesului de destrămare a feudalismului în Bulgaria — situat de autor în cursul veacului al XIV-lea, pe temeiul creşterii producţiei de mărfuri, al intensificării schimbului şi a circulaţiei monetare, precum şi al transformării rentei feudale în rentă în bani — s-ar reflecta, după autor, în apariţia picturii realiste (biserica din Boiana de lîngă Sofia şi biserica din satul Ivanovo) şi a povestirilor referitoare la războiul troian şi la viaţa lui Alexandru cel Mare în literatura bulgară a veacului al XIV-lea.

Christo Gandev, *Die antike Kultur in der Zeit der bulgarischen nationalen Wiedergeburt (1780—1877)*, în vol. I, p. 363—371, studiază elementele de cultură clasică — datorate în primul rînd contactului cultural cu grecii în veacurile al XVIII-lea şi al XIX-lea — în cultura bulgară a epocii de redeşteptare naţională.

Dintre articolele consacrate culturii ruse în epoca Renaşterii semnalăm:

Fairy von Lilienfeld, *Vorboten und Träger des « Humanismus » in Russland Ivans III*, în vol. II, p. 387—395, cercetează fenomenele umaniste ale culturii medievale ruse în veacurile al XV-lea şi al XVI-lea. Apariţia, în veacul al XVI-lea a figurilor proeminente ale lui Maxim Grecul şi Vassian Patrikeev, în opera cărora tendinţele umaniste sînt foarte evidente, a fost precedată de un întreg proces cultural în veacul al XV-lea, în care îşi fac apariţia fenomene preumaniste. Un loc de frunte în această privinţă îl ocupă activitatea « marelui stareţ » Nil Sorski, religioasă în conţinutul ei — idealul de restaurare a creştinismului primitiv —, dar întemeiată pe o riguroasă metodă filologică de cercetare a izvoarelor (literatura ascetică greacă antică, *Apophtegmata patrum* etc.). Deşi aplicat unui domeniu de cercetare diferit, principiul *ad fontes* al umaniştilor îşi găseşte un adept entuziast în persoana lui Nil.

Un alt factor de intensă activitate filologică în Rusia veacului al XV-lea a fost anturajul grec al marei cneaghine Sofia Paleolog, stabilit mai ales în centrele de la Novgorod şi Pskov.

În domeniul picturii ruse de tip nou, asimilate în unele privinţe creaţiei Renaşterii, o contribuţie valoroasă o constituie studiul lui **Konrad Onasch,** *Theophanes der Grieche ein Mahler der Frührenaissance in Russland*, în vol. II, p. 376—386.

Cele două volume cuprinzînd actele sesiunii consacrate culturii popoarelor Europei Centrale şi Răsăritene în epoca Umanismului şi a Renaşterii aduc valoroase contribuţii la rezolvarea unor probleme fundamentale din istoria culturală a acestor popoare şi indică direcţia în care se vor dezvolta în viitor aceste studii.

ŞERBAN PAPACOSTEA

CONTRIBUȚII LA BIBLIOGRAFIA ISTORICĂ ROMÂNO-SLAVĂ
II. 1960—1963[1]

FL. CONSTANTINIU și Ș. PAPACOSTEA

I. România[2]

1. *Studii și comunicări*

1. Adăniloaie, N., *La participation de l'armée roumaine à la guerre russo-turque de 1877—1878*, în RRH, I (1962), nr. 1, p. 99—123.
2. Adăniloaie, N., *Contribuții privind luptele de la Rahova și Smîrdan (1877—1878)*, în « Studii», XV (1962), nr. 5, p. 1 195—1 203.
3. Andréev, Mihail, *Sur l'origine du « Zakon Sudnyi Ljudem»*, în RESEE, I (1963), nr. 3—4, p. 331—344.
4. Andronic, Alexandru, *Contribuții arheologice la istoricul orașului Iași în perioada feudală*, în *Arheologia Moldovei*, vol. I, București, Edit. Acad. R.P.R., 1961, p. 271—281.
5. Arváy, Iosif, *Două documente privitoare la activitatea emigranților polonezi în anul 1848*, în RA, III (1960), nr. 1, p. 183—193.
6. Bakó Géza, *Contribuții la istoria Transilvaniei de sud-est în secolele XI—XIII*, în SCIV, XII (1961), nr. 1, p. 113—119.
7. Bakó G., *Elemente slave în necropola de la Bandu de Cîmpie*, în SCIV, XIII (1962), nr. 2, p. 451—459.
8. Bakó G., *Încă o mărturie cu privire la dominația primului stat bulgar la nord de Dunăre*, în SCIV, XIII (1962), nr. 2, p. 461—465.
9. Barbu, G., *Relațiile medicale româno-ruse în perioada 1800—1859*, în *Din istoria relațiilor medicale româno-ruse și româno-sovietice*, București, Edit. Acad. R.P.R., 1963, p. 33—176.
10. Barbu, G. și V. Manoliu, *Relațiile medicale româno-sovietice după 23 August 1944*, în *Din istoria relațiilor româno-ruse și româno-sovietice*, București, Edit. Acad. R.P.R., 1963, p. 337—367.
11. Barnea, I., *Idol feminin sau « Kamennaia Baba»?*, în SCIV, XIII (1962), nr. 1, p. 191—196.
12. Barnea, I., *Ceramica din cariera de cretă de la Basarabi (reg. Dobrogea)*, în SCIV, XIII (1962), nr. 2, p. 349—371.
13. Bălan, C. și H. Chircă, *O pisanie necunoscută din comuna Alunu*, în SMIM, V (1962), p. 349—352.
14. Bălănescu, I. V., *Cooperarea serviciilor sanitare ale armatelor rusă și română în războiul din 1877—1878 (unele învățăminte)*, în *Din istoria medicinii românești și universale*, București, Edit. Acad. R.P.R., 1962, p. 379—393.

---

[1] Vezi partea I (1945—1959), în „Romanoslavica", V, 1962, p. 245—268.
Lucrările au fost înregistrate după locul de apariție al publicațiilor indiferent de naționalitatea autorului.

15. Bembea, Ion N. şi Nicolae N. Bembea, *Apostolul tipărit în 1547 la Tîrgovişte de Dimitrie Liubavici*, în « Biserica ortodoxă română», LXXVIII (1960), nr. 5—6, p. 510—538.
16. Bembea Nicolae N., v. poziţia nr. 15.
17. Bîldescu, E., *Solidaritatea mişcării muncitoreşti din România cu insurecţia populară antifascistă din septembrie 1923 din Bulgaria*, în « Analele Institutului de istorie a partidului», IX (1963), nr. 5, p. 107—114.
18. Bîrdeanu, N., *Despre participarea marinarilor români la mişcările revoluţionare de la sfîrşitul anului 1917 şi începutul anului 1918 în porturile dunărene Ismail şi Chilia Nouă*, în *Studii privind relaţiile româno-ruse*, vol. III, Bucureşti, Edit. Acad. R.P.R., 1963, p. 339—358.
19. Bodogae, T., *Activitatea culturală şi politică a mitropolitului sîrb Ştefan Stratimirovici (1790—1836)*, în « Mitropolia Ardealului», IV (1959), nr. 5—6, p. 383—395.
20. Boeraş, Fl., *Documente privitoare la influenţa Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie asupra mişcării muncitoreşti din ţara noastră (1917—1921)*, în RA, III (1960), nr. 1, p. 74—114.
21. Bogaci, Gh., *Un document inedit din timpul lui Ştefan al II-lea, fiul lui Alexandru cel Bun*, în « Studii», XIV (1961), nr. 6, p. 1503—1505.
22. Bogdan, D. P., *Răspîndirea cărţii ruse bisericeşti în Oltenia*; II: *Traduceri româneşti manuscrise după texte ruseşti*; III: *Tipărituri oltenești traduse după tipărituri ruseşti*, în « Mitropolia Olteniei», XII (1960), nr. 3—4, p. 152—170.
23. Bogdan, Damian P., *Grafitele de la Basarabi*, în AUB, seria ştiinţe sociale, Istorie, IX (1960), nr. 16, p. 31—49.
24. Bogdan, Damian P., *Legăturile slavistului Ioan Bogdan cu Rusia*, în *Studii privind relaţiile româno-ruse*, vol. III, Bucureşti, Edit. Acad. R.P.R., 1963, p. 181—338.
25. Boicu, L., *Din corespondenţa inedită a lui C. Şuţu cu Adam Czartoryski*, în SCŞt, Istorie, XIV (1963), fasc. 1, p. 85—90.
26. Boicu, L., *Lucrările de îmbunătăţire a căilor de comunicaţie în Moldova în vremea administraţiei ruse din anii 1828—1834*, în SCŞt, Istorie, XII (1961), fasc. 1, p. 105—116.
27. Boldur, A. V., *Cronica slavo-română din cuprinsul Letopisei ruse Voskresenski*, în « Studii», XVI (1963), nr. 5, p. 1 099—1 121.
28. Brătescu, G., *Relaţiile medicale româno-sovietice pînă la 23 August 1944*, în *Din istoria relaţiilor medicale româno-ruse şi româno-sovietice*, Bucureşti, Edit. Acad. R.P.R., 1963, p. 311—336.
29. Brătescu, G., *Relaţiile medicale româno-ruse în perioada 1859—1917*, în *Din istoria relaţiilor medicale româno-ruse şi româno-sovietice*, Bucureşti, Edit. Acad. R.P.R., 1963, p. 177—309.
30. Bulat, Toma Gh., *O încercare de a se tipări un dicţionar slavo-român la 1851*, în Rsl., VIII, 1963, p. 491—492.
31. Bulat, Toma, Gh., *Ştiri noi cu privire la dascălii de slavonie de la Sfîntul Gheorghe Vechi, Lup şi Popa Florea*, în Rsl., VIII, 1963, p. 481—485.
32. Callimachi, Scarlat, *Cîteva documente privind legăturile româno-ruse din prima jumătate a secolului al XIX-lea*, în *Documente privind relaţiile româno-ruse*, Bucureşti, 1961, p. 7—30.
33. Callimachi, Scarlat, *Relaţii româno-ruse de-a lungul veacurilor oglindite în documentele Muzeului româno-rus*, în SCB, IV (1961), p. 95—105.
34. Callimachi, Scarlat şi Vlad Georgescu, *Mitropolitul Gavril Callimachi şi Rusia*, în « Biserica ortodoxă română», LXXIX (1961), nr. 9—10, p. 791—813.
35. Camariano, Nestor, *Despre organizarea şi activitatea Eteriei în Rusia înainte de răscoala din 1821*, în SMIMd, vol. II, Bucureşti, Edit. Acad. R.P.R., 1960, p. 73—103.
36. Cazan, Gheorghe, *Cu privire la politica României faţă de Rusia în anii 1879—1893*, în AUB, seria Ştiinţe sociale, Istorie, IX (1960), nr. 16, p. 107—130.
37. Cheresteşiu, V., *Pătrunderea ideilor Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie în masele din Transilvania*, în « Anuarul Institutului de istorie din Cluj», I—II (1958—1959), p. 241—282.
38. Chircă, H. v. poziţia nr. 13.
39. Chişvaşi-Comşa, M., *Cîteva date arheologice în legătură cu stăpînirea bulgară în nordul Dunării în secolele IX—X*, în *Omagiu lui Constantin Daicoviciu cu prilejul împlinirii a 60 de ani*, Bucureşti, Edit. Acad. R.P.R., 1960, p. 69—81.
40. Chiţimia, Ion C., *Unele consideraţii în legătură cu originalul cronicii lui Mihai Viteazul*, în Rsl., vol. VI (1962), p. 27—39.

41. Chiţimia, I. C., *Consideraţii despre « Învăţăturile lui Neagoe Basarab»*, în Rsl., VIII, 1963, p. 309—339.
42. Chiţimia, I. C., *Legăturile lui T. Şevcenko cu scriitorii şi revoluţionarii poloni*, în Rsl., VIII, 1963, p. 245—259.
43. Ciachir, N., *Aspecte din relaţiile ruso-române în timpul campaniei dunărene din războiul Crimeii (1853—1854)*, în RA, IV (1961), nr. 2, p. 77—91.
44. Ciachir, N., *Contribuţia militară a României la eliberarea poporului cehoslovac (dec. 1944—mai 1945)*, în Rsl., VIII, 1963, p. 5—18.
45. Ciachir, Nicolae, *Unele aspecte ale aportului Rusiei la organizarea armatei naţionale române (1828—1836)*, în *Studii privind relaţiile româno-ruse*, vol. III, Bucureşti, Edit. Acad. R.P.R., 1963, p. 87—113.
46. Cihodaru, C., *Consideraţii în legătură cu populaţia Moldovei în perioada premergătoare invaziei tătarilor (1241)*, în SCŞt, Istorie, XIV (1963), fasc. 2, p. 215—248.
47. Cimponeriu, Ecaterina, *Ecoul victoriei Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie la Reşiţa*, în Rsl., vol. V (1962), p. 15—27.
48. Cimponeriu, E., *Muncitorii reşiţeni conduşi de comunişti în lupta împotriva criminalului război antisovietic*, în « Studii», XIII (1960), nr. 3, p. 35—60.
49. Coman, C. N., v. poziţia nr. 58.
50. Comşa, M<aria>, *Discuţii în legătură cu pătrunderea şi aşezarea slavilor pe teritoriul R.P.R.*, în SCIV, XI (1960), nr. 1, p. 159—166.
51. Comşa, Maria, *Die bulgarische Herrschaft nördlich der Donau während des IX. und X. Jh. im Lichte der Archäologischen Forschungen*, în « Dacia», Nouvelle série, IV (1960), p. 395—422.
52. Comşa, Maria, *Două fibule digitale descoperite în Oltenia*, în SCIV, XII (1961), nr. 1, p. 104—107.
53. Comşa, Maria, *Cu privire la semnificaţia mărcilor de olar din epoca feudală timpurie*, în SCIV, XII (1961), nr. 2, p. 291—305.
54. Comşa, Maria, *Dare de seamă asupra lucrărilor Seminarului româno-bulgar din 12—15 noiembrie 1962*, în SCIV, XIV (1963), nr. 1, p. 235—237.
55. Comşa, Maria, *Cu privire la evoluţia culturii balcano-dunărene în sec. IX—XI (Studiu preliminar)*, în SCIV, XIV (1963), nr. 1, p. 107—122.
56. Comşa, Maria, *Новые сведения о расселении славян на территории PHP*, în Rsl., IX, 1963, p. 505—527.
57. Constantinescu, A., *Consideraţii etimologice, istorice şi geografice asupra unui toponimic slav de lîngă Dunăre*, în Rsl., VIII, 1963, p. 477—479.
58. Constantinescu, A. şi C. N. Coman, *Date noi privind participarea unor bulgari la răscoala din 1821 în Ţara Românească*, în Rsl, IV (1960), p. 239—249.
59. Constantinescu-Iaşi, P., *Cu privire la concepţia lui V. I. Lenin despre istorie*, în « Lupta de clasă», VI (1960), nr. 3, p. 5—16.
60. Constantinescu-Iaşi, P., *Prima citaliste bulgară din Bucureşti*, în « Studii şi articole de istorie», V (1963), p. 7—12.
61. Constantiniu, Fl., *Un proiect românesc de coaliţie antiotomană din ultimul sfert al sec. al XVI-lea*, în « Studii», XVI (1963), nr. 3, p. 673—680.
62. Corivan, N., *Atitudinea Rusiei faţă de Unirea Principatelor Române (1855—1857)*, în *Studii privind relaţiile româno-ruse*, vol. III, Bucureşti, Edit. Acad. R.P.R., 1963, p. 115—131.
63. Corivan, N., *Rusia şi lupta Moldovei pentru emanciparea de sub tariful vamal turcesc, în perioada Regulamentului Organic*, în « Analele româno-sovietice », Istorie, XVIII (1963), nr. 2, p. 118—122.
64. Costăchel, Valeria, *Participarea ţăranilor moldoveni la răscoala cazacilor din anii 1702—1704*, în Rsl., vol. V, 1962, p. 131—142.
65. Costăchel, Valeria, *Славяно-Румынская терминология, обозначающая отношения зависимости в феодальном обществе*, în Rsl., IX, 1963, p. 543—553.
66. Dan, Mihail, *Elemente progresiste în opera lui Ion Bogdan*, în « Anuarul institutului de istorie din Cluj», I—II (1958—1959), 199—218.
67. Dan, Mihail, *Din corespondenţa lui Ioan Bogdan cu savanţii ruşi*, în « Studii», XIII (1960), nr. 1, p. 129—139.
68. Dan, Mihail, *Legăturile lui Ioan Bogdan cu filologii poloni. Un capitol din relaţiile ştiinţifice româno-polone la sfîrşitul sec. al XIX-lea*, în Rsl., vol. IV, 1960, p. 309—326.
69. Dan, Mihail, *О научных румыно-болгарских связях в XIX в. Два письма Л. Милетича Иоанноу Богданноу*, în RESEE, I (1963), nr. 1—2, p. 159—166.
70. Dăscălescu, G., *Arhivele statului din R. P. Bulgaria*, în RA, V (1962), nr. 1, p. 284—291.

71. Deac, A. şi I. Felea, *Legături între mişcarea socialistă din România şi mişcarea revoluţionară rusă la sfîrşitul secolului al XIX-lea*, în « Analele Institutului de istorie a partidului», IX (1963), nr. 5, p. 81—96.
72. Deboveanu-Mălăescu, Elena, *Unele aspecte ale influenţei polone în limba letopiseţului lui Nicolae Costin*, în Rsl., vol. VI, 1961, p. 93—109.
73. Deméný-Meşkova, L., *Despre participarea românilor în oastea căzăcească a lui Bogdan Hmelniţki*, în « Studii», XVI (1963), nr. 6, p. 1 381—1 395.
74. Deméný-Meşkova, L., *Relaţiile seimenilor cu cazacii în timpul mişcării populare din 1655 în Ţara Românească*, în *Studii privind relaţiile româno-ruse*, vol. III, Bucureşti, Edit. Acad. R.P.R., 1963, p. 3—17.
75. Deutsch, R., *Din activitatea şi lupta grupurilor revoluţionarilor români din Rusia pentru apărarea puterii sovietice (1917—1920)*, în SMIC, vol. II, Bucureşti, Edit. Acad. R.P.R., 1962, p. 433—461.
76. Diaconu, Petre, *Despre datarea valului de piatră din Dobrogea şi localizarea evenimentelor din nota toparhului grec*, în « Studii», XV (1962), nr. 5, p. 1 215—1 235.
77. Diculescu, Vladimir, *Din legăturile lui G. S. Rakovski cu bulgarii din Brăila în 1861*, în Rsl., vol. V, 1962, p. 179—182.
78. Diculescu, Vladimir, *Rumänien und die Frage der bulgarischen Freischaren (1866—1868)*, în RESEE, I (1963), nr. 3—4, p. 463—484.
79. Dîrdală, I., *România şi răscoalele sîrbeşti din 1875—1876*, în « Studii şi articole de istorie», V (1963), p. 479—487.
80. Djamo, Lucia, *Terminologia comercială a documentelor slavo-române din secolul al XIV-lea şi al XV-lea (Termeni pentru produse de import)*, în AUB, seria ştiinţe sociale, Filologie, X (1961), nr. 23, p. 581—618.
81. Djamo, Lucia şi Olga Stoicovici, *Din terminologia socială a documentelor slavo-moldoveneşti din secolele al XIV-lea—XV-lea*, în Rsl., vol. VI, 1962, p. 61—92.
82. *Documente privind relaţiile româno-ruse*, Bucureşti, 1961, 64 p.
83. *Documente privind istoria României, seria B. Ţara Românească. Materiale din arhive particulare*, în SMIM, V, 1962, p. 583—639.
84. *Documente privind istoria României.* Colecţia Eudoxiu de Hurmuzaki (Serie nouă). Rapoarte consulare ruse (1770—1796), din « Arhiva externă a Rusiei», Moscova, vol. I, Bucureşti, Edit. Acad. R.P.R., 1962, 815 p.
85. Donceak, V., *Tezaurul de cultură al R.S.S. Ucrainiene (Biblioteca publică de stat a Academiei de Ştiinţe a R.S.S. Ucrainiene)*, în SCB, III (1960), p. 47—65.
86. Elian, Alexandru, *Din legăturile mitropolitului Moscovei Platon cu clericii români*, în « Ortodoxia», XII (1960), p. 179—196.
87. Fedotova, A., v. poziţia nr. 139.
88. Focşeneanu, I., *Tratatul de la Luţk şi campania ţarului Petru I în Moldova (1711)*, în *Studii privind relaţiile româno-ruse*, vol. III, Bucureşti, Edit. Acad. R.P.R., 1963, p. 19—55.
89. Gall Ianos, *Transilvănenii în mişcarea revoluţionară a prizonierilor din Rusia (1917—1919)*, în « Anuarul Institutului de istorie din Cluj», I—II (1958—1959), p. 283—301.
90. Georgescu, Vlad, *Cîteva petiţii adresate autorităţilor ruse din Moldova în perioada aprilie—iulie 1828*, în *Documente privind relaţiile româno-ruse*, Bucureşti, 1961, p. 44—60.
91. Georgescu, Vlad, *Din corespondenţa diplomatică a Ţării Româneşti (1823—1828)*, Bucureşti, <f. ed.>, 1962, 269 p.
92. Georgescu, Vlad, v. şi poziţia nr. 34.
93. Giurescu, D., *Об экспорте соли из Румынских Государств на Балканский полуостров при феодализме*, în RESEE, I (1963), nr. 3—4, p. 421—462.
94. Iancovici, S<ava>, *Cîteva date necunoscute despre Stoian Inge Voievoda*, în « Studii», XIII (1960), nr. 1, p. 121—127.
95. I<ancovici> S<ava>, *Date despre Tudor Vladimirescu în publicaţiile sovietice*, în « Studii», XIV (1961), nr. 4, p. 1 045—1 048.
96. I<ancovici>, S<ava>, *Date noi despre Bimbaşa Sava*, în « Studii», XIV (1961), nr. 5, p. 1 187—1 202.
97. Iancovici, Sava, *Din legăturile lui Miloş Obrenovici cu Ţara Românească*, în Rsl., vol. V, 1962, p. 163—178.
98. Iancovici, S., *Contribuţie la cunoaşterea relaţiilor româno-iugoslave (Acte emise de Petar Petrović-Njegoš*, în Rsl., VIII, 1963, p. 443—450.
99. Ionescu, Dimitrie G., *Un document necunoscut de la Alexandru cel Bun*, în Rsl., vol. IV, 1960, p. 337—344.

100. Ionescu, Dimitrie, Gh., *Date noi despre «episodul polonez» în revoluţia munteană din 1848*, în Rsl., VIII, 1963, p. 79—86.
101. Ionescu, Elena, *Scurtă prezentare a unor documente inedite referitoare la activitatea consulatului general al Rusiei în Ţara Românească (1827)*, în *Documente privind relaţiile româno-ruse*, Bucureşti, 1961, p. 30—43.
102. Ionescu-Nişcov, Tr., *Memoriul din 1674 al boierilor munteni către ţarul Rusiei*, în RA, III (1960), nr. 2, p. 213—225.
103. Ionescu-Nişcov, Tr., *Scrierile lui Boleslav Haşdeu în limba rusă*, în Rsl., vol. V, 1962, p. 53—69.
104. Ionescu-Nişcov, Tr., *Două documente inedite din prima jumătate a secolului al XVI-lea*, în Rsl, vol. V, 1962, p. 151—155.
105. Ionescu-Nişcov, Tr., *Documente slavo-române în Biblioteca Naţională din Sofia*, în Rsl., VIII, 1963, p. 425—441.
106. Ionescu-Nişcov, Tr., *Quelques aspects de l'activité de G. S. Rakovsky et de ses rapports avec les Principautés Roumaines*, în Rsl., IX, 1963, p. 555—568.
107. Istrate, C., *Ştiri noi despre comerţul de tranzit prin Moldova în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea*, în SCŞt, Istorie, Iaşi, XI (1960), 2, p. 251.
108. Iufu, I., *Manuscrise slave în bibliotecile din Transilvania şi Banat* în Rsl., VIII, 1963, p. 451—468.
109. Jecev, Nicolai, *Ecoul răscoalei din 1907 în Bulgaria*, în SMIMd, vol. II (1960), p. 307—320.
110. Kiss, L. *Cîteva date despre legăturile economice ale Rusiei cu Moldova la începutul sec. XIX*, în « Studia Universitatis Babeş-Bolyai», Series Historia, 1963, nr. 1, p. 43—47.
111. Kondratiev, V. A., *Internaţionalistul român I. O. Dic-Dicescu*, în « Analele Institutului de istorie a partidului», VII (1961), nr. 5, p. 100—104.
112. Král, Václav, *Politica de distrugere a naţiunii cehe duse de ocupanţii fascişti în anii celui de-al doilea război mondial*, în « Studii», XIV (1961), nr. 1, p. 23—48.
113. Kudrnác, Jaroslav, *Cîteva date noi despre agricultura la slavi*, în *Arheologia Moldovei*, vol. I, Bucureşti, Edit. Acad. R.P.R., 1961, p. 225—244.
114. *Lenin despre România. Texte din lucrările lui V. I. Lenin cu privire la România*, Bucureşti, Edit. politică, 1960, 128 p.
115. *Liturghierul lui Macarie 1508*, cu un studiu introductiv de P. P. Panaitescu şi un indice de Angela şi Alexandru Duţu, Bucureşti, Edit. Acad. R.P.R., 1961, LXXVI + 274 p.
116. Liu, Nicolae, *O carte românească necunoscută despre U.R.S.S.*, în SCB, III (1960), p. 322—326.
117. Liveanu, V., *Unele probleme privind România în timpul primului război mondial în lumina lucrărilor lui V. I. Lenin*, în « Studii», XIII (1960), nr. 2, p. 45—76.
118. Manoliu, V., *Cu privire la activitatea revoluţionară în Rusia a medicului român Nicolae Roşcovschi*, în *Din istoria medicinii româneşti şi universale*, Bucureşti, Edit. Acad. R.P.R., 1962, p. 325—334.
119. Manoliu, V., *Legăturile medicale româno-ruse pînă la sfîrşitul secolului al XVIII-lea*, în *Din istoria relaţiilor medicale româno-ruse şi româno-sovietice*, Bucureşti, Edit. Acad. R.P.R., 1963, p. 9—31.
120. Manoliu, V., v. poziţia nr. 9.
121. Matei, Mircea, *Славянские поселения в Сучаве*, în « Dacia», Nouvelle Série, IV (1960), p. 375—394.
122. Matei, P., *În schimb de experienţă la Arhivele statului din U.R.S.S.*, în RA, V (1962) nr. 1, p. 255—283.
123. Matveev, I., *Contribuţia oamenilor muncii români la luptele din Siberia pentru apărarea Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie (1917—1920)*, în « Analele Institutului de istorie a partidului», VII (1961), nr. 5, p. 78—99.
124. Meteş, Ştefan, *Din relaţiile noastre cu Rusia. Fraţii David şi Teodor Corbea din Braşov în slujba poporului român, ca luptători contra Unirii cu Roma, ca diplomaţi şi scriitori*, în « Mitropolia Ardealului», V (1960), nr. 11—12, p. 836—862.
125. Mihail, Paul, *Legăturile culturale bisericeşti ale episcopului Melchisedec cu Rusia. Corespondenţă din anii 1849—1892*, în « Mitropolia Moldovei şi Sucevei», XXXVII (1961), nr. 3—4, p. 261—296.
126. Mihail, Zamfira, *Începuturile învăţămîntului limbii ruse în ţara noastră*, în « Analele româno-sovietice», Istorie, XVI (1962), nr. 1, p. 93—100.
127. Mihăilă, G., *Din activitatea Asociaţiei slaviştilor din Republica Populară Română (1958—1959)*, în Rsl., vol. IV, 1960, p. 407—409.

128. Mihordea, V., *Câteva mărturii privitoare la relaţiile ruso-române în a doua jumătate a secolului al XIX-lea*, în SMIMd, II (1960), p. 273—281.
129. Mioc, D., *Date noi cu privire la Macarie tipograful*, în « Studii », XVI (1963), nr. 2, p. 429—440.
130. Mircea, Ion-Radu, *Relations culturelles roumano-serbes au XVIe siècle*, în RESEE, I (1963), nr. 3—4, p. 377—420.
131. Moldoveanu, V., *Din istoricul relaţiilor biblioteconomice româno-sovietice*, în SCB IV (1961), p. 181—194.
132. Molin, V., *Cărţile bisericeşti din colecţia unui mare bibliofil bănăţean. Un liturghier şi tetraevanghelul din perioada macariană*, în « Mitropolia Banatului », X (1960), nr. 7—12, p. 155—167.
133. Morintz, Sebastian, *Seminarul româno-sovietic de arheologia orînduirii comunei primitive*, în SCIV, XIV (1963), nr. 1, p. 227—235.
134. Năsturel, P. Ş., *Învăţăturile lui Neagoe Basarab în lumina pisaniilor de pe biserica mănăstirii de la Argeş*, în « Mitropolia Olteniei », XII (1960), nr. 1—2, p. 12—23.
135. Năsturel, Petre Ş., *Date noi asupra unor odoare de la mănăstirea Putna (II). Acoperăminte de mormînt*, în Rsl., vol. IV 1960, p. 267—288.
136. Năsturel, P. Ş., *Cea mai veche inscripţie de la Ştefan cel Mare (1463)*, în *Omagiu lui George Oprescu*, Bucureşti, 1961, p. 349—355.
137. Năsturel, Petre Ş., *În legătură cu unele danii de la Ştefan cel Mare*, în Rsl., vol. V, 1962, p. 143—149.
138. Neacşu, Ioan, *Câteva date interne privind volintirii polcovnicului I. P. Liprandi din războiul ruso-turc (1828—1829)*, în SMIMd., vol. II (1960), p. 245—255.
139. Neamu, E. şi A. Fedotova, *Din lupta P.C.R. împotriva tîrîrii României în războiul antisovietic (septembrie 1939—iunie 1941)*, în « Analele Institutului de istorie a partidului », VI (1960), nr. 3, p. 17—40.
140. Negrescu, I. D., *Limba slavă veche. Perioada slavonă la români. Texte paleoslave şi româno-slave. Glosar slavo-român*, Bucureşti. Edit. Institutului biblic şi de misiune ortodoxă, 1961, XIV + 465 p. cu facsimile.
141. Nestor, Ion, *La pénétration des Slaves dans la péninsule Balkanique et la Grèce continentale. Considérations sur les recherches historiques et archéologiques, I*, în RESEE, I (1963), nr. 1—2, p. 41—67.
142. Olteanu, I., *Despre activitatea unor grupuri de partizani sovietici şi români care au luptat pe teritoriul Slovaciei în perioada august 1944—februarie 1945*, în « Analele Institutului de istorie a partidului », VI (1960), nr. 4, p. 136—151.
143. Olteanu, Pandele, *Limba povestirilor slave despre Vlad Ţepeş*, Bucureşti, Edit. Acad. R.P.R., 1961, 409 p.
144. Panaitescu, P. P., *Începuturile scrisului în limba română*, în SMIM, IV (1960), p. 117—189.
145. Panaitescu, P. P., *Lupta comună a Moldovei şi Poloniei împotriva cavalerilor teutoni*, în Rsl., vol. IV, 1960, p. 225—234.
146. Panaitescu, P. P., *Tratatul de alianţă dintre Moldova şi Rusia din 1711. 250 de ani de la încheierea lui*, în « Studii », XIV (1961), nr. 4, p. 897—917.
147. Panaitescu, P. P., *Rolul lui Bogdan Petriceicu Hasdeu în slavistica românească*, în Rsl., vol. VI, 1962, p. 235—248.
148. Panaitescu, P. P., *Unirea Principatelor Române, Cuza-Vodă şi polonii*, în Rsl., vol. V, 1962, p. 71—84.
149. Panaitescu, P. P., *Începuturile istoriografiei în Ţara Românească*, în SMIM, V (1962), p. 195—255.
150. Panaitescu, P. P., *Învăţăturile atribuite lui Neagoe Basarab. O reconsiderare*, în Rsl., VIII, 1963, p. 403—424.
151. Panaitescu, P. P., *Revoluţia română de la 1848 şi alianţa polonă*, în Rsl., VIII, 1963, p. 59—77.
152. Papacostea, Şerban, *Ştiri noi cu privire la istoria husitismului în Moldova în timpul lui Alexandru cel Bun*, în SCŞt, Istorie, Iaşi, XIII (1962), fasc. 2, p. 253—258.
153. Papacostea, V., *Doi bursieri ai lui Petru cel Mare la şcolile din Bucureşti*, în « Studii », XIV (1961), nr. 1, p. 115—121.
154. Papacostea, Victor, *Originile învăţămîntului superior în Ţara Românească*, în « Studii », XIV (1961), nr. 5, p. 1 139—1 167.
155. Papacostea, Victor, *O şcoală de limbă şi cultură slavonă la Tîrgovişte în timpul domniei lui Matei Basarab*, în Rsl., vol. V, 1962, p. 183—193.
156. Pava, R., *Cartea de cîntece a lui Evstatie de la Putna*, în SMIM, V (1962), p. 335—347.

157. Petrescu-Dîmboviţa, M., *Seminarul internaţional de arheologie slavă de la Moscova (decembrie 1958)*, în « Studii», XIII (1960), nr. 1, p. 141—152.
158. Petrescu-Dîmboviţa, M., *Principalele rezultate ale cercetărilor arheologice din U.R.S.S. şi importanţa lor pentru arheologia R.P.R.*, în « Analele româno-sovietice», XV (1961), nr. 2, p. 80—97.
159. Pinteanu, E., v. poziţia nr. 173.
160. Platon, Gh., *Unele mărturii documentare privind voluntarii din războiul ruso-turc (1828—1829)*, în « Analele ştiinţifice ale Universităţii „Al. I. Cuza" Iaşi», (serie nouă), secţia a III-a (Ştiinţe sociale), A. *Istorie, filologie*, t. IX (1963), p. 173 — 178.
161. Popescu, M., v. poziţia nr. 174.
162. Popescu, Paulin, *Cruci memoriale din Bucureşti*, în « Biserica ortodoxă română», LXXVIII (1960), nr. 11—12, p. 1 078—1 114.
163. Popescu, Paulin, *Manuscrise slavone din mănăstirea Putna, I*, în « Biserica ortodoxă română», LXXX (1962), nr. 1—2, p. 105—145.
164. Predescu, L., *Mihail Moxa şi opera sa*, în « Biserica ortodoxă română», LXXVIII (1960), nr. 9—10, p. 905—918.
165. Roghinskii, gl. lt. S. V., *Operaţiile principale desfăşurate de forţele armate sovietice în Marele Război pentru Apărarea Patriei*, în « Studii», XIII (1960), nr. 3, p. 85—122.
166. Romalo, Nadejda, *Cupa de argint a logofătului Coresi*, în « Biserica ortodoxă română», LXXIX (1961), nr. 11—12, p. 1 103—1 110.
167. Semionova, L. E., *Stabilirea legăturilor diplomatice permanente între Ţara Românească şi Rusia la sfîrşitul secolului al XVII-lea şi începutul secolului al XVIII-lea*, în Rsl., vol. V, 1962, p. 29—51.
168. Sîrbu, Cornelia, *Cîteva date despre religia slavilor vechi*, în « Mitropolia Banatului», IX (1959), nr. 9—10, p. 57—70.
169. Ślizińśki, J., *Din activitatea fraţilor cehi în Polonia*, în Rsl., VIII, 1963, p. 469—475.
170. Smochină, Nicolae N. şi N. Smochină, *Unul dintre cele mai vechi texte slave scrise de un român (sec. XI—XII)*, în « Biserica ortodoxă română», LXXIX (1961), nr. 11—12, p. 1 111—1 141.
171. Sovetov, P. V., *Proprietatea condiţionată în Moldova în secolele al XVI-lea—al XVIII-lea şi deosebirea ei de cea din celelalte ţări ale Europei răsăritene*, în « Analele româno-sovietice», Istorie, XIV (1960), nr. 4, p. 43—56.
172. Stănescu, M. C., *Din lupta maselor populare din România, sub conducerea partidului comunist, pentru pace şi prietenie cu U.R.S.S. (1928—1931)*, în « Studii», XIV (1961), nr. 6, p. 1 383—1 407.
173. Stănescu, M. C. şi T. Pinteanu, *Documente privind lupta maselor populare din România, sub conducerea P.C.R. pentru pace şi prietenie cu U.R.S.S. (1917—1944)*, în « Analele Institutului de istorie a partidului», VI (1960), nr. 6, p. 66—84.
174. Stănică, V. şi M. Popescu, *Documente inedite slavo-române din Ţara Românească de la sfîrşitul secolului al XV-lea*, în « Studii», XIV (1961), nr. 1, p. 123—129.
175. Stoicovici, Olga, v. poziţia nr. 81.
176. Strungaru, Diomid, *Gramatica lui Smotriţki şi prima gramatică românească*, în Rsl., IV, 1960, p. 289—307.
177. Székely, Z., *Contribuţii la cultura slavă în sec. VII—VIII în sud-estul Transilvaniei*, în SCIV, XIII (1962), nr. 1, p. 47—58.
178. Şandru, D. şi I. Saizu, *Unele aspecte privind relaţiile româno-bulgare între anii 1920 şi 1926*, în SCŞt, Istorie, XIV (1963), fasc. 1, p. 31—62.
179. Şerban, C., *Un plan inedit privitor la campania de la Prut (1711)*, în SMIM, IV (1960), p. 519—524.
180. Şerban, C., *O publicaţie contemporană referitoare la campania de la Prut (1711)*, în « Studii», XIV (1961), nr. 5, p. 1 227—1 233.
181. Şerban, C., *Din istoria relaţiilor comerciale româno-ruse în secolul al XVIII-lea (pînă la 1774)*, în *Studii privind relaţiile româno-ruse*, vol. III, Bucureşti, Edit. Acad. R.P.R., 1963, p. 67—85.
182. Şesan, M., *Slavii, creştinismul şi Roma*, în « Mitropolia Moldovei şi Sucevei», XXXVII (1961), nr. 9—12, p. 615—633.
183. Şesan, M., *Din relaţiile româno-cehoslovace*, în « Mitropolia Banatului», XI (1961), nr. 7—12, p. 48—53.
184. Ştefănescu, Ştefan, *Sesiunea comună a istoricilor români şi sovietici de la Chişinău*, în Rsl., vol. IV, 1960, p. 403—406.
185. Ştefănescu, Ştefan, *Participarea românilor la lupta de la Grünwald (15 iulie 1410)*, în « Studii», XIV (1961), nr. 1, p. 5—22.

186. Ştefănescu, Ştefan, *Un document recent descoperit privitor la recrutarea mercenarilor de către Mihai Viteazul*, în Rsl., vol. V, 1962, p. 157—162.
187. Ştefănescu, Şt., *Румыно-болгарские связи в IX—XIV вв. и становление Румынскоǐ Государственности*, în Rsl., IX, 1963, p. 531—542.
188. Teodor, Dan Gh., *Tezaurul feudal timpuriu de obiecte de podoabă descoperit la Voineşti-Iaşi*, în *Arheologia Moldovei*, vol. I, Bucureşti, Edit. Acad. R.P.R., p. 245—269.
189. Teodorescu, Al., *Scrisori inedite ale lui C. Conachi către P. D. Kiselev*, în RA, VI (1963), nr. 2, p. 252—256.
190. Trîpcea, Teodor, *Сербские слова в банатском наречии и их значение*, în RESEE, I (1963), nr. 1—2, p. 137—152.
191. Tudor, M. v. poziţia nr. 214.
192. Unc, Gh., *Solidaritatea maselor muncitoare din România cu Rusia Sovietică (1918—1920)*, în « Analele Institutului de istorie a partidului », VII (1961), nr. 1—2, p. 102—128.
193. Unc, Gh. *Solidaritatea proletară a clasei muncitoare din România cu Rusia Sovietică în primii ani după crearea P.C.R.*, în « Analele româno-sovietice », Istorie, XVII (1963), nr. 3, p. 75—89.
194. Ungureanu, Gh., *Documente privitoare la istoria României păstrate în Arhivele statului din Moscova şi Leningrad*, în RA, V (1962), nr. 1, p. 27—46.
195. Varga, V. A., *Atitudinea guvernului român burghezo-moşieresc faţă de tratativele anglo-franco-sovietice din anul 1939*, în « Studii », XIII (1960), nr. 4, p. 51—72.
186. Varga, V. A., *Din realizările recente ale istoriografiei moderne şi contemporane cehoslovace*, în « Studii », XIV (1961), nr. 5, p. 1 265—1 272.
197. Vălcev, Veliciko, *Ivan Vazov în România*, în Rsl., vol. VI, 1962, p. 133—147.
198. Velichi, Constantin N., *Atitudinea lui Mihail Kogălniceanu, a unor autorităţi româneşti din porturile dunărene şi a maselor populare în timpul trecerii lui Hristo Botev (27 aprilie—15 iunie 1876)*, în Rsl., vol. IV, 1960, p. 251—265.
199. Velichi, Constantin N., *Ştiri şi documente inedite asupra mişcării revoluţionare de la Brăila din 1841*, în Rsl., vol. V, 1962, p. 85—120.
200. Velichi, C. N., *Nouă documente slave inedite (1569—1636)*, în « Studii », XV (1962), nr. 4, p. 897—917.
201. Velichi, C. N., *Relaţiile româno-turce în perioada februarie-iulie 1866. Înfiinţarea Comitetului central secret bulgar de la Bucureşti şi legăturile acestuia cu guvernul român*, în « Studii », XVI (1963), nr. 4, p. 843—867.
202. Velichi, Constantin, *Emigrarea bulgarilor în Ţara Românească în timpul războiului ruso-turc din 1806—1812*, în Rsl., VIII, 1963, p. 27—58.
203. Vianu, Al., *Aplicarea tratatului de la Küciük-Kainargi cu privire la Moldova şi Ţara Românească*, în « Studii », XIII (1960), nr. 5, p. 71—103.
204. Vianu, Al., *Geneza senedului din 1783*, în RA, III (1960), nr. 1, p. 219—234.
205. Vianu, Al., *Iluministul rus V. F. Malinovski în ţările române*, în « Studii », XIII (1960), nr. 2, p. 165—180.
206. Vianu, Al., *L'illuministe russe Vassili Féodorovitch Malinovski dans les Principautés Roumaines*, în *Nouvelles études d'histoire*, vol. II, Publiés à l'occasion du XIe Congrès des Sciences Historiques, Stockholm, 1960, Bucureşti, Edit. Acad. R.P.R., 1960, p. 305—323.
207. Vianu, Al., *Cu privire la hatişerifurile de privilegii acordate Principatelor Române în anul 1774*, în Rsl., vol. V, 1962, p. 121—129.
208. Vianu, Al., *Cu privire la relaţiile lui Mihai Racoviţă, ale spătarului Constantin Gavriliţă şi ale serdarului Lupu Anastase cu ruşii*, în « Analele româno-sovietice », Istorie, XVI (1962), nr. 2, p. 104—124.
209. Vianu, A., *Cîteva date privitoare la emigrarea românilor în sudul Rusiei în secolul al XVIII-lea*, în *Studii privind relaţiile româno-ruse*, vol. III, Bucureşti, Edit. Acad. R.P.R., 1963, p. 57—65.
210. Vianu, Al., *Din acţiunea diplomatică a Ţării Româneşti în Rusia în anii 1736—1738*, în Rsl., VIII (1963), p. 19—26.
211. Vianu, Al., *Les événements des Balkans et les négociations russo-turques de l'année 1802*, în Rsl., IX (1963), p. 483—504.
212. Vianu, Al., *Un manuscris rus inedit despre Principatele Române în prima jumătate a secolului al XIX-lea*, în SCB, V (1963), p. 293—296.
213. Vianu, A., *Negocierile ruso-turce cu privire la Principatele Române (noiembrie 1820—martie 1821)*, în « Analele româno-sovietice », Istorie, XVII (1963), nr. 2, p. 105—117.
214. Vianu Al. şi M. Tudor, *Istoriografia sovietică despre conţinutul termenului « imperialism militaro-feudal »*, în « Analele româno-sovietice », Istorie, XVI (1962), nr. 3, p. 140—148.

215. Vîrtosu, Emil, *Titulatura domnilor şi asocierea la domnie în Ţara Românească şi Moldova pînă în secolul al XVI-lea*, Bucureşti, Edit. Acad. R.P.R., 1960, 314 p.
216. Vornicescu, Nestor, *Arhimandritul Leon Asachi. Relaţiile sale cu Rusia şi cu Austria în cursul anilor 1787—1821*, în «Mitropolia Moldovei şi Sucevei», XXXVIII (1962), nr. 3—4, p. 213—242.
217. Willaume, J., *Istoriografia polonă în epoca pozitivismului*, în «Analele ştiinţifice ale Universităţii „Al. I. Cuza", Iaşi», (serie nouă), secţia a III-a (Ştiinţe sociale) A. *Istorie, filologie*, t. IX (1963), p. 1—14.
218. Zamfirescu, Dan, *Învăţăturile lui Neagoe Basarab. Problema autenticităţii*, în Rsl., VIII, 1963, p. 341—401.
219. * * * *Ştiinţa istorică sovietică într-o nouă etapă de dezvoltare*, în «Analele româno-sovietice», XV (1961), nr. 1, p. 3—21.

2. *Studii documentare, recenzii, note bibliografice*

1. Angelescu, C. C., Maria Bielinska, *Les archives polonaises en face des besoins de la science historique*. Acta Poloniae Historica, II (1959), p. 231—237, în RA, III (1960), nr. 2, p. 337—338.
2. A<sproiu>, V., *История города героя Севастополя 1917—1957*, Kiev, Edit. Acad. de Ştiinţe a R.S.S.U., 1958, 338 p., în «Studii», XIII (1960), nr. 2, p. 292.
3. A<sproiu>, V., A. G. Raşin, *Формирование рабочего класса России. Историко-экономические очерки*, Moscova, Edit. pentru literatură social-economică, 1958, 623 p., în «Studii», XIII (1960), nr. 2, p. 291.
4. Asproiu, V., *Вестник истории мировой культуры. Академия Наук СССР. Отделение исторических наук*. Изд. Гос. научной БСЭ, nr. 1 (13)—5(17), 1959, 1 037 p., în «Studii», XIII (1960), nr. 2, p. 277—281.
5. A<sproiu>, V., *Военные моряки в борьбе за победу Октябрьской Революции*, sub redacţia lui S. F. Naida, Moscova, Edit. Ministerului Apărării al U.R.S.S., 1958, 582 p., în «Studii», XIII (1960), nr. 5, p. 275—277.
6. A<sproiu>, V., G. Jordania, *Очерки из истории франко-русских отношений*, Tbilisi, Edit. Academiei de Ştiinţe a R. S. S. Gruzine, 1959, 465 p., în «Studii», XIII (1960), nr. 6, p. 259—261.
7. A<sproiu>, V., *История профсоюзного движения за рубежом (1939—1957 годы)*, Moscova, Edit. Consiliului Central al Sindicatelor, 1958, 667 p., în «Studii», XIV (1961), nr. 3, p. 825—826.
8. Asproiu, V., *Вестник истории мировой культуры. Академия Наук СССР. Отделение исторических наук*, nr. 6(18) 1959—1(19)—6(24) 1960, în «Studii», XIV (1961), nr. 5, p. 1 318—1 327.
9. Babici, I., *Comunicările Institutului de istorie a partidului comunist bulgar*, 1959, nr. 6, P.C.B., 1959, 410 p., în «Analele Institutului de istorie a partidului», VI (1960), nr. 3, p. 171—174.
10. Babici, I., *Стачните борьби на работническата класа в България*, Профиздат, Sofia, 1960, 608 p., în «Studii», XVI (1963), nr. 2, p. 504—505.
11. Babici, I., Kiril Lambrev, *Начало на работническато професионално движение в България 1878 — 1891*, Sofia, Edit. Acad. de Ştiinţe Bulgare, 1960, 224 p., în «Studii», XVI (1963), nr. 2, p. 467—469.
12. B<alla>, E<lvira>, *Крестьянское движение в России 1890—1900 гг.* Culegere de documente sub redacţia lui A. V. Şapkarin, Moscova, Edit. pentru literatură social-economică, 1959, 747 p., în «Studii», XIII (1960), nr. 6, p. 252—253.
13. Bănescu, N., Beševliev, V., *Les inscriptions protobulgares*, «Byzantion», XXV, XXVI, XXVII, XXVIII, XXIX—XXX, în RESEE, I (1963), nr. 3—4, p. 594—595.
14. Bănescu, N., Dujčev, Ivan, *Les Slaves et Byzance, études historiques à l'occasion du XIe Congrès international des sciences historiques*, Stockholm, août, 1960, p. 31—77, în RESEE, I (1963), nr. 1—2, p. 209—211.
15. Bienkowski, Wieslaw, Eligiusz Kozlowski, *General Józef Bem*, Varşovia, Edit. Ministerului Apărării Naţionale, 1958, 888 p., în «SCŞt, Istorie», XIV (1963), fasc. 1, p. 120—126.
16. Bogdan, Damian P., *Полное собрание русских летописей. Том Двадцать шестой. Вологодско-Пермская летопись*. Изд. АН СССР, Moscova—Leningrad, 1959, 412 p., în «Analele româno-sovietice», XV (1961), nr. 1, p. 173—176.
17. Bogdan, Damian P., *Славянский сборник: 1 выпуск исторический. Воронежский Государственный университет*, Voronej, 1958, 154 p., în «Analele româno-sovietice», XV (1961), nr. 3, p. 113—116.

18. Bogdan, Damian P., I. N. Sciapov, *Собрание И. Я. Лукашевича и Н. А. Маркевича*, Moscova, 1959, 144 p., în « Analele româno-sovietice», XV (1961), nr. 3, p. 116—119.
19. Bogdan, Damian P., *Описи царского архива XVI века и архива Посольского приказа 1614 года*, Moscova, 1960, 196 p., în « Analele româno-sovietice», XVI (1962), nr. 1, p. 145—149.
20. B<ogza>, V., M. B. Fridman, *Отмена крепостного права в Белоруссии*, Minsk, Edit. Universităţii de Stat bieloruse « V. I. Lenin», 1958, 201—(203), p. + 1 h., în « Studii», XIV (1961), nr. 5, 1 338—1 339.
21. Carapalea, T. şi M. Diacov, *Archeion*, XXXII, XXXIII/1960; XXXIV, XXXV/-1961, Varşovia, în R A, V (1962), nr. 2, p. 310—313.
22. Cazan, Gh., V. M. Hvostov şi A. M. Nekrici, *Cum a izbucnit cel de-al II-lea război mondial*, Bucureşti, Edit. ştiinţifică, 1960, în « Analele Institutului de istorie a partidului», VI (1960), nr. 5, p. 202—207.
23. Cazan, Gh., F. I. Notovici, *Бухарестский мир 1918 г.*, sub redacţia doctorului în ştiinţe istorice L. K. Eggert, Moscova, Edit. pentru literatură social-economică, 1959, 258 p., în « Studii», XIV (1961), nr. 1, p. 188—194.
24. Cazan, Gh., G. A. Deborin, *Al doilea război mondial*, Bucureşti, Edit. politică, 1960, 686 p., în « Analele Institutului de istorie a partidului», VII (1961), nr. 4, p. 140—145.
25. Chiriţă, Grigore, Gheorghe Dimitrov, *Opere alese*, Bucureşti, Edit. politică, 1959, XV + 686 p., în « Studii», XIII (1960), nr. 4, p. 318—324.
26. Chiriţă, Gr. şi Florin Constantiniu, *Analele româno-sovietice, seria Istorie*, Acad. R.P.R., Institutul de studii româno-sovietic, Bucureşti, nr. 1—4/1958, p. 430, nr. 1—4/1959, p. 763, nr. 1—4/1960, 616 p., în « Studii», XI (1961), nr. 4, p. 1 073—1 083.
27. Chiţimia, Ion Const., Lukasz Kurdybacha, *Z dziejów pedagogiki ariańskej*, Varşovia, 1958, 212 p., în Rsl., vol. IV, 1960, p. 400—401.
28. Ciachir, N., *Istoriceski pregled*, nr. 1—6/1958, Sofia, în « Studii», XIII (1960), nr. 1, p. 208—214.
29. Comşa, Maria, Radomir Pleiner, *Základy slovanského železářskeho hutnictvi v českých zemich*, Praga, 1958, în seria « Monumenta Arheologica», t. VI, 335 p. + 32 pl. + 6 hărţi, în SCIV, XI (1960), nr. 1, p. 200—202.
30. Comşa, Maria, Jan Zak, *Najstarsze ostrogi Zachodnoslowiańskie. Wczesnośredniowieczne ostrogi o zaczepach naczykowato zagiertych do wnetra*, Warszawa—Wroclaw, 1959, 170 p., 34 + IX pl. în text şi 5 planşe explicative în afară de text, apărută în seria « Biblioteka Archeologiczna», sub redacţia lui Witold Hengel, t. 12, în SCIV, XII (1961), nr. 2, p. 411—414.
31. C<onstantinescu>, A<urelian>, P. K. Alefirenko, *Крестьянское движение и крестьянский вопрос в России в 30—50-х годах XVIII века*. Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1958, 421 p., în « Studii», XIII (1960), nr. 1, p. 219—220.
32. C<onstantinescu>, A<urelian>, Karol Buczek, *Ksiazeka ludnosć służebna w Polsce wczesnofeudalnej*, Wroclaw—Krakovia, Edit. Acad. Polone de Ştiinţe, 1958, 106 p., în « Studii», XIII (1960), nr. 1, p. 229—230.
33. C<onstantinescu>, A<urelian>, *Bibliografie Československé historie za rok 1956*, Praga, 1959, 222 p., în « Studii», XIII (1960), nr. 1, p. 234—235.
34. C<onstantinescu>, A., B. T. Rubţov, *Эволюция феодальной ренты в Чехии (XIV—начало XV в.)*, Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1958, 195 p., în « Studii», XIII (1960), nr. 2, p. 300.
35. C<onstantinescu>, A., Karol Bajer, *Przemysl wlokienniczy na ziemiach polskich od poczatku XIX w do 1939*, Lodz, editată de Asociaţia Ştiinţifică din Lodz, 1958, 303 p., în « Studii», XIII (1960), nr. 2, p. 299—300.
36. C<onstantinescu>, A., Manio Stoianov: *Българска възрожденска книжина*, vol. I, Sofia, 1957, 664 p + 12 planşe cu reproduceri, în « Studii», XIII (1960), nr. 3, p. 277—279.
37. C<onstantinescu>, A., Emil Gheorghiev, *Кирил и Методий, основоположнелци на славянскита литература*, Sofia, Edit. Acad. Bulgare de Ştiinţe, 1956, 290 p., în « Studii», XIII (1960), nr. 4, p. 351—352.
38. C<onstantinescu>, A., Emanuel Rostworowski, *O polska korone. Polityka Francji v latach 1725—1733*, Wroclaw—Krakowia, Edit. Acad. Polone de Ştiinţe, 1959, 363 p., în « Studii», XIII (1960), nr. 3, p. 269.
39. C<onstantinescu>, A., Manio Stoianov, *Българска възрожденска книжина*, vol. II, Sofia, 1959, 958 p., în « Studii», XIV (1961), nr. 5, p. 1 353—1 354.

40. C<onstantinescu>, A<urelian>, Zl. Beleva şi Iv. Undjiev, *Михаил Димитров. Биобиблиография*, Sofia, Edit. Acad. Bulgare de Ştiinţe, 1958, 124 p., în « Studii», XIV (1961), nr. 6, p. 1 618—1 619.
41. C<onstantinescu>, A., N. Todorov, *За някои промени в характера на чеховата организация у нас през първата половина на XIX век*, în *Istoriceski pregled*, XIV, 1958, nr. 4, p. 44—76, în « Studii», XIV (1961), nr. 3, p. 823—824.
42. C<onstantinescu>, A., *Сто години народно читалище Свищов. Юбилеен Сборник 1856—1956*, Siştov, 1958, 495 p., în « Studii», XIV (1961), nr. 3, p. 821—823.
43. C<onstantinescu>, Aurelian, Ş. Atanasov, *Селските въстания в България към края на XVIII в. и началото на XIX в. и създаването на Българската земска войска*, Sofia, 1958, 346 p., în « Studii», XV (1962), nr. 5, p. 1 335—1 336.
44. C<onstantinescu>, A., S. L. Peştici, *Русская историография XVIII века*, Leningrad, Edit. Universităţii, 1961, vol. I, 275 p., în « Studii», XV (1962), nr. 5, p. 1 333—1 335.
45. C<onstantinescu>, A<urelian>, L. M. Leşcinski, *Военные победы и полководцы русского народа второй половины XVIII века*, Moscova, Edit. pentru literatură socială şi economică, 1959, 223 p. + 6 pl., în « Studii», XV (1962), nr. 1, p. 240—241.
46. C<onstantinescu>, A<urelian>, N. G. Popov, *Документи за гръцкото въстание от 1821 година и за участието на българите в него*, în *Izvestiia na Dărjavnata Biblioteca Vasil Kolarov*, Sofia, 1959, p. 346—356, în « Studii», XV (1962), nr. 1, p. 242—243.
47. C o n s t a n t i n e s c u, Aurelian, *Годишник на българския библиографски институт Елин Пелин*, t. VI, Sofia, 1959, 451 p., în Rsl., vol. V, 1962, p. 236—237.
48. C<onstantinescu>, A<urelian>, *Известия на Народна библиотека В. Коларов и на Библиотека при Софийския държавен университет*, t. I (VII), Sofia, 1961, 643 p., în « Studii», XIV (1962), nr. 2, p. 523—524.
49. C<onstantinescu>, A<urelian>, *Сборник в чест на акад. Никола В. Михов по случай осемдесет годишни нама му*, Sofia, Edit. Acad. Bulgare de Ştiinţe, 1960, 362 p., în « Studii», XV (1962), nr. 3, p. 769—780.
50. C<onstantinescu>, A<urelian>, *Български периодичен печат 1844—1944. Анотиран библиографски указател*, Sofia, 1962, în « Studii», XVI (1963), nr. 4, p. 1 012—1 013.
51. C<onstantinescu>, A<urelian>, *Освобождение Болгарии от турецкого ига. T. I: Освободительная борьба южных славян и Россия 1875—1877*, Moscova, 1961, 714 p., în « Studii», XVI (1963), nr. 3, p. 758—759.
52. C o n s t a n t i n e s c u, A., *Хронологическое уточнение одного из эпизодов балканских событий в начале XIX в.*, în RESEE, I (1963), nr. 3—4, p. 565—568.
53. C o n s t a n t i n e s c u - I a ş i, P., Ţ. Kristanov, St. Maslev şi I. Penakev, *Dr. Ivan Seliminski kato ucitel, lekar i obşestvenik*, Sofia, Edit. Acad. de Ştiinţe a Bulgariei, 1962, 466 p., în « Studii», XV (1962), nr. 5, p. 1 279—1 280.
54. C o n s t a n t i n i u, Fl., *Lucrări noi despre relaţiile internaţionale în Evul Mediu*, în« Studii», XIV (1961), nr. 3, p. 721—727.
55. C<onstantiniu>, F<lorin>, G. S. Grosul şi R. V. Danilenco, *К вопросу об участии волонтеров из Дунайских княжеств в русско-турецкой войне 1806—1812 гг. Известия Молдавского филиала Академии наук СССР*, nr. 2(80), 1961, p. 3—25, în « Studii», XV (1962), nr. 1, p. 238—239.
56. C o n s t a n t i n i u, Fl., M. Zaharov, *О советском военном искусстве в битве под Курском*, în «Военно-исторический журнал», V (1963), nr. 6, p. 15—25, nr. 7, p. 11—20, în « Studii», XVI (1963), nr. 6, p. 1 455—1 457.
57. C o n s t a n t i n i u, Florin, v. poziţia nr. 26.
58. C o p o i u, N., F. I. Notovici, *Pacea de la Bucureşti din anul 1918*, Moscova, 1959, 258 p., în « Analele Institutului de istorie a partidului», VI (1960), nr. 4, p. 179—184.
59. C o p o i u, N., *Вопросы истории, Академия Наук СССР, Отделение исторических наук*, Moscova, nr. 1—12 (1959), 2661 p., în « Studii», XIII (1960), nr. 5, p. 251—266.
60. C<opoiu>, N<icolae>, A. A. Iazkova, *Борьба румынского народа против наступления реакции и фашизма в 1935—1937 годах*, «Вопросы истории», 1960, nr. 12, p. 99—110, în « Studii», XIV (1961), nr. 2, p. 533—534.
61. C o p o i u, N., *«Вопросы истории Академия Наук СССР. Отделние исторических наук*, Moscova, nr. 1—12/1961, în « Studii», XV (1962), nr. 2, p. 483—493.
62. C o r f u s, I., « Kwartalnik historiczny», LXVI (1959), nr. 1—4, 1392 p., în « Studii», XIII (1960), nr. 3, p. 246—252.
63. C o r f u s, I., « Kwartalnik historyczny» (Revistă trimestrială de istorie), Varşovia, Edit. ştiinţifică de stat, LXVII, nr. 1—4, 1960, 1 197 p., în « Studii», XI (1961), nr. 4, p. 1 083—1 089.

64. Corfus, Ilie, « Kwartalnik hystoryczny», Varşovia, Edit. ştiinţifică de stat, nr. 1—4 LXVIII (1961), în « Studii», XV (1962), nr. 4, p. 1 056—1 063.
65. Corfus, Ilie, *A ta Tomiciana, XIV (1532)*, Poznan, 1952, p. XX + 954; *XV (1533)*, Wroclaw—Cracovia, 1957, p. XII + 1 013, în Rsl., vol. V, 1962, p. 195—200.
66. Corfus, I., *Acta Tomiciana*, XVI *(1534)*, partea I *(ianuarie — iulie)*, Wroclaw — Cracovia—Poznan, Edit. Institutului naţional Ossolinski, 1960, p. VI + 717, în « S udii şi cercetări ştiinţifice», Istorie, Iaşi, XIII (1962), fasc. 2, p. 287—290.
67. Cosma, A., v. poziţia nr. 101.
68. Costăchel, V., V. V. Mavrodin, *Крестьянская война в России в 1773 — 1775 гг. Восстание Пугачева*, vol. I, Leningrad, 1961, în « Analele româno-sovietice», Istorie, XVI (1962), nr. 2, p. 137—140.
69. Costăchel, V., *Хрестоматия памятников феодального государства и права стран Европы*, sub redacţia lui V. M. Koreţki, Moscova, 1961, 950 p., în « Analele româno-sovietice», Istorie, XVI (1962), nr. 3, p. 183—184.
70. C<ronţ>, Gh., A. P. Kajdan şi G. G. Litavrin, *Очерки истории Византии и южных славян*, Moscova, 1958, 326 p., în « Studii», XIII (1960), nr. 2, p. 302—303.
71. C<ronţ>, G<heorghe>, Barišič, Franjo, *Две берзиже у изворима о истанику Тому. Зборник Радова Српске Академије наука Византинолошки Институт*, 6, Belgrad, 1960, p. 145—169, în « Studii», XIII (1960), nr. 5, p. 289—290.
72. C<ronţ>, G<heorghe>, Siuziumov, M. I., *Экономические воззрения Лева VI, Византийский Временник*, XV (1959), p. 33—49, în « Studii», XIII (1960), nr. 4, p. 360—362.
73. Cronţ, Gheorghe, G. G. Litavrin, *Болгария и Византия в XI—XII вв.*, Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1960, 472 p. + 1 h., în « Studii», XIV (1961), nr. 6, p. 1 573—1 577.
74. Cronţ, Gh., *Editarea monumentelor de drept ale Rusiei medievale*, în « Studii», XV (1962), nr. 2, p. 431—438.
75. Damaschin, A., « Voprosî arhivovedenia. Naucino-informaţionîi Biulleten», nr. 3—4, Moscova, 1959, în RA, III (1960), nr. 2, p. 295—304.
76. Damaschin, A., V. V. Maksakov, *Arhivnoe delo v pervîe godî Sovestskoi Vlasti*, sub redacţia lui N. R. Prokopenko, Moscova, 1959, 161 p., în RA, III (1960), nr. 2, p. 307—314.
77. Dan, Mihail, František Kavka, *Český a slovenský obchod s textilními výrobky v rumunských zemich (do poloviny 17. století)*, Praga, 1957, în « Anuarul Institutului de istorie din Cluj», I—II (1958—1959), p. 396—398.
78. D<an>, M<ihail>, Frant. Dostál, *Valasi a protifeudalní boje na Valassku v letech 1620—1640*, în « Časopis Matice Moravské», 1953, 72, nr. 1—2, p. 129—161, în « Studii», XIII (1960), nr. 4, p. 350—351.
79. D<an>, M<ihail>, I. Vytiska, *Přehled literatury k dějinám dělnického hnuti a KSČ v ceskych zemich za poslednich deset let (1948—1958)*. în « Sbornik Matice Moravské», 1959, 87, p. 307—368, în « Studii», XIII (1960), nr. 3, p. 262—263.
80. D<an>, M<ihail>, Iaroslav Pošvář, *Brněnska mincovna za třicetileté valky*, în « Časopis Matice Moravské», 1957, 76, nr. 1—2, p. 57—72, în « Studii», XIII (1960), nr. 3, p. 267.
81. D<an>, M<ihail>, *K otácze ceské listiny a ceské kancelare na dvore uherském v 2 pol. 15 století (v letech 1486—1490)*, în « Historicky Časopis», an. VI, 1958, nr. 4, p. 560—569, în « Studii», XIII (1960), nr. 6, p. 255—256.
82. D<an>, M<ihail>, Volmis Sándor, *Charakter závislosti Uhorska v období dualizmu*, în « Histo-, ricky Časopis», an. VII, 1959, nr. 3, p. 425—448, în « Studii», XIV (1961) nr. 1, p. 232—233.
83. Dan, Mihail, *Mezinárodní ohlas husitství*, Praga, Edit. Acad., 1953, 329 p. în Rsl., vol. V, *Istorie*, 1962, p. 204—206.
84. D<an>, M<ihail>, Iosef Nuhlicek, *O vijvoji a soucasném stavu konservace archiválii v Ceskoslovensku*, în « Sbornik archivních prací», IX (1959), nr. 1, p. 121-161, în « Studii», XIII (1960), nr. 6, p. 273.
85. Deméný, L., *Средние века. Сборник*, Academia de Ştiinţe a U.R.S.S., Institutul de istorie, Moscova, nr. XI—XVI, 1958—1959, în « Studii», XIV (1961), nr. 1, p. 201—210.
86. Demeny, L. v. şi poziţia nr. 88.
87. Deméný-Meşkova, Lidia: *Критика новейшей буржуазной историографии, Сборник статей*, Изд. Академии Наук СССР, Moscova—Leningrad, 1961, 444 p., în « Studii», XV (1962), p. 1 285—1 291.

88. Deméný-Meşkova, L. şi L. Deméný, *Средние века. Сборник*, Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., nr. XVII—XX, 1960—1961, în «Studii», XV (1962), nr. 3, p. 733—745.
89. Diacov, M. v. poziţia nr. 21.
90. Diaconu Petre, Dimităr Il. Dimitrov, *Ранносредновековен некропол при гара Разделна*, în *Археология*, Sofia, 1959, nr. 3—4, p. 55—60, în SCIV, XIII (1962), nr. 1, p. 235—237.
91. Diaconu, Petre, Gheorghieva, Sonia, *К вопросу о материальном культуре славян и праболгар на Нижнем Дунае*, în *Studia in honorem M. S. Drinov*, Sofia, 1960, p. 357—367, în RESEE, I (1963), nr. 1—2, p. 207—209.
92. Dunăre, Nicolae, Sona Kovacevicova, *Ludový odev v hornom Liptove*, Bratislava, Kniznica Ludového Umenia Prace Národpisného Ustavu Slovenskej Akadémie Vied, în SCIA, VII (1960), nr. 1, p. 275.
93. F<rances>, E., A. P. Kajdan, *Деревня и город в Византии IX—X вв.* Moscova, 1960, 430 p., în «Studii», XIII (1960), nr. 5, p. 270—272.
94. Frances, E., *Византийский Временник*, XIII (1958), p. 371, XIV (1958), p. 384, XV (1959), p. 307, XVI (1959), p. 411, în «Studii», XIII (1960), nr. 2, p. 281—286.
95. F<rances>, E<nric>, Z. V. Udalţova, *Италия и Византия в VI веке*, Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1959, 538 p., în «Studii», XI (1961), nr. 4, 1 107—1 109.
96. Fr<ances>, E<nric>, G. G. Litavrin, *Был ли Кекавмен, автор «Стратегикона» феодалом?* în vol. *Византийские очерки*, Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., Institutul de istorie, 1961, p. 217—240, în «Studii», XV (1962), nr. 5, p. 1 343—1 344.
97. F<rances>, E<nric>, J. Ferluga, *Византиска управа у Далмацији*, Belgrad, Edit. Acad. Sîrbe de Ştiinţe, 169 p., în «Studii», XV (1962), nr. 1, p. 252—253.
98. Frances, E., G. Ţankova-Petkova, *Българо-Византийските отношения при управлението на Тервел и Кормесии, în Исследования в чест на Марин С. Дринов*, Sofia, 1960, p. 615—620, în «Studii», XVI (1963), nr. 2, p. 520—521.
99. Ganev, Todor, Krastio Ghenov, *Нашата мемоарна литература за партизанското движение* Sofia, Academia Bulgară de Ştiinţe, 1958, 180 p., în Rsl., vol. IV (1960), p. 399.
100. Gheorghian, I., M. S. Seleznev, *Obiectul şi problemele de metodologie ale arheografiei sovietice*, Moscova, 1959, 44 p., în RA, III (1960), nr. 2, p. 339—342.
101. Gheorghian, I. şi A. Cosma, «Istoriceskii arhiv», nr. 1—6/1960, Moscova, în RA, III (1960), nr. 2, p. 290—307.
102. Gheorghian, Iulia, «Istoriceskii arhiv», nr. 4—6/1959, în RA, III (1960), nr. 1, p. 300—310.
103. Goldenberg, S., *Dokumenty k banickemu postaniu na Slovensku (1525—1526)*, în colecţia «Slovenský historycký Archiv», sub redacţia lui Peter Ratkoš, vol. I, Vydavat'elstvo Slovenskej Akadémie Vied, Bratislava, 1957, 560 p., în «Anuarul Institutului de istorie din Cluj», I—II (1958—1959), p. 392—396.
104. G<onţa>, A<lexandru>, Emil Vîrtosu, *Titulatura domnilor şi asocierea domniei în Ţara Românească şi Moldova*, Bucureşti, Edit. Acad. R.P.R., 1960, 314 p., în «Studii», XIII (1960), nr. 5, p. 272—275.
105. Grigoraş, N., Ion Bogdan, *Cronicile slavo-române din sec. XV—XVI*, ediţie revăzută şi completată de P. P. Panaitescu, Bucureşti, Edit. Acad. R.P.R., 1959, 332 p., în SCŞt, Istorie, Iaşi, XI (1960), 1, p. 145—151.
106. H<anga> V<ladimir>, Venelin Ganev, *Законъ соудный людьмь*, Sofia, Edit. Acad. de Ştiinţe, 1959, VII + 620 p., în «Studii», XIV (1961), nr. 1, p. 229—232.
107. Holban, T., «Archivni Časopis», Praga, 1961, nr. 1—4, în RA, V (1962), nr. 1, p. 322—325.
108. Hurezeanu, D., V. N. Vinogradov, *Răscoala ţărănească din 1907 în România*, Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1958, în «Analele Institutului de istorie a partidului», VI (1960), nr. 6, p. 134—139.
109. H<urezeanu> D<amian>, M. M. Zalîşkin, *Внешняя политика Румынии накануне войны за независимость* în «Новая и новейшая история», 1962, nr. 2, p. 116—130, în «Studii», XV (1962), nr. 5, p. 1 329—1 330.
110. Hurezeanu, D., V. N. Vinogradov, *Россия и объединение Румынских княжеств*, Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1961, 329 p., în «Analele româno-sovietice», Istorie, XVI (1962), nr. 3, p. 180—183.
111. I. Gh., A. A. Iazkova, *Lupta poporului român împotriva ofensivei reacţiunii şi fascismului în anii 1935—1937*, în «Voprosî istorii», 1960, nr. 12, în «Analele Institutului de istorie a partidului», VII (1961), nr. 4, p. 156—157.

112. I<ancovici> S<ava>, *80 години от Плевенската епопея, 1877—1957. Препоръчителна библиография*, Muzeul militar istoric şi Biblioteca regională din Plevna, Sofia, 1960, 156(—157) p., în « Studii», XV (1962), nr. 3, p. 770—771.

113. I<ancovici>, S<ava>, N. A. Baklanova, *Торгово-промышленная деятельность Калмыковых во второй половине XVIII в. К истории формирования русской буржуазии*, Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1959, 292 p., în « Studii», XIII (1960), nr. 6, p. 254—255.

114. I a n c o v i c i, S., E. M. Dvoicenko-Marcova, *Пушкин и румынская народная песня о Тудоре Владимиреску*, în vol. *Пушкин. Исследования и материалы*, Moscova, 1960, p. 402—417, în Rsl., vol. V, 1962, p. 207—208.

115. I<ancovici>, S<ava>, M. M. Zalîşkin, *Волнения среди рабочих на строительстве железной дороги Плоешти—Предял в Румынии осенью 1876 г.*, «Вестник Московского университета», 1960, nr. 1, p. 37—42, în « Studii», XIV (1961), nr. 3, p. 815—816.

116. I a n c o v i c i, Sava, I. I. Soloviev, *Воспоминания дипломата. 1893 — 1922*, Moscova, Edit. pentru literatură social-economică, Biblioteca pentru politică externă,1959, 414 p., în « Studii», XI (1961), nr. 4, p. 1 068—1 071.

117. I<ancovici>, S<ava>, A. T. Merzon şi I. A. Tihonov, *Рынок Устюга Великого в период складывания Всероссийского рынка (XVII век)*, Moscova, 1960, 715 p., în « Studii», XI (1961), nr. 4, p. 1 099—1 101.

118. I<ancovici>, S<ava>, L'udovit Holotik, *Štefanikovska legenda a vznik Č.S.R.*, Bratislava, 1958, 513 p., în « Studii», XI (1961), nr. 4, p. 1 105—1 106.

119. I<ancovici>, S<ava>, M. M. Zalîşkin, *Политика нейтралитета правящих кругов Румынии в 1875—1876*, «Вестник московского университета», 1957, nr. 3, p. 27—78, în « Studii», XIV (1961), nr. 5, p. 1 335—1 336.

120. I<ancovici>, S<ava>, *Восстание 1863 г. и русско-польские революционные связи 60-х годов. Сборник статей и материалов*, Sub redacţia lui V. D. Koroliuk şi I. S. Miller, Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., Institutul de slavistică, Moscova, 1960, 728 p., în « Studii», XIV (1961), nr. 5, p. 1 342—1 344.

121. I a n c o v i c i, Sava,«Вопросы истории» Академии Наук СССР. Отделение исторических наук, Moscova, 1960, nr. 1—12, în « Studii», XIV (1961), nr. 6, p. 1 581—1 589.

122. I a n c o v i c i, S., *Ученые записки Института славяноведения*, Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., t. XX, Moscova, 1960, 330 p., în Rsl., vol. V, 1962, p. 220—224.

123. I<ancovici>, S<ava>, *Из истории русско-болгарских отношений. Сборник статей*, Academia de Ştiinţe a U.R.S.S., Institutul de slavistică, Moscova, 1959, 291 p., în Rsl., vol. V, 1962, p. 241—242.

124. I<ancovici>, S<ava>, *Крестьянское движение в России в 1796—1825 гг. Сборник документов* Academia de Ştiinţe a U.R.S.S., Institutul de istorie, Moscova, Edit. pentru literatură social-economică, 1961, 1 048 p., în « Studii», XV (1962), nr. 5, p. 1 332—1 333.

125. I<ancovici>, S<ava>, *Gradja za istoriju Beograda u srednjem veku*, Knjiga II, Cules de Mihajlo Dinić. Publicat de Arhiva istorică din Belgrad, 1958, 135 p.; *Gradja za istoriju Beograda 1717 do 1739*, sub redacţia lui Dušan Popovič, partea I, Belgrad, 1958, 444 p., publicat de Arhiva istorică din Belgrad, în « Studii», XV (1962), nr. 5, p. 1 349—1 351.

126. I<ancovici>, S<ava>, A. V. Arţihovski şi V. I. Borkovski, *Новгородские грамоты на бересте (из раскопок 1953—1954 гг.)*, Academia de Ştiinţe a U.R.S.S., Institutul de istoria culturii materiale şi Institutul de lingvistică, Moscova, 1958, 155(—158) p., în « Studii» XV (1962), nr. 1, p. 241—242.

127. I<ancovici>, S<ava>, *Пътеводител на Военно-историческите музеи в Плевенский окръг*, Varna, 1960, 105 p., în « Studii», XV (1962), nr. 1, p. 254—255.

128. I<ancovici>, S<ava>, *Революционная ситуация в России в 1859—1861.гг* Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1960, 543 p., în « Studii», XV (1962), nr. 2, p. 503—505.

129. I<ancovici>, S<ava>, S. A. Nikitin: *Славянские комитеты в России в 1858—1876 годах*, Moscova, Edit. Universităţii, 1960, 361 p., în « Studii», XIV (1962), nr. 2, p. 505—506.

130. I<ancovici>, S<ava>, *Ежегодник по аграрной истории Восточной Европы1959 г.*, Academia de Ştiinţe a U.R.S.S., Institutul de istorie, Moscova, 1961, 457(—458), p., în « Studii», XIV (1962), nr. 2, p. 508—510.

131. I<ancovici>, S<ava>, E. I. Zaozerskaia, *Рабочая сила и классовая борьба на текстильных мануфактурах в 20—60 гг. XVIII в.*, Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1960, 449 p., în « Studii», XIV (1961), nr. 6, p. 1605 —1 606

132. I<ancovici>, S<ava>, *Zaključci Hrvatskog Sabora*, Arhivele statului din R. P. Croată, vol. I *(1631—1693)*, 760 p; vol. II *(1693—1713)*, 590 p., Zagreb, 1958, în « Studii», XIV (1961), nr. 6, p. 1 617—1 618.
133. I<ancovici>, S<ava>, L. M. Morduhovici, *Из рукописного наследства Ю. Крижанича*, în «Исторический архив», 1958, nr. 1, p. 154—189, în Rsl., vol. V, 1962, p. 229.
134. I<ancovici>, S<ava>, V. N. Avtokratov şi P. E. Altschuller, *Из истории помощи России сербскому народу в период первого народного восстания*, Исторический архив, 1960, nr. 1, p. 117—142, în Rsl., vol. V, 1962, p. 230.
135. I<ancovici>, S<ava>, T. K. Krîlova, *Русская дипломатия на Босфоре в начале XVIII в.*, în *Исторические записки*, vol. 65 (1959), p. 249—277, în Rsl., vol. V, 1962, 232—234.
136. I<ancovici>, S<ava>, Ivan Catargiev *Аждутскогто движенье и Карпошовото востание во XVII век.*, Institutul de istorie naţională, Skopje, 1958, 66 p., în Rsl., vol. V, 1962, p. 232—233.
137. I<ancovici>, S<ava>, V. D. Konobeev, *О плане вооруженного восстания Г. С. Раковского в Болгарии в период Крымской войны. Ученые записки Института славяноведения*, XVI (1958), p. 304—309, în Rsl., vol. V, 1962, p. 234—235.
138. I<ancovici>, S<ava>, M. A. Birman, *Ной Буачидзе в Болгарии (страница истории революционных связей России и Болгарии)* în «Новая и новейшая история», 1960, nr. 2, p. 127—132, în Rsl., vol. V, 1962, p. 235—236.
139. I a n c o v i c i, S<ava>, Dr. Nikola Škerovic, Врење и завере против турске четрдесетих година XIX в., în Исторически записи, Cetinje, an. VII şi VIII (1954 şi 1955), vol. X şi XI, p. 474—497 şi 131—142, în Rsl., vol. V, 1962, p. 239—240.
140. I<ancovici>, S<ava>, I. V. Semionova, *Новые данные о торговых связях России с Дунайскими княжествами на рубеже XVII—XIX вв.*, *Ученые записки*, Filiala moldovenească a Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S., Institutul de istorie, t. 1, 1959, p. 179—200, în Rsl, vol. V, 1962, p. 238—239.
141. I<ancovici>, S<ava>, *Русское государство в XVII веке. Новые явления в социально-экономической, политической и культурной жизни. Сборник статей*, Institutul de istorie, Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1961, 439 p., în « Studii», XV (1962), nr. 4, p. 1 067—1 068.
142. I<ancovici>, S<ava>, N. Beritič, *Pisma Stjepana Rajčevića Johannesu Mülleru. Anali Historijskog Instituta u Dubrovniku*, VI—VII, 1959, p. 297—308, în « Studii», XV (1962), nr. 4, p. 1 076—1 077.
143. I a n c o v i c i, S., « Anali Historijskog Instituta u Dubrovniku», vol. III (1954), IV—V (1956), VI—VII (1959), 579 + 718 + 439 p., în Rsl., VIII, 1963, p. 502—504.
144. I<ancovici>, S<ava>, V. Golobuţki, *Дипломатическая история освободительной войны украинского народа 1648—1654 гг.*, Kiev, 1962, 360 p., în « Studii», XVI (1963), nr. 4, p. 997.
145. I a n c o v i c i, S a v a, Katargiev, Ivan, *Серската област 1780—1879. Економски, политички и културен преглед*, Skopje, 1961, în RESEE, I (1963), nr. 3—4, p. 621—622.
146. I<ancovici>, S<ava>, Mihail Băcivarov, *Мирогледъм на др. Петър Берон*, Varna, 1961, 206 p., în « Studii», XVI (1963), nr. 4, p. 999.
147. I a n c o v i c i, S., M. I. Radovski, *Антиох Кантемир и Петербургская Академия Наук*, Moscova—Leningrad, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1959, 113 p., în « Studii», XVI (1963), nr. 2, p. 503—504.
148. I a n c o v i c i, S., *Славянский Архив. Сборник статей и материалов*, Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., II (1961), 271 p. în Rsl., VIII, 1963, p. 493—499.
149. I a n c o v i c i Sava, v. şi poziţia nr. 189.
150. I l i e s c u, Octavian, *Nálezy minci v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*, sub redacţia Emanuelei Nohejlová-Pratová. Naklad Československ. Akademie Věd., vol. IV, Praga, 1958, 231 p., în SCN, III (1960), p. 596—598.
151. I o n e s c u - N i ş c o v, Traian, Constantin N. Velichi, *Mişcările revoluţionare de la Brăila din 1841—1843*, Bucureşti, Societatea de ştiinţe istorice şi filologice din R.P.R., 1958, 426 p., în Rsl., IV (1960), p. 396—399.
152. I <o n e s c u> - N <i ş c o v>, Traian, *Rok 1905. Prameny k revolučnimu hnuti a ohlasu první ruské revoluce v českych zemich v letech 1905—1907*, Praga, Edit. Academiei Cehoslovace de Ştiinţe, 1959, 677 p., în « Studii», XIII (1960), nr. 1, p. 225—226.
153. I o n e s c u - N i ş c o v, Tr<aian>, « Arhivni Časopis», Praga, 1959, în RA, III (1960), nr. 1, p. 317—321.
154. I o n e s c u - N i ş c o v, Tr., « Archivni Časopis», Praga, 1960, 252 p., în RA., III (1960), nr. 2, p. 315—321.

155. Ionescu-Nişcov, Traian, D. Anghelov, *Аграрните отношения в северна и средна Македония*, Sofia, Edit. Acad. Bulgare de Ştiinţe, 1958, 256 p., în « Studii», XIII (1960), nr. 3, p. 267—268.
156. Ionescu-Nişcov, Traian, *Mişcarea revoluţionară husită în istoriografia marxistă*, în « Studii», XIII (1960), nr. 4, p. 269—297.
157. I<onescu>-N<işcov>, Traian, «Československý časopis historický», Praga, VII (1959), 1—4, 808 p., în « Studii», XIII (1960), nr. 4, p. 333—340.
158. Ionescu-Nişcov, Tr., «Československý časopis historický», Praga, VIII (1960), nr. 1—6, 950 p., în « Studii», XIV (1961), 3, p. 803—813.
159. Ionescu-Nişcov, Tr., « Ceskoslovenský časopis historický», Praga, IX (1961), nr. 1—6, în « Studii», XV (1962), nr. 2, p. 493—500.
160. I<onescu>-N<işcov>, Traian, V. Husa, *Dějiny Československa*, Praga, 1961, 496 p. + 17 h., în « Studii», XV (1962), nr. 3, p. 759—760.
161. I<onescu>-N<işcov>, Tr<aian>, K. Marx, F. Engels şi V. I. Lenin, *K dějinám Československa a československého hnuti*, Institutul de istorie a Partidului Comunist din Cehoslovacia, vol. I, Praga, 1961, 557 p., în « Studii», XV (1962), nr. 4, p. 1 072—1 073.
162. Ionescu-Nişcov, Josef Macůrek, *K dějinám česko-ukrajinských a česko-rumunských vztahů 2. pol. 14. a v.1. pol. 15. století*, în *Slovanské historiské studie*, III, Praga, 1959, p. 127—184, în Rsl., vol. V, 1962, p. 202—203.
163. Ionescu-Nişcov, Tr., Burmov, A., *Таен централен Български комитет*, în «Исторически преглед», Sofia, XVI (1960), 2, p. 41—65 şi 3, p. 59—84, în RESEE, I (1963), nr. 3—4, p. 622—624.
164. Ionescu-Nişcov, Tr., Josef Macůrek, *K otázce vztahů listiny české, ukrajinské a moldavské vdruhé polonué, 15. století*, în « Sbornik filologické fakulty», Brno, 1960, XI, p 151—159, în Rsl., VIII, 1963, p. 539—540.
165. Ionescu-Nişcov, Tr., Josef Macůrek-Miloš Rejnuš, *K otázce spisovné češtiny v Polsku v 15. a poe 16. století*, în « Slovanské historické studie», Praga, IV, 1961, p. 163—261, în Rsl., VIII, 1963, p. 540—542.
166. Ionescu-Nişcov, Tr., Macůrek, Josef, *Valaši v západních Karpatech v 15.—18. století*, Ostrava, 1959, în RESEE, I (1963), nr. 3—4, p. 602—608.
167. Ionescu-Nişcov, Tr., *Memorandum slovenského národa z roku 1861*, în « Historicky časopis», Bratislava, XI, 1963, nr. 1, p. 3—30, în « Studii», XVI (1963), nr. 5, p. 1 197—1 198.
168. Ionescu-Nişcov, Tr., Richard Marsina şi Michal Kušik, *Urbáre feudálnych panstiev na Slovensku*, vol. I, Bratislava, 1959; vol. II, 1959, în « Studii», XVI (1963,) nr. 3, p. 726—729.
169. Ionescu-Nişcov, Tr., *Vznik a počátky slovanů*, vol. IV, Institutul slav de pe lîngă Academia Cehoslovacă de Ştiinţe, Praga, Edit. Acad. Cehoslovace, 1963, 478 p., în « Studii», XVI (1963), nr. 6, p. 1 455—1 456.
170. Lazea, A., *Критика буржуазных концепций истории России. Эпоха феодализма. Сборник статей* (Под редакцией В. Ш. Пашуто, Х. В. Черепнина, М. М. Штранге), Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1962, 430 p., în « Studii», XVI (1963), nr. 4, p. 973—978.
171. Lăudat, I., *Cronicile slavo-române din secolele XV şi XVI (publicate de Ion Bogdan:* ediţie revăzută şi completată de P. P. Panaitescu, Bucureşti, Edit. Acad. R.P.R., 1959), în « Analele ştiinţifice ale Universităţii Al. I. Cuza din Iaşi», seria nouă, secţia a III-a (Ştiinţe sociale), tom. VII (1961), p. 245—249.
172. L<inţa>, E<lena>, Czeslaw Wyceh, *Powstanie chlópow z roku 1846*, Varşovia, 1955, în « Studii», XIII (1960), nr. 3, p. 265—267.
173. M. D., Iosef Polisensky şi Jiri Hrubes, *Turecké války, uherská povstání a verejne mineni predbelohorskych Cech.*, în « Historický Časopis», VII (1959), 1, p. 74—103, în « Studii», XIII (1960), nr. 5, p. 281—282.
174. M. D., Jaroslav Kudrnác, *K charakteristice znaku socialní a třídní diferenciace obyvatelstva v barbarsk'ych zakonících a tradicnich listinách stol 6—8. Sbornik prácí Filosofické Fakulty Brneské University*, VII (1958), secţia istorică, C 5, p. 11—25, în « Studii», XIII (1960), nr. 5, p. 280—281.
175. Manolescu, R., *Istoria Universală* (în zece volume), vol. III, sub redacţia: N. A. Sidorova, N. I. Konrad, I. P. Petruşevski, L. V. Cerepnin, Bucureşti, Edit. ştiinţifică, 1960, XX + 908 p. + 19 hărţi + 26 planşe, în « Studii», XIV (1961), nr. 5, p. 1 299—1 304.
176. Mitrea, B., *Wiadomości numizmatycne*, I (1957), 94 p. cu fig. şi pl. în text, în SCN, III (1960), p. 591—592.

177. Mitrea, B., «Numismatický Sbornik», IV (1957), editat de Comisia de numismatică a secției de istorie a Academiei Cehe de Științe, în SCN, III (1960), p. 595—596.
178. Moldoveanu, M., *Z najnowszych dziejow Polski 1939—1947*, Varșovia, Państwowe zaklady wydawnictw szkolnych, 1963, 452 p., în «Studii», XVI (1963), nr. 5, p. 1 161—1 167.
179. Năsturel, P. Ș., *Catalogul documentelor moldovenești din Arhiva istorică centrală a statului*, Direcția Arhivelor statului, vol. I *(1387—1620)*, București, 1957, 578 p., în Rsl., vol. V, 1962, p. 206—207.
180. Năsturel, P. Ș., Șt. Olteanu, *Inscripția de pe piatra de mormînt de la mănăstirea lui Iațco din Suceava*, în *Studii și materiale de istorie medie*, vol. I, București, Edit. Acad. R.P.R. 1956, p. 367—370, în Rsl., vol. V, 1962, p. 200—201.
181. Nicolescu, Corina, Iosef Cibulka, *Velkomoravský kostel v Modrá u Velehradu*, Praga, 1958, 362p. + 70 fig. + XXIV pl., în «Studii», XIV (1961), nr. 3, p. 782—786.
182. N<icolescu>, C<orina>, *Zprávy památkové péče*, XX (1960), 2, p. 49—100, în «Studii», XIV (1961), nr. 5, p. 1 355—1 356.
183. Nicolescu, N., I. A. Poliakov, *Московские трудящиеся в обороне советской столице в 1919 г.* Moscova, Edit. Acad. de Științe a U.R.S.S., 1958, 212 p., în «Studii», XIII (1960), nr. 3, p. 257—259.
184. Nicolescu, N., «Новая и новейшая история», Moscova, 1959, nr. 1—6, 1 159 p., în «Studii», XIII (1960), nr. 6, p. 235—241.
185. Nicolescu, N., «Новая и новейшая история», Moscova, 1960, nr. 1—6, în «Studii», XIV (1961), nr. 6, p. 1 589—1 594.
186. O<prea>, I., P. P. Lipilo, *КПБ организатор и руководитель партизанского движения в Белоруссии в годы Великой Отечественной войны*, Minsk, Edit. de stat a R.S.S.B., 1959, 260 p., în «Studii», XIII (1960), nr. 1, p. 218—219.
187. O<prea>, I., I. A. Baklanova, *Рабочие судостроителей России в XIX веке*, Moscova—Leningrad, Edit. Acad. de Științe a U.R.S.S., 1959, 236 p., în «Studii», XIII (1960), nr. 1, p. 220—221.
188. Oprea, I. M., «Вопросы истории КПСС». Орган Института марксизма-ленинизма при ЦК КПСС. Moscova, nr. 1—6/1959, 1416 p., în «Studii», XIII (1960), nr. 6, p. 229—235.
189. Oțetea, A., acad., și S. Iancovici, N. M. Drujinin, *Государственные крестьяне и Реформа П. Д. Киселева. Предпосылки и сущность реформы*, vol. I, Moscova—Leningrad, Edit. Acad. de Științe a U.R.S.S., 1946, 631 p.; *Реализация и последствия реформы*, vol. II, Moscova, 1958, 619 p., în «Studii», XIII (1960), nr. 6, p. 210—221.
190. Panaitescu, P. P., Andrzej Frycz Modrzewski, *Opera omnia*, 4 volume, Varșovia (Polska Akademia Nauk), 1953—1958, în «Studii», XIII (1960), nr. 1, p. 192—196.
191. Panaitescu, P. P., I. Peresvetov, *Сочинения*, ed. critică îngrijită de A. A. Zimin, cu două introduceri de A. A. Zimin și D. S. Lihaciov, Moscova—Leningrad, 1956, 388 p., în «Studii», XV (1962), nr. 1, p. 212—217.
192. P<anaitescu>, P. P., Zdzislav Spieralski, *W sprawa rzekomej wyprawy Kazimierza Wielkiego do Moldawii*, în «Przegląd historyczny», Varșovia, LII (1961), nr. 1, p. 147—152, în «Studii», XIV (1962), nr. 2, p. 506—508.
193. Panaitescu, P. P. *Historia Śląska*, t. I, vol. 1—2, Wroclaw, 1960, 1961, 625 și 488 p., în «Studii», XVI (1963), nr. 2, p. 469—473.
194. Papacostea, Șerban, *Acta Tomiciana*, XIV și XV. Edidit Vladislaus Pociecha. Posnaniae, 1952, XXI + 955 p., 1957, XIII + 1 013 p., în SCN, III (1960), p. 592.
195. Papacostea, Șerban, St. Hoszowski, *Les prix à Lwow (XVIe—XVIIe siècles)*, Paris, S.E.V.P.E.N., 1954, 232 p., în SCN, III (1960), p. 592—595.
196. Papacostea, Șerban, *Matricularum Regni Poloniae Summaria excussis codicibus qui in Chartophylacio Maximo Varsoviensi asservantur*, Pars V: *Sigismundi Augusti regis tempora complectens (1548—1572)*, vol. 2: *Acta Vicecancellariorum 1548—1572*, Varșovia, Panstowe Wydawnictwo Naukowe, 1961, XVI + 386 p., în «Studii», XVI (1963), nr. 5, p. 1 198—1 199.
197. P<orțeanu>, A<lexandru>, *Lenin despre România*, București, Edit. politică, 1960, 128 p., în «Studii», XIV (1961), nr. 2, p. 529—531.
198. P<uia>, I<lie>, V. P. Tepliţkii, *Реформа 1861 року и аграрнь видносини на Украини*, Kiev, Edit. Acad. de Științe a R.S.S.U., 1959, 308 p., în «Studii», XIII (1960), nr. 4, p. 345—347.
199. P<uia>, I<lie>, A. C. Rogacevskaia, *Из истории рабочего класса в первые годы индустриализации (1926—1927)*, Moscova, Edit. Acad. de Științe a U.R.S.S., 1959, 255 p., în «Studii», XI (1961), nr. 4, p. 1 098—1 099.

200. R<usu>, A., M. Vekova-Telbizova şi K. Telbizov, *Народната носия на банатските Българи*, Sofia, 1958, Edit. Acad. Bulgare de Ştiinţe, 54 p. + XXXIII pl., în « Studii», XIII (1960), nr. 1, p. 235—236.

201. Russu, I. I., Vladimir Georgiev, *Văprosi na bălgarskăta etimologiia*, *Bălgarska Akademiia na naukite*, Sofia, 1958, 158 p., în SCIV, XII (1961), nr. 1, p. 182—186.

202. S. Gh., I. P. Oleinik, *Dezvoltarea industriei României în anii regimului democrat-popular*, Bucureşti, Edit. politică, 1960, 422 p., în « Analele Institutului de istorie a partidului», VII (1961), nr. 4, p. 156—157.

203. Saizu, I., I. F. Ivaşin, *Contribuţii la istoria politicii externe a U.R.S.S.*, Bucureşti, Edit. politică, 1960, XV + 528 p., în SCŞt, Istorie, Iaşi, XII (1961), fasc. 1, p. 164—166.

204. Saizu, I., N. I. Lebedev, *Румыния в годы второй мировой войны*, Moscova, 1961, 319 p., în SCŞt, Istorie, Iaşi, XIII (1962), fasc. 2, p. 270—272.

205. S<imionescu>, P<aul>, *25 ans d'historiographie tchécoslovaque 1936—1960*, Praga, Ceskoslovenske Akademie Ved, 1960, 494 p., în « Studii», XIV (1961), nr. 3, p. 835—836.

206. Simonescu, Dan, P. P. Panaitescu, *Cronicile slavo-române din sec. XV—XVI publicate de Ion Bogdan*, ed. revăzută şi completată de . . . , Bucureşti, Edit. Acad. R.P. R., 1959, XVI + 334 p.; în « Studii», XV (1962), nr. 4, p. 1 028—1 032.

207. Statie, M., *Archeion*, XXX şi XXXI, Varşovia, 1959, în R A III (1960), nr. 2, p. 314—321.

208. Stănică, V., I. S. Lurie, *Идеологическая борьба в русской публицистике конца XV — начала XVI века*, Moscova—Leningrad, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1960, 530 p., în « Studii», XIV (1961), nr. 6, p. 1 568—1 573.

209. Ş<erban>, C<onstantin>, I. S. Dostian, *Борьба сербского народа против турецкого ига XV — начало XIX в.*, Moscova, 1958, 193 p. + 1 h. Academia de Ştiinţe a U.R.S.S., Institutul de slavistică, în « Studii», XIII (1960), nr. 2, p. 300—301.

210. Ş<erban>, C<onstantin>, E. I. Drujinina, *Северное причерноморье в 1775—1800 гг.* Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1959, 280 p. + 3 h. + 1 pl., în « Studii», XIII (1960), nr. 4, p. 344—345.

211. Ş<erban>, C<onstantin>, L. A. Nikiforov, *Внешняя политика России в последние годы Северной Войны. Ништадский мир*, Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1959, 487 p. + 1 h. Academia de Ştiinţe a U.R.S.S., Institutul de istorie, în « Studii», XIII (1960), nr. 3, p. 259—260.

212. Ş<erban>, C<onstantin>, *Полтава — к 250-летию Полтавского сражения*. Culegere de articole, Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1959, 459 p. + 4 h., în « Studii», XIV (1961), nr. 3, p. 818—820.

213. Ş<erban>, C<onstantin>, Virginia Pascaleva, *Les relations commerciales des contrées bulgares avec les pays occidentaux de la Russie, au cours de la première moitié du XIX-e siècle*, în vol. *Études historiques à l'occasion du XI-e Congrès international des sciences historiques, Stockholm, août 1960*, Académie des Sciences de Bulgarie, Institut d'Histoire, Sofia, 1960, p. 253—283, în « Studii», XIV (1961), nr. 4, p. 1 101—1 102.

214. Ş<erban>, C<onstantin>, *Очерки социально-экономической истории городов северо-запада России в середине XVIII в.*, Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1960, 221 p., în « Studii», XIV (1961), nr. 5, p. 1 337—1 338.

215. Ş<erban>, C<onstantin>, T. I. Dereveankin, *Мануфактура на Україні в кінці XVIII — першій половині XIX ст.*, Kiev, Edit. Acad. de Ştiinţe a R. S. S. Ucrainiene, 1960, 126 p., în « Studii», XIV (1961), nr. 6, p. 1 606.

216. Ş<erban>, C<onstantin>, *Очерки по истории русской деревни X—XIII вв.* sub redacţia acad. B. A. Rîbakov, Moscova, Edit. Советская Россия, 1959, 232 p. + 1 p l. + 4 hărţi, în « Studii», XIV (1961), nr. 3, p. 820—821.

217. Ş<erban>, C., *Documente privind relaţiile româno-ruse*, Bucureşti, Muzeul româno-rus, 1961, 61 p., în « Studii», VIII (1962), nr. 3, p. 768—769.

218. Ş<erban>, C., F. I. Poleanski, *Городское ремесло и мануфактура в России XVIII в.*, Moscova, Edit. Universităţii, 1960, 200 p., în « Studii», XV (1962), nr. 3, p. 755—757.

219. Ş<erban>, C<onstantin>, V. N. Bernadski, *Новгород и Новгородская земля в XV веке*, Moscova—Leningrad, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1961, 394 p. + 1 portret, în « Studii», XV (1962), nr. 4, p. 1 068—1 069.

220. Şerban, C., *Восстание Булавина 1707—1709*, Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1962, 213 p. + 14 + 1 pl., în « Studii», XVI (1963), nr. 5, p. 1 195—1 196.

221. Ş<erban>, C<onstantin>, *Письма и бумаги императора Петра Великого*, vol. XI, fasc. 1, Moscova, 1962, în « Studii», XVI (1963), nr. 3, p. 755.
222 .Şerban, C., *Русско-молдавское военное содружество (1735—1739 гг.)*, sub redacţia lui N. A. Mohov, Chişinău, Edit. « Ştiinţa», 1962, 65 p., în « Studii», XVI (1963), nr. 2, p. 502—503.
223. Şt<efănescu>, L<iviu>, C. Velichi, *Aşezămintele coloniştilor bulgari din 1830*, în « Romano-slavica», III, Bucureşti, 1956, p. 117—135, în « Studii», XIII (1960), nr. 6, p. 250—251.
224. Tănăsescu, V., Iono Mitev, *К вопросу о роли Стояна Заимова в болгарском освободительном движении*, în «Вопросы истории», nr. 9, 1959, p. 138—156, în Rsl., V, 1962, p. 243.
225. Tănăsescu, V., «Вопросы истории КПСС», Органи Института марксизма-ленинизма при ЦК КПСС, Moscova, 1960, nr. 1—6, 1 423 p., în « Studii», XIV (1961), nr. 5, p. 1 313—1 318.
226. Tănăsescu, V.,«Вопросы истории КПСС», Орган Института марксизма-ленинизма при ЦК КПСС, Moscova, 1961, nr. 1—6, în « Studii», XV (1962), nr. 4, p. 1 043—1 047.
227. Teodor, Dan Gh., G. F. Korzuhina, *О памятниках «корсунского дела» на Руси*, în «Византийский Временник» tom. XIV, 1958, p. 129—137 + 4 planşe, în SCIV, XII (1961), nr. 1, p. 175—178.
228. T<udor>, M<aia>, *Второй период революции 1905—1907 годов*, ianuarie—aprilie, anul 1906. Cartea I, 1 145 p.; cartea a II-a, 751 p., Moscova, 1957—1959, în « Studii», XIII (1960), nr. 5, p. 277—279.
229. T<udor>, Maia şi A. V<ianu>, *История СССР*, Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., nr. 1—6, 1959, în « Studii», XIII (1960), nr. 3, p. 237—246.
230. Tudor, M. şi Al. Vianu, *История СССР*, Academia de Ştiinţe a U.R.S.S., Institutul de istorie, Moscova, 1961, nr. 1—6, în « Studii», XV (1962), nr. 3, p. 723—733.
231. Tudor Maia, v. şi poziţia nr. 245.
232. Velichi, Constantin N., Nikola Kondarev, *Идеологията на Любен Каравелов*, Sofia, Edit. Partidului Comunist Bulgar, 1957, 303 p., în Rsl., vol. IV (1960), p. 393—396.
233. Velichi, Constantin N., Acad. Mihail Dimitrov, *Publicistica lui Liuben Karavelov pînă la apariţia ziarului Svoboda (1860—1869) (Articole, corespondenţe şi scrisori)*, Sofia, 1957, Edit. Acad. Bulgare, Institutul Botev-Levski, 687 p., în « Studii», XIII (1960), nr. 3, p. 231—235.
234. Velichi, C. N.,«Izvestia na Dărjavnite Arhivi», 1959, nr. 3, 280 p.; 1960, nr. 4, 323 p. (Sofia), în RA, III (1960), nr. 2, p. 321—326.
235. Velichi, Constantin N., «Исторически преглед», Academia Bulgară de Ştiinţe, Institutul de istorie, Sofia, 1959, nr. 1—6, 691 p., în « Studii», XIV (1961), nr. 1, p. 210—217.
236. Velichi, Constantin N., B. St. Anghelov, *Ранни книжовни занимания на Софроний Врачански*, extras din *Известия на Института за българска литература*, Sofia, V, 1957 (şi) Emil Gheorghiev, *Софроний Врачански в развитието на българското възраждане и на новата българска литература*, în *Литературна Мисъл*, Sofia, III, 1959, nr. 6, p. 81—96, în Rsl., vol. V, 1962, p. 224—226.
237. Velichi, Constantin N., M. Dimitrov şi N. Traikov, *Принос към биографията на Христо Ботев*, extras din *Известия на Института Ботев Левски*, vol. III, Sofia, 1959, p. 257—280, în Rsl., vol. V, 1962, p. 227—228.
238. Velichi, Constantin N., Dimităr Kosev, *Към историята на революционното движени в България през 1867—1871*, Sofia, Edit. Acad. Bulgare de Ştiinţe, 1958, 114 p., în Rsl., vol. V, 1962, p. 226—227.
239. Velichi, Constantin N., Zalişkin, M. M., în *Политика нейтралитета правящих кругов Румынии в 1875—1876 гг.* în «Вестник Московского университета», Историко-филологическая серия, Moscova, 1957, nr. 3, p. 37—78, Rsl., vol. V, 1962, p. 218—220.
240. Velichi, Constantin N., Acad. Mihail Dimitrov, *Любен Каравелов — Биография*, Sofia, Edit. Acad. Bulgare de Ştiinţe, 1959, 408 p. + 8 planşe, în Rsl., vol. V, 1962, p. 213—218.
241. Velichi, Constantin N., *Архив на Г. С. Раковски*, vol. II, Sofia, Publicaţia Institutului de istorie al Academiei Bulgare de Ştiinţe, 1957, 915 p. (Sub redacţia lui Nicola Traikov; pregătirea pentru tipar a materialului de Veselin N. Traikov), în Rsl., V, p. 211—213.

242. V<elichi>, C<onstantin>, Ivan St. Penakov şi Ivan P. Ormangiev, *Др. Петър Берон и одринската българската мъжка гимназия Др. Петър Берон*, Sofia, Edit. Acad. Bulgare de Ştiinţe, 1958, 617 p., în Rsl., vol. V, 1962, p. 244.
243. Velichi, Constantin N., V. V. Niakii, *Заговор болгар в Дунайских княжествах и на юге России в 1841—1842 годах*, în «Научные доклады высшей школы. Исторические науки», 1959, nr. 2, în Rsl., vol. V, 1962, p. 209—211.
244. Velichi, C. N., «Исторически преглед», Academia Bulgară de Ştiinţe, Institutul de istorie, Sofia, 1960, nr. 1—6, în « Studii», XV (1962), nr. 5, p. 1 316—1 321.
245. V<ianu>, Al. şi M. Tudor., *История СССР.*, Academia de Ştiinţe a U.R.S.S., Institutul de istorie, Moscova, 1960, nr. 1—6, în « Studii», XIV (1961), nr. 3, p. 793—803.
246. Vianu Al., v. şi poziţia nr. 229 şi 230.
247. Vinogradov, N. V., B. Jelavich, *Russia and Rumanian National Cause (1858—1859)*. Bloomington, 1959, în « Analele româno-sovietice», XV (1961), nr. 3, p. 111—113.

II. U.R.S.S.

1. Alekberli, M. A., *Борьба украинского народа против турецко-татарской агрессии во второй половине XVI — первой половине XVII века*, Saratov, Edit. Universităţii Saratov, 1961, 271 p.
2. Altşuler, R. E., v. poziţia nr. 4.
3. Apanovici, O. M., *Запорізька Січ у боротьбі проти турецько-татарської агресії (50—70-і роки XVII ст.)* Kiev, Edit. Acad. de Ştiinţe a R.S.S.U., 299 p.
4. Avtokratov, V. N. şi R. E. Altşuler, *Из истории помощи России сербскому народу в период первого народного восстания* (Документы, подготовили...), în «Исторический Архив» VI (1960), nr. 1, p. 1—142.
5. Baskin, I. I., *Общие черты в революционно-демократической идеологии России и княжеств Молдавии и Валахии в середине XIX века*, în *Вековая дружба*, Chişinău, Edit. « Ştiinţa», 1961, p. 273—283.
6. Baskin, I. I., *Общественно-политические и правовые взгляды Николая Бэлческу (Краткий очерк)* în «Ученые записки Кишиневского университета», t. LIX (1961), nr. 2, p. 5—98.
7. Berg, D. S., *Вклад европейских стран народной демократии в экономическое соревнование двух систем*, Leningrad, 1960, 60 p.
8. Berezniakov, N. V., *Письма Георге Асаки к П. Д. Киселеву*, în vol. *Вековая дружба*, Chişinău, Edit. « Ştiinţa», 1961, p. 284—305.
9. Biriuzov, S. S., *Освободительный поход на Балканы (Воспоминания)*, în «Новая и новейшая история», 1961, nr. 6, p. 91—101.
10. Biriuzov, S. S., *Войска 3-го украинского фронта в Ясско-Кишиневской наступательной операции*, în «История СССР», 1962, nr. 6, p. 44—64.
11. Bîrnea, P. P., *Кут — древний тип сельского поселения на территории Молдавии*, în « Известия Молдавского филиала Академии Наук СССР», 1961, nr. 5 (83), p. 67—77.
12. Bociarov, I. N., *Итало-фашистская дипломатия и Мюнхенский сговор*, în «Новая и новейшая история», 1962, nr. 1, p. 72—86.
13. Braicevski, I. M., *К истории расселения славян на византийских землях*, în «Византийский временник» t. XIX (1961), p. 120—137.
14. Cempalov, I. N., *К вопросу о германском ультиматуме и английских «гарантиях» Румынии (март—апрель 1939 г.)*, în «Ученые записки Уральского университета», Сборник статей по новой и новейшей истории, 1960, nr. 38, partea a II-a, p. 3—24.
15. Cerepnin, L. V., *Отражение международной жизни XIV — начала XV в. в московском летописании*, în *Международные связи России до XVII века. Сборник статей*, Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1961, p. 225—256.
16. Cerepnin, L. V., *Из истории общественной мысли в России и Молдавии на рубеже XV и XVI веков*, în *Вековая дружба*, Chişinău, Edit. « Ştiinţa», 1961, p. 87—110.
17. Cernikova, D. A., *Политика Франции в отношении СССР в 1933—1934 годах и проблема Восточного регионального пакта*, în «Ученые записки Института международных отношений», 1962, nr. 8.
18. Certan, E. E., *Новые данные об установлении государственной границы по Дунаю в 1813—1817 годах*, în *Вековая дружба* Chişinău, Edit. « Ştiinţa», 1961, p. 252—259.

19. Certan, E. E., *Русско-румынская торговая конвенция 1876 года*, în *Вековая дружба*, Chişinău, Edit. « Ştiinţa», 1961, p. 436—463.
20. Certan, E. E., *Из истории заключения русско-румынской консульской конвенции 1869 г.*, în «Известия Молдавского филиала Академии Наук СССР», 1961, nr. 2 (80), p. 39—55.
21. Ceterchi, I., v. poziţia nr. 62.
22. Cistiakova, E., v. poziţia nr. 32.
23. Danilenko, R. V., vezi poziţia nr. 39.
24. Demkov, I. A., cap. *Румыния*, în *Антифашистское движение сопротивления в странах Европы в годы второй мировой войны*, Moscova, Edit. pentru literatură social-economică, 1962, p. 297—333.
25. Ditten, H., *Известия Лаоника Халкокондила о России*, în «Византийский временник» t. XXI (1962), p. 51—94.
26. Dmitriev, P. G., *Речензэминтеле популацией дин Молдова ын ании 1772 ши 1774 ка извор де студиере а историей сочиале*, în *Вековая дружба*, Chişinău, Edit. « Ştiinţa», 1961, p. 245—251.
27. Dragnev, D. M., *Украинские летописи о молдавско-украинских отношениях середины XVII века*, în vol. *Вековая дружба*, Chişinău, Edit. « Ştiinţa», 1961, p. 183—197.
28. Dragnev, D. M., *Аграрное законодательство К. Маврокордата и изменение правого положения молдавских крестьян в середине XVIII в.*, în «Ежегодник по аграрной истории Восточной Европы», Riga, 1963, p. 252—261.
29. Dvoicenko-Markova, E. M., *Пушкин и румынская народная песня о Тудоре Владимиреску*, în *Пушкин. Исследования и материалы*, Moscova, 1960, p. 402—417.
30. Esaulenko, A. S. şi V. M. Rojko, *Интернационалисты в борьбе за республику Советов (1918—1920)*, sub redacţia lui I. G. Ivanov, Chişinău, Edit. « Ştiinţa», 1962, 38(—40) p.
31. Florovski, A. V., *Чешско-русские торговые отношения X—XII вв.*, în vol. *Международные связи России до XVII в.*, Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe, 1961, p. 64—83.
32. Galaktionov, I. şi E. Cistiakova, *А. Л. Ордин-Нащекин — русский дипломат XVII в.*, Moscova, Soţekghiz, 1961, 134 p.
33. Golobuţki, V., *Дипломатическая история освободительной войны украинского народа, 1648—1654*, Kiev, Gospolitizat U.S.S.R., 1962, 360 p.
34. Gonciaruc, I., *Демократическая аграрная реформа в Румынской Народной Республике*, în «Ученые записки Тираспольского гос. пединститута», 1960, nr. VIII.
35. Grecul, F. A., *О «реформе» 1749 года в Молдавии*, în «История СССР», 1961, nr. 1, p. 71—80.
36. Grecul, F. A., *У истоков многовековой дружбы молдавского, русского и украинского народов*, în *Вековая дружба*, Chişinău, Edit. « Ştiinţa», 1961, p. 174—182.
37. Grecul, F. A., *Аграрные отношения в Молдавии в XVI — первой половине XVII в.*, Chişinău, Edit. « Cartea moldovenească», 1961, 456 p.
38. Grecul, F. A., *К вопросу об отражении классовой борьбы в древнемолдавской социально-обличительной сатире*, în *Вопросы социально-экономической истории и источниковедения периода феодализма в России. Сборник статей к 70-летию А. А. Новосельского*, Moscova, 1961, p. 266—269.
39. Grosul, G. S., şi R. V. Danilenko, *К вопросу об участии волонтеров из Дунайских княжеств в русско-турецкой войне 1806—1812 гг.*, în «Известия Молдавского филиала Академии наук СССР», 1961, nr. 2 (80), p. 3—25.
40. Grujii, I. O., *Місце України в зовнішній торгівлі Росії кінца XVIII — першої половини XIX ст.* în «Український историчний журнал», 1960, nr. 5, p. 51—63.
41. Hvostov, V. M., *Современное состояние изучения в СССР истории европейских стран народной демократии и задачи научно-исследовательской работы*, în «Новая и новейшая история», 1962, nr. 3, p. 3—11.
42. Iazkova, A. A., *Борьба румынского народа против наступления реакции и фашизма в 1935—1937 годах*, în «Вопросы истории», 1960, nr. 12, p. 99—110.
43. Iazkova, A. A., *Румыния накануне второй мировой войны (1934—1939)*, Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1963, 295 p.
44. Iazkova, A. A., şi E. I. Spivakovski, *О фальсификации некоторых вопросов новейшей истории Румынии современной реакционной буржуазной историографией*, în *Новая и новейшая история Румынии. Сборник статей*, Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe, a U.R.S.S., 1963, p. 163—221.
45. Iovva, I., *Южные декабристы и греческое национально-освободительное движение*, Chişinău, Edit. « Cartea moldovenească», 1963, 104 p.

46. Itkis, M. B., *Борьба бессарабской газеты «Призыв» (1920 г.) в защиту Советской республики и за дружбу между советским и румынским народами*, în *Вековая дружба*, Chişinău, Edit. « Ştiinţa », 1961, p. 401—411.
47. Karpeşcenko, E. D., *Развитие социалистической экономики Румынской Народной Республики* în *Новая и новейшая история Румынии. Сборник статей*, Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1963, p. 3—39.
48. Karpeşcenko, E. D., *Победа социализма в Румынской Народной Республике*, în « Новая и новейшая история », 1963, nr. 2, p. 75—92.
49. Kiperman, A. I., *К вопросу об общественном подъеме в России в связи с Балканскими событиями 1875—1878 гг.* în «Ученые записки Шуйского государственного педагогического института», 1960, nr. 9.
50. Kiricenko, N. P., *Текст русско-молдавского договора 1711 г. и соответствие его летописи И. Некулче*, în *Вековая дружба*, Chişinău, Edit. « Ştiinţa », 1961, p. 198—210.
51. Kondratiev, V. A., *Румынский интернационалист И. О. Дик-Дическу*, «Новая и новейшая история», 1961, nr. 3, p. 109—113.
52. Kotenko, I. A., *Из истории участия молдавских отрядов в русско-турецкой войне 1768—1774 говод*, în *Вековая дружба* Chişinău, Edit. « Ştiinţa », 1961, p. 240—244.
53. Kross, B. B., *Константцское свидание (Из истории русско-румынских дипломатических отношений накануне первой мировой войны)*, în «Ученые записки Шуйского педагогического института», 1960, nr. 8, p. 214—236.
54. Kross, B. B., *Русско-румынские дипломатические отношения в период июльского кризиса 1914 года*, în «Ученые записки Шуйского педагогического института», 1960, nr. 9, p. 129—156.
55. Lebedev, N. I., *За мир на Балканах!* Moscova, Edit. Institutului de relaţii internaţionale, 1960.
56. Lebedev, N. I., *Румыния в годы второй мировой войны (Внешнеполитическая и внутриполитическая история Румынии в 1938—1945 гг.)*, Moscova, Edit. Institutului de relaţii internaţionale, 1961, 320 p.
57. Lebedev, N. I., *Борьба за установление народной власти в Румынии в период с 23 августа 1944 г. до 6 марта 1945 г.*, în *Новая и новейшая история Румынии. Сборник статей*, Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1963, p. 107—162.
58. Leşcenko, L. O., *З історії розв'язання дунайської проблеми (1948 р.)*, în «Український історичний журнал», 1961, nr. 6, p. 60—69.
59. Levcenko, V. S., *Сражение в Карпатах. Наступление 1-й гвардейской армии. Сентябрь—Ноябрь 1944 г.* Moscova, Voenizdat, 1960, 151 p.
60. Liahovici, N. V., *Борьба Румынской Народной Республики за создание зоны мира на Балканах*, în *Некоторые вопросы международных отношений*, Сборник статей Академии Общественных Наук при ЦК КПСС, Moscova, 1960, p. 94—134.
61. Litavrin, G. G., *Болгария и Византия в XI—XII вв.*, Moscova, Edit Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1960, 472 p.
62. Lorinţ, L. şi I. Ceterchi, *Борьба Коммунистической партии Румынии за уничтожение буржуазно-помещичьего строя и установление народной власти*, în «Советское государство и правд», 1961, nr. 8, p. 71—82.
63. Lurie, I. S., *Идеологическая борьба в русской публицистике конца XV — начала XVI века*, Moscova—Leningrad, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1960, 530 p.
64. *Международные связи России до XVII в. Сборник статей*, Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1961, 580 p.
65. Merţalov, A., *Западногерманская историография о фашистском блоке во второй мировой войне*, în «Военно-исторический журнал», 1961 nr. 7, p. 107—113.
66. Mitev, I., *Фашистский перевопрот в Болгарии в 1923 году и западные державы*, în «Новая и новейшая история», 1960, nr. 4, p. 94—100.
67. Mohov, N. A., *Очерки истории молдавско-русско-украинских связей. С древнейших времен до начала XIX в.* Chişinău, Edit. « Ştiinţa », 1961, 214 p.
68. Mohov, N. A., *О формах и этапах молдавско-русско-украинских связей в XIV—XVIII веках*, în *Вековая дружба*, Chişinău, Edit. « Ştiinţa », 1961, p. 10—32.
69. Mohov, N. A., *К вопросу о соотношении земледелия и скотоводства в экономике Молдавии XIV—XVIII вв.*, în *Ежегодник по аграрной истории восточной Европы*, 1960, Kiev, Edit. Acad. de Ştiinţe a R.S.S.U., 1962, p. 95—107.
70. *Молдавия в эпоху феодализма*, Chişinău, Edit. « Ştiinţa », 1961, XVIII + 453 p. + 9 f. pl. (Академия Наук Молдавской ССР, Институт истории).

71. Moşanu, A. K., *Борьба рабочего класса Румынии за социальное страхование и демократическое законодательство о труде в 1911—1914 гг.*, în «Известия Молдавского филиала Академии Наук СССР», 1961, nr. 5 (83), p. 41—56.
72. Moşanu, A. K., *Ценное исследование по истории рабочего класса Румынии*, în «Известия Молдавского филиала Академии Наук СССР», 1961, nr. 2 (80), p. 73—79.
73. Munteanu, M. P., *Передовая русская периодическая печать XIX века и ее отклики на некоторые исторические события в Молдавии*, în vol. *Вековая дружба*, Chişinău, Edit. «Ştiinţa», 1961, p. 306—327.
74. Notovici, F. I., *О попытках австрийско-германской дипломатии вовлечь Болгарию в мировую войну в августе 1914 года*, în «Новая и новейшая история», 1960, nr. 1, p. 116—123.
75. Novac, D.E., *Потемкинцы в Румынии в 1905—1907 годах*, în «Ученые записки Кишиневского государственного университета», 1962, t. XLVIII (серия историческая).
76. Novac, D. E., *Революционные связи трудящихся России и Румынии в 1907 году*, în *Вековая дружба*, Chişinău, Edit. «Ştiinţa», 1961, p. 325—339.
77. Novak, D. E., *Отклики в Румынии на события 9 января 1905 г. и на арест А. М. Горького*, în «Известия Молдавского филиала Академии Наук СССР», 1961, nr. 2 (80), p. 55—56.
78. *Описи царского архива XVI века и архива Посольского приказа 1614 года*, Moscova, Edit. pentru literatură răsăriteană, 1960, 195 p.
79. Oreşkova, S. F., *К вопросу о подчинении Валахии Османской империи*, în «Краткие сообщения Института народов Азии», 1961, XXX, p. 173—182.
80. *Освобождение Болгарии от турецкого ига*, vol. I, *Освободительная борьба южных славян и Россия, 1875—1877*, sub red. lui S. A. Nikitin, V. D. Konobeev, Al. K. Burmov, N. T. Todorov, Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1961, 716 p.
81. Oţetea, A., *Объединение румынских княжеств*, în «Новая и новейшая история», 1961, nr. 1, p. 114—124.
82. Parhomciuc, S. M., *Народження нової Румынії. Антифашистський рух і перемога народної демократії в Румынії (1941—1945)*, Kiev, AH URSR, 268 p.
83. Platonov, S. P., *Социалистическая индустриализация — генеральная линия Румынской рабочей партии*, în «Ученые записки Кишиневского гос. университета», *Межвузовский сборник по истории КПСС*, 1960, nr. 1.
84. Podgradskaia, E. M., *Новое исследование о Волошской колонизации в Западных Карпатах*, în «Известия Молдавского филиала Академии Наук СССР», 1961, nr. 2 (80), p. 67—72.
85. Podgradskaia, E. M., *К вопросу о молдавских товарах, ввозимых во Львов во второй половине XVII века (по материалам львовских таможенных книг)* în «Известия Молдавского филиала Академии Наук СССР», 1961, nr. 5 (83), p. 21—29.
86. *Полное собрание русских летописей, Лаврентиевская летопись и Суздальская летопись по академическому спуску*, Moscova, Edit. pentru literatură răsăriteană, 1962, 580 p.
87. Popovici, Valerian, *Ролул прогресист ал Русией ын дезволтаря аутономией економиче ши политиче а Цэрилор Ромыне ла сфыршитул сек. XIX*, în *Вековая дружба*, Chişinău, Edit. «Ştiinţa», 1961, p. 128—138.
88. Rădulescu, I., *Научный характер политики Румынской рабочей партии*, în «Вопросы истории КПСС», 1961, nr. 4, p. 80—94.
89. Rikman, E. A., *Памятники древнего искусства Молдавии (По археологическим данным)*, Chişinău, Edit. «Cartea moldovenească», 1961, 40 p.
90. Rojko, V. M., *Из истории участия румынских революционеров в борьбе за власть Советов на юге России (1917—1918 гг.)*, în Известия Молдавского филиала Академии Наук СССР», 1960, nr. 6, p. 3—22.
91. Sazina, M. G., *Борьба румынского народа за установление народно-демократического строя. 1944—1947*, Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 508 p.
92. Seliah, G. N., *Русско-турецкое соглашение 1802 г. о Дунайских княжествах*, în «Вопросы истории», 1961, nr. 12, p. 195—202.
93. Sidelnikov, S. I., *Болгарский революционер Георгий Раковский*, Harkov, 1959, 174 p.
94. Snegarov, I., *К истории культурных связей между Болгарией и Россией в конце XIV — начале XV в.*, în vol. *Международные связи России до XVII в. Сборник статей*, Moscova, 1961, p. 257—277.

95. *Социалистическая индустриализация стран народной демократии*, Moscova, Gosplanizdat, 1960, 300 p.
96. Sovetov, P. V., *К вопросу о правильном освещении понятия «третина» в иммунитетных грамотах Молдавии XV века*, în «Известия Молдавского филиала Академии Наук СССР», 1961, nr. 5 (83), p. 3—19.
97. Sovetov, P. V., *Законодательная политика по земельным правонарушениям в Молдавии (до середины XVII в.)*, în «Ежегодник по аграрной истории Восточной Европе 1959 г., Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1961, p. 112—132.
98. Stanislavskaia, A. M., *Русско-английские отношения и проблемы Средиземноморья (1798—1807)*, Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1962, 504 p.
99. Storojuk, V. P., *Последствия крестьянских восстаний 1907 года в Румынии*, în *Вековая дружба*, Chişinău, Edit. «Ştiinţa», 1961, p. 340—360.
100. Storojuk, V. P., *Социально-экономическое положение румынской деревни накануне крестьянских восстаний 1907 года*, în «Ученые записки Кишиневского государственного университета», (серия историческая), 1962, t. XLVIII.
101. Suljenko, V. K., *Братерське співробітництво і взаємна допомога-джерело розквіту економіки соціалістичних країн*, în «Укриаїнський історичний журнал», 1961, nr. 4, p. 33—43.
102. Şevcenko, F. I., *Участие венгров и румын в партизанском движении на Украине в годы Великой Отечественной войны Советского Союза* în «Новая и новейшая история», 1961, nr. 5, p. 91—104.
103. Şeviakov, A. A., *Превращение гитлеровцами Румынии в плацдарм для нападения на СССР*, în «Новая и новейшая история, 1962, nr. 4, p. 103—111.
104. Şeviakov, A. A., *Из истории экономической экспансии германского империализма в Румынии в 1936—1941 годах*, în «Вопросы истории», 1961, nr. 12, p.109—120.
105. Şrira, I. N., *Некоторые черты развития и размещения нефтяной промышленности Румынии при капитализме*, în «Ученые записки Тираспольского гос. пединститута», 1960, nr. 8.
106. Ştefănescu, Ştefan, *Елементе комуне де чивилизацие феудалэ ын Цэриле Ромыне ши ын Русия: прочесул легэрий де глие а цэранилор ла сфыршитул секолулуй XVI*, în vol. *Вековая дружба*, Chişinău, Edit. «Ştiinţa», 1961, p. 111—127.
107. Şulman, E. B., *Русско-молдавское боевое содружество (1735—1739 гг.)*. Под ред. Н. А. Мохова, Chişinău, Edit. «Ştiinţa», 1962, 67 p.
108. Şulman, E., *Миссия валашского ворника П. Драгунеску в Россию (1736—1737 годы)*, în *Вековая дружба*, Chişinău, Edit. «Ştiinţa», 1961, p. 211—239.
109. Şuşarin, V. P., *Русско-венгерские отношения в IX в.*, în *Международные связи России до XVII в.*, Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe, p. 131—180.
110. Teclu, I., *В боях совместно с Советской Армией*, în «Военно-исторический журнал», 1960, nr. 9, p. 17—30.
111. Teleghin, F., *Использование фашистской Германией ресурсов оккупированных и зависимых стран Европы для войны против СССР*, în «Военно-исторический журнал», 1961, nr. 6, p. 37—47.
112. Tihomirov, M. N., *Пути из России в Византию в XIV—XV вв.*, în vol. *Византийские очерки*, Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1961, p. 3—33.
113. Ţankova-Petkova, G., *О территории болгарского государства в VII—IX вв.*, în «Византийский Временник», t. XVII (1960), p. 124—143.
114. Tomşin, I. K., *Борьба коммунистической партии Румынии за единство рабочего класса в 1944—1948 гг.*, în *Новая и новейшая история Румынии. Сборник статей*, Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1963, p. 40—106.
115. Udalţov, I. I., *XXII сьзд КПСС и изучение проблем народной демократии*, în «Новая и новейшая история», 1962, nr. 3, p. 12—27.
116. Vasilenko, G. A., *Хотинская война (Из истории борьбы украинского народа против турец.-татар. агрессии конца XVI и начала XVII века)*, Kiev, 1960, 99 p
117. *Вековая дружба. Материалы научной сессии Института истории Молдавского филиала СССР, (27—29 ноября 1958 г.)*, Chişinău, Edit. «Ştiinţa», 1961, 472 p. *(Молдавский филиал Академии наук СССР, Институт истории)*.
118. Vinogradov, K. B., *Буржуазная историография первой мировой войны. Происхождение войны и международные отношения 1914—1917 гг.* Moscova, Soţekghiz, 1962, 402 p.
119. Vinogradov, V. N., *Внешнеполитическая ориентация правящих кругов Румынии накануне первой мировой войны*, în «Новая и новейшая история», 1960, nr. 1, p. 53—67.

120. Vinogradov, V. N., *Россия и объединение румынских княжеств*, Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1961., 329(—331) p. (Academia de Ştiinţe a U.R.S.S., Institutul de istorie).
121. Vinogradov, V. N., *Внутриполитическая борьба в Румынии накануне ее вступления в первую мировую войну (январь—август 1916)*, în «Новая и новейшая история», 1962, nr. 6, p. 98—112.
122. Vinogradov, V. N., *Французская дипломатия и проблема объединения румынских княжеств в 1856—1659 гг.*, în *Французский ежегодник, Статьи и материалы по истории Франции. 1959*, Moscova, 1961, p.
123. Vinogradov, V. N., *Русско-румынские отношения в годы первой мировой войны (1914—1916 гг.)*, în *Новая и новейшая история Румынии. Сборник статей*, Moscova, Edit. Acad. de Ştiinţe a U.R.S.S., 1963, p. 22—287.
124. *Внешняя политика России XIX и начала XX века. Документы российского Министерства иностранных дел. Серия первая: 1801—1815.* Том 1: *март 1801г. — апрель 1804 г.* Sub redacţia lui A. L. Narociniţki (red. resp.), S. I. Dirilski, S. D. Skazkin, V. P. Iakubovski. Moscova, Gospolitizdat, 1960, 800 p.
125. *Внешняя политика России XIX и начала XX века. Документы Российского министерства иностранных дел. Серия первая. 1801—1615 гг.* Том VI: *1811—1812 гг.* Sub redacţia lui A. L. Narociniţki, L. I. Boiko, N. N. Bolhovitinov, G. K. Deev, I. V. Evstineev. Moscova, Gospolitizdat, 1962.
126. Zaikin, A. N., *К вопросу о планах создания «восточноевропейской федерации» в годы второй мировой войны*, în «Ученые записки Казахского университета», 1960, t. 47, вып. 6, p. 19—26.
127. Zalîşkin, M. M., *Внешняя политика Румынии накануне войны за независимость*, în «Новая и новейшая история», 1962, nr. 2, p. 116—129.
128. Zalişkin, M. M., *Волнения среди рабочих на строительстве железной дороги Плоешти—Предял в Румынии осенью 1876*, în «Вестник Московского университета. Исторические науки», 1960, nr. 1, p. 37—42.
129. Zavtur, A. A., *Социально-экономические предпосылки народно-демократической революции в Румынии*, în *Некоторые вопросы философии Межвузовский философский сборник*, Chişinău, 1959, nr. 1, p. 91—116.
130. *15 лет свободной Румынии.* Moscova, Edit. Institutului pentru relaţii cu străinătatea 1959, 262 p.

III. Bulgaria

1. Atanasov, P., *Принос към българо-румънските културни отношения през XV и XVI в.* în «Исторически преглед», XIX (1963), nr. 5, p. 110—118.
2. Băncilă, Ileana, *Eléments d'art monétaire bulgare au XIII-e siècle*, în «Известия на Археологическия Институт», XXV (1962), p. 65—69.
3. Boeckh, J. G.,*Саломон Швайгер и неговите бележки за пътуването му през България*, în «*Изследвания в чест на Марин Дринов*», Sofia, Edit. Acad. Bulgare de Ştiinţe, 1960, p. 301—344.
4. Boşankov, N., Simeonov, Ţ., Vasileva, M., *Гривица, Плевен, Смърдан (1877—1878)*, Pleven, 1963, 119 p.
5. Burmov, Alexandăr K., *Таен централен български комитет (Образуване и първи период от развитието му)*, în «Исторически Преглед», XVI, (1960), nr. 2, p. 41—65.
6. Burmov, Alexandăr K., *Таен централен български комитет (втори период от съществуването му)*, în «Исторически Преглед», XVI (1960), nr. 3, p. 59—84.
7. Burmov, Al.: *Съществувал ли е централен революционен български комитет в Букурещ през 1869—1872 г.?*, în «Исторически Преглед», XVII (1961), nr. 3, p. 34—47.
8. Cempalov, I. N., *Из дейността на хитлеристкия посланик в Анкара Франц фон Папен в навечерието и в началото на втората световна война (април 1939 г. — юни 1941 г.)*, în «Исторически Преглед», XVIII (1962), nr. 2, p. 54—59.
9. Diaconu, P., *Една неизвестная монета Георгия Тертера*, în«Археология», V (1963), nr. 1, p. 41—42.
10. Diculescu, Vl., *Привилегии, давани на българите заселници във Влашко през 1803—1834*, în *Изследвания в чест на Марин Дринов*, Sofia, Edit. Acad. Bulgare de Ştiinţe, 1960, p. 399—414.

11. Dimitrov, M., *Любен Каравелов. Биография*, Sofia, 1959, 406 p.
12. Jecev, Nicolai, *Пътувания на Румънци из България преди век*, în «Исторически Преглед», XVI (1960), nr. 2, p. 82—86.
13. Kinov, Ivan, Steriu Atanasov, D. Hristov, B. Ciolpanov, *Въоръжената борба на българския народ срещу османското господство*, Sofia, Edit. de stat militară, 1961, 404 p.
14. Kiselkov, V. Sl., *Спомоществователите на Софроний Врачански*, în vol. *Изследвания в чест на Марин Дринов*, Sofia, Edit. Acad. Bulgare de Ştiinţe, 1960, p. 461—464.
15. Kiselkov, V. Sl., *Софроний Врачански, живот и творчество*, Sofia, Edit. Acad. Bulgare de Ştiinţe, 1963, 230 p.
16. Kuzev, Alecsandăr, *Един мним ранносредновековен гръцки надпис от Черна Вода, Добруджа — Румъния*, în «Известия на Археологическия Институт», XXV (1962), p. 219—223.
17. Maslev, Stoian, *В. Е. Априлов в Брашов*, în «Исторически преглед», XVIII (1962), nr. 1, p. 75—82.
18. Mihailov, S., *Ктиторският портрет в Кремиковската манастирска църква в светлината на българо-румънските културни връзки през XV в.*, în «Arheologija», II (1960), nr. 3, p. 23—29.
19. Paskaleva, Virginia, *Към историята на търговските връзки на Македония със Среда Европа през XIX в*, în «Известия на Института за история Българска Академия на Науките», 1962, 11, p. 51—82.
20. Paskaleva, V., *Les relations commerciales des contrées bulgares avec les pays occidentaux et la Russie au cour de la première moitié du XIX-e siècle*, în vol. *Études historiques à l'occasion du XI-e Congrès International des sciences historiques, août 1960*, Sofia, Acad. des Sciences de Bulgarie, 1960, p. 253—283.
21. Petkova, Maria şi Maria Genovska, *Към историята на търговските връзки на Македония със Среда Европа през XIX в.*, în «Известия на Института за история Българска Академия на Науките», XVIII (1962), nr. 5, p. 61—66.
22. Petrov, Petăr, *Чужденци доброволци участници в Балканската война*, în «Исторически преглед», 1960, 9, p. 187—214.
23. *Пътеводител на военно-историческите музеи в Плевенски окрък*, Varna, 1960, 105 p.
24. Silianovska-Novikova, Tatiana, *Бележки върху указателя на сборника от документи за българското опълчение*, în «Исторически Преглед», XVI (1960), nr. 5, p. 111—113.
25. Stancev, St., *България и славянская письменность в IX веке*, în «Археология», V (1963), nr. 2, p. 3—6.
26. Todorov, G., *Ролята на българите в руското разузнаве през Освободителната руско-турска война (1877—1878)*, în «Известиа на Института по история. Българска Академия на науките», (1960), 9, p. 3—56.
27. Topenciarov, Vladimir, *Някои български извори за характера на «Балканския вариант»*, în «Исторически преглед»,XVI (1960), nr. 4, p. 52—58.
28. Undjiev, I., *За началото революционно-организационната дейност на Васил Левски*, în «Исторически преглед», XIX (1963), nr. 1, p. 32—61.
29. Vekov, Anghel, *Две необнародвани писма на Димитър Благоев*, în «Исторически преглед», XIX (1963), nr. 6 p. 94—97.
30. *80 години от Плевенската епопеи 1877—1957. Препоръчителна библиография*, Colectivul de autori: N. Boşnakov, Ţv. Simeonov, M. Vasileva, L. Duicev şi Iv. Boşnakova, Sofia, Edit. de Stat «Ştiinţă şi artă», 1960, 158 p. (Военноисторически музеи и Окръжна библиотека—Плевен).

VI. Cehoslovacia

1. Adamovă, Magda, *Maďarsko a malá dohoda v období před druhou světovou válkou (1937—1938)*, în «Československý Časopis historický», XI (1963), 6, p. 742—758.
2. Dan, Mihail, *Les éléments progressistes dans l'œuvre de l'historien roumain Ioan Bogdan*, în «Sborník prací filosofické fakulty Brneňské University», X (1961), *Řada Historická*, (C), Č. 8, p. 433—451.
3. Gajanova, Alena, *K některým otázkám mezinárodního postavení předmnichovské ČSR*, în «Československý Časopis historický», IX (1961), nr. 5, p. 677—697.

4. Giurescu, C. C., *Útočiště husitů a jejich střediska v Moldavsku*, în « Sborník prací filosofické fakulty Brněnské University», X (1961), *Řada Historická* (C) Č 8, p. 105—120.
5. Horálek, K. şi Z. Horálková, *Ještě k písni o vévodoi Štefanovi*, în « Slavia», XXIX (1960), nr. 1, p. 104—108.
6. Horálková Z. v. *poziția* nr. 5.
7. Ionescu-Nișcov, Traian, *Bogdan Petriceicu-Hașdeu a «rukopisy» Václava Hanky*, în « Sborník prací filosofické fakulty Brněnské University», X (1961), *Řada Historická* (C) Č. 8, p. 370—375.
8. Krandžalov, Dimitr, *O původu některých domněle rumunských jmen u nás (Visalaja, portáš, Dolina Urgatina, Bukeryšky, Cindoléna, Čerták, Pestalak aj.)*, în « Slezský Sborník», LIX (1961), nr. 1, p. 118—127.
9. Krandžalov, D., *O valaších na Moravě a Valašské kolonizaci v Karpatech (Na okraj knihy J. Macůrka, Valaši v západních Karpatech v 15.—18. století)*, în « Československý Časopis Historický», X (1962), nr. 2, p. 200—209.
10. Krăndžalov, Dimitr, *Valaš ina Moravě. Materiály, problémy, metody*, Praha, Státni pedagodické nakladestvi, 1963, 247 p.
11. Kudláček, J., *Z novších štúdú o problematike staroslovanských dejin*, în « Historický Časopis», IX (1961), nr. 1, p. 137—146.
12. Lukés, František, *K diplomatickému pozadí vídeňské arbitraže*, în « Historický Časopis», X (1962), nr. 1, p. 51—67.
13. *Macůrek, J., *K otázce vztaků listiny české, ukrajinské a moldavské v druhé polovině 15. století*, în « Sbornik prací filosofické fakulty Brněnské University», IX (1960), p. 151—159.
14. *Maiůrek, J., *K dějinám česko-rumunských vztahů 2 pol. 14. a 1 pol. 15. století*, în « Slovanské historické Studie», III (1960), p. 127—184.
15. Macůrek, J., *Diskuse o Valaších na Moravě a valašské kolonizaci o Karpatech*, în « Sbornik prací filosofické fakulty Brnenské University», XI (1962), *Řada Historická*, p. 171—175.
16. Macůrek, Josef, *K otácze slovanských recepcí v rumunských památkách (gramotách) z počátku 16. století*, în « Sbornik prace filozofické fakulty brnenské University», X (1963), p. 55—70.
17. Marsina, Richard, *Materiál k dejinám slovenska v rumunských archívoch*, în « Historicky Časopis», X (1962), nr. 4, p. 622—626.
18. Štika, Jaroslav, *Bádáni o Karpatském salašnictví a valašske kolonizaci na Moravě*, în « Slovensky národopis», IX (1961), p. 513—548.
19. *Valašké Meziříči v pamětch tricetileté války. K vydany pripravil František Dostál*, Ostrava, 1962, 162 p.
20. *Vulcănescu, Romulus, *Des éléments slaves dans la mythologie roumaine*, în « Československá etnografie», X (1962), nr. 2.

V Polonia

1. *Acta Tomiciana*, tomus XVI, *Epistolarum, legationum, responsorum et rerum gestarum, a.d. MDXXXIV*, Pars prima, ed. Wl. Pociecha, Wratislawiae, 1960, 719 p.
2. *Akta Stanów Prus Królewskich, III, 1 (1492—1497)*. Ed. M. Biskup şi K. Górski, Toruń, Pánstwowe Wydawnictwo Naukowe, 1961.
3. Batowski, Henryk, *Le voyage de Joseph Beck en Roumanie en octobre 1938*, Varsovie, 1960, p. 137—160. Extras din « Annuaire polonais des Affaires Internationales» (Institut polonais des Affaires Internationales), 1959—1960.
4. Batowsky, Henryk, *Listy J. Kłody-Badowskiego z Belgradu. Przyczynek do dziejów polityki jugoslowiańskiej. Rzadu Narodowego w roku 1864*, în « Przegląd Historyczny», LIV (1963), 2, p. 325—332.
5. Callimachus, Philippus, *Historia de Rege Vladislao*, ed. I. Lichońska, T. Kowalewski, A. Komornicka, Varşovia, 1961, 420 p. (Bibliotheca Latina Medii et Recentioris Aevi).
6. Chișvași-Comșa, M., *La pénétration des Slaves dans le territoire de la Roumanie entre le VI-e et IX-e siècle à la lumière des recherches archéologiques*, în « Slavia antiqua», VII (1960), p. 175—188.
7. Madyda, Władyslaw, *Johannes Longinus Długosz als Vorläufer des Humanismus in Polen*, în *Renaissance und Humanismus in Mittel und Osteuropa*, vol. II, Berlin, 1962, p. 185—191.

8. *Matricularum regni Poloniae Summaria excussis codicibus qui in Chartophylacio Maximo Varsoviensi asservantur*, contexuerunt Josephus Plocha, Antonius Rybarski, Irena Sulkowska, moderante Jacobo Sawicki. *Pars V Sigismundi Augusti regis tempora complectens 1548—1572*, vol. II, *Acta vicecancellariorum 1548—1572*, Varşovia, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1961, XVI + 386 p. (Directio Generalis Archivorum Status. Tabularium actorum antiquorum Varsoviense Maximum).
9. *Pomniki dziejowe Polski (Monumenta Poloniae Historica)*, wydal August Bielowski, t. I—II, Varşovia, Panstwowe Wydawnictwo Naukowe, 1961—1962; XXXII + 946 p.; XXVI + 998 p.
10. Ptaśnik, Ian, *Kultura wloska wieków średnich w Polsce*. Varşovia, Panstwowe Wydawnictwo Naukowe, 1959, 332 p.
11. Szczerbicka Ludwika, *Siedemnastowieczny fragment dumy o Dymitrze Wiśniowieckim*, în « Slavia Orientalis», IX (1960), nr. 1, p. 9—21.
12. Spieralski, Z., *W sprawie rzekomej wyprawy Kazimierza Wielkiego do Moldavii*, în « Przegląd Historyczny», LII (1961), 1, p. 147—152.
13. Spieralski, Z., *Kampanja Obertyńska 1531 roku*, Warszawa, Wydawnictwo ministerstwa obrony narrodowey, 1962, 316 p.
14. Székely, G., *Ideologia wojny chłopskiej na Węgrzech w 1514r*, în « Kwartalnik historiczny», LXVII (1960), p. 634—649.
15. Wolíński, Janusz, *Z dziejów wojny i polityki w dobie Jana Sobieskiego*, Varşovia, M.O.N., 1960, 202 p.

VI. Iugoslavia

1. Iakšič, Grugr şi M. Vučkovič, *Spolna politika Mihaila Obrenovića Prvi balkanski savez*, Beograd, 1964.
2. Korošek, Paola, *Rasprostranjenost slavonske kulture grupe*, în « Glasnik zemaljskog Muzeja u Sarajevu, Arheologija», Nova Serija, XVI—XVII (1961), p. 141—150.
3. Kostić, Mita, О дунавско-савскоj трговини, лаћама, лаћарима и лаћарским цеховима у XVIII и XIX квеу до појаве жељезница, în «Историски Часопис», IX—X, (1959)/1960, p. 259—293.
4. Novakovic, Relia, Бранковиħев Летопис, Belgrad, Izdavačka Ustanova, 1960, 180 p. (Српска Академија Наука и уметности. Посебна издања, књига CCCXXXIX, Одељење Друштвених Наука, књига 35).
5. Pribojević, Vinko, *O podrijetlu i zgodama slavena*, ed. Grga Novak, Zagreb, 1961, 249 p. Jugoslovenska Akademija Znanosti i Umjetnosti).
6. Radenić, Andrija, О тополскоj Буни, în «Историjски Часопис», XI (1960), p. 89—148.
7. Radojičić, D. Sp., *Istočna i zapadna komponenta starih južnoslovenskih književnosti*, în « Glas Srpske Akademije nauka i umetnosti», CCLVI (1963), p. 1—24.
8. Ristić, Milovan, *Stari Vlah do oslobodjenia ot Turaka*, Beograd, 1963, 330 p.
9. Stanojević, Gligor, *Vijesti o Turskoj (Pietro Busenello: Notizie Turchesche)*, Sarajevo, 1960, 147 p. (Naucno Druċtvo Bosne i Hercegovine. Grada Knj. IX. Odjeljenje istorijska—filoloških nauka, knj. 6).
10. Stojančevič, Vladimir, Политички погледи кнеза Милоша Обреновича на питање ослобоħења балканских народа, în «Историски Часопис», IX—X (1959)/1960, p. 345—362.
11. Tihomirov, M. N., *Россия и Византия в XIV—XV столетиях*, în «Зборник радова византолошког Института», 7 (1961), p. 23—38.
12. Vinaver, Vuk, *Дубровник и Турска у XVIII веку*, Belgrad, Izdavacka Ustanova, 1960, 181 p. (Српска Академија Наука, CCCXXXI, Историски Институт, книга 11).

INDICE

de nume de persoane

A

Aali Paşa, ministru de externe turc, 133, 134
Abagiul, Doşko, 74
Abagiu, Ivancea ot Sărata, 151
Abeele, Vander, 17
Adamova, Magda, 410
Adăniloie, N., 385
Aldea, Alexandru, voievod (1431–1436), 168, 170, 177, 197
Alb, stolnic, 334
Alecsandri, Ion, 38, 48, 52, 60, 133
Alefirenko, P.K., 394
Alekberli, M.A., 404
Alexandrescu Dersca, M., 174, 182
Alexandru al II-lea, ţar rus, 39
Alexandru cel Bun, voievod, 156, 160, 161, 175, 210, 213, 214, 219–222, 232–236, 363, 364, 388
Alexandru cel Mare, rege macedonean, 383
Alexandru cel Rău, voievod, 272
Alexandru Iliaş, voievod, 350, 353, 355
Alexandru, Ioan, ţar bulgar 169
Alexandru Mircea, voievod, 272, 344, 346, 354
Alexandru Nicolae, voievod, 195
Alexiev, M., 373
Ali-bei, funcţionar turc, 88
Altschuller, P.E., 399, 404
Ana, soţia voievodului Alexandru cel Bun, 233
Anastasia, soacra voievodului Alexandru cel Bun, 233–235
Andrea, Damian, 181
Andréev, Mihail, 385
Andrejev, M.N., 182
Andronic, Alexandru, 203–205, 385
Angelescu, C.C., 393
Anghelescu, Gh. I., căpitan, 38, 41, 50–52, 55, 56, 60, 61
Anghelinei, Costea sin, 71
Anghelov, B. St., 208, 403
Anghelov, D., 194, 371, 400
Anjou, Henri de, rege, 287, 288, 293
Anna, principesă polonă, 293
Anton, căpitan, 140
Antonescu, Nicolae, polcovnic, 149
Antoniu, Dumitru, 110
Antonovici, V., 158, 159
Apanovici, O.M., 404
Arabul Abulfeda (Abul Fida), 174
Arbore, Zamfir C., 17, 18, 19, 30
Argyropulos, Andrei, 184
Ariè, Moşe, 372
Ariè, Naum, 372
Arigu, Gheorghe, băcan, 148
Arion, Gh., 204
Arion, H., maior 57
Aron, Petru, voievod, 191, 220, 221, 365
Arţihovski, A. V., 398
Arváy, Iosif, 385
Asachi, Leon, arhimandrit, 393
Asanache (Arsache) Pitarul, 138
Asen, Ioan, 164
Aslan, mare vistier, 350
Asproiu, V., 393
Atanasov, P., 409
Atanasov, Steriu, 410
Atanasov, Ş., 395
Avtokratov, V.N., 399, 404

B

Babici, I., 393
Băcivarov, Mihail, 399
Badea, comis, 334
Badea, mare stolnic, 346
Badea, paharnic, logofăt, 344, 347
Badeer, conducătorul Internaţionalei I, 18

Badoer, Giacomo, 173
Bajer, Karol, 394
Bakalov, Gheorghi, 374
Baklanova, I.A., 401
Baklanova, N.A., 398
Bakó, Géza, 385
Bălan, C., 177, 333, 385
Bălănescu, I. V., 385
Bălaşa, D., 346
Balc, voievod, 223–225, 227–229
Bălcescu, Nicolae, 25, 30, 125, 358, 361–363, 365
Băleanu, ban, 80
Balla, Elvira, 393
Balomir, paharnic, 336, 338, 340
Balş, G., 234, 275
Balş, Teodoriţă, 321, 322
Ban, Matia, 370
Bakunin, Mihail, 18, 25–28
Băncilă, Ileana, 169, 409
Bănescu, N., 173, 393
Banu, Fl., 205
Barbu, G., 385
Bărbuceanu, armaş, 79
Barbul, ban, 187
Barbul, mare postelnic, 344, 349, 353
Bărbulescu, I., 195, 196, 363
Barbusse, Henri, 374
Bărcan, spătar, comis, 336, 338, 340
Bărcăcilă, Al., 195, 243
Barišić, Franjo, 396
Barnea, I., 182, 193, 385
Basarab I, voievod, 168, 174, 179
Basarab cel Bătrîn, voievod, 170
Basarab cel Tînăr, 170, 192, 193, 251, 280
Basarab, Constantin-Şerban, 364
Basarab, Laiotă, voievod, 171, 185, 192
Basarab, Matei, voievod, 280, 342, 349, 350, 353–355, 390
Basarab, Neagoie, voievod, 171, 172, 196, 272, 387, 390, învăţăturile lui, 164, 360, 365, 368, 393
Basarab, Radu, I, voievod, 271–275
Baskin, I, I., 404
Bathori, Gabriel, principele Transilvaniei, 251
Bathory, Ştefan, rege polon, 287
Batowski, Henryk, 411
Bautier, Robert – Henri, 175
Bebel, A., 20, 23
Becker, Henrik, 26, 381
Beleva, Zl., 395
Belfor, F. C., 238
Belu, Ştefan, mare logofăt, 343
Bem, Józef, general, 393
Bembea, Ion, N., 386
Bembea, Nicolae, N., 386
Berciu, D., 169, 185
Berényi-Révész, Maria, 382
Berezniakov, N. V., 404
Berg, D. S., 404
Berindei, Dan, 129, 368
Beritić, N., 399
Bernadski, V. N., 402
Berov, L., 372
Bertele, T., 173
Bertolomei mare stolnic, 350
Berza, M., 174, 222
Beševliev, Veselin, 382, 393
Beşkov, M., 372
Best, Ch. H., 263
Beych, Drag de, 224
Beyne, Baligot de, 35, 36, 38, 42, 44, 48–53, 55
Bezdechi, Şt., 242
Bianu, I., 362
Bidiviul, Radul, postelnic, 346, 347
Bielinska, Maria, 393
Bielski, Marcin, 288, 292, 297, 298
Bienkowski, Wieslaw, 393
Bildescu, E., 386
Billecocq, Ch. 312
Bîrdeanu, N., 386
Biriuzov, S.S., 404
Birman, M.A., 399
Bîrnea, P.P., 404
Blanc, Louis, 25, 26
Blahoslav, Jan, 381
Bobrova, S. P., 371
Bobulescu, Iosif, 239, 240, 244
Bociarov, I. N., 404
Bocignoli, Mihail, 196
Bodianschi, O. M., 370
Bodin, D., 312, 313
Bodogae, T., 386
Boeckh, J. G., 409
Boengiu, Petre, hangiu, 317
Boeraş, Fl, 386
Bogaci, Gh., 386
Bogdan, Damian, P., 220, 222, 256, 293, 386
Bogdan, fratele lui Alexandru cel Bun, 235
Bogdan (1359–1365) voievod, 220–224, 227–229, 232–235
Bogdan al II-lea, voievod, tatăl lui Ştefan cel mare, 234
Bogdan, I., 155, 162, 170, 171, 173, 176–180, 183, 185, 188, 189, 192, 193, 196, 197, 206, 219–221, 236, 299, 357–359, 362, 367, 386, 387, 397, 400, 402
Bogdan, mare logofăt, 336, 338, 340, 344
Bogdanovici, Sdrafko, 121
Boghisigh, Rachaz, 195
Bohonas-Lewánska, Maria, 379
Boiangiu, Peno, 71
Boiangiul, Pene, 74
Boicu, L., 386
Boiko, L. I., 409
Bojić, Ivan, 195, 196
Bolázs, Jánoş, 381
Bolboacă, Mihai, 71
Boldur, A. V., 206, 386
Bolhovitinov, N. N., 409
Bolintineanu, D., 37
Boşankov, N., Simionov, 409

Bossy, R. V., 33, 35–39, 41–43, 50–53, 57, 129
Borkovski, V. I., 398
Botev, Hristo, 25, 29–31, 69, 373, 392
Botev, Kiril, 373
Botoroiu, Costea, 71
Botzaris, Notis, 375–378
Brăescu, Ion, 336
Braicevski, I. M., 404
Brăiloiu, Cornea, ban, 364
Brăiloiu, Nicolăiță, ispravnic, 74
Bran, Iancu, maior, 314, 318–320
Brancovici, Gheorghe, cronica lui, 365
Brandeburg, Albert Frederic de, prinț, 300
Branişte, Marin, 87, 151
Brătescu, G., 386
Brătianu, G. I., 33, 37, 41, 47, 56, 57, 181, 193, 273
Brătişcoianu, Nicola, 110
Brătulescu, V., 234
Brehier, L., 264
Brill, J., 15
Brîncoveanul, Constantin, voievod, 180, 185
Bromberg, J., 175
Bruchnaiski, W., 288
Brzeski, N., 221
Buczek, Karol, 394
Bulwer, Henry, L., 39, 46, 47, 127
Bulat, Toma, G., 386
Bumbăcaru, Florea, 74
Buonacorsi, Filippo, (Kallimachus), 379, 380, 411
Burmov, Alexandăr, K., 24, 372, 382, 400, 407, 409
Burtea, mare vornic, 336
Buzinca, mare comis, 354

C

Cadett, Thomas, 9
Caffiero, Carlo 18
Călărăşanu, Tudor, 74
Calimachi, Gavril, mitropolit, 386
Calimachi, Scarlat, domn, 323
Calimachi, Scarlat, 386
Callimaki, Teodor, 36, 38, 40, 44, 45, 48, 57, 61, 63, 127, 129–143
Calimachus, Philippus, vezi Buonacorsi, Filippo,
Călinescu, colonel, 50
Calinic, arhimandrit, 240
Caloian, căpitan, 139
Calotă, vistier, 344
Camariano, Nestor, 386
Cîmpina, Barbu T., 173, 186
Câmpineanu, Ioan, 357, 362
Cândea, V., 125
Cantacuzino, Al., 39, 42, 57
Cantacuzino, Constantin, stolnic, 368
Cantacuzino, Gh., 203
Constantinescu, N., 204, 212
Cantemir, Dimitrie, voievod, 358, 360, 362, 365, 367, 368
Căpitanul, Constantin, 139
Carabulea, Tănase, 71
Caracaş, S., 178
Carada, Eugen, 25
Caragea, Constantin, ban, 361
Caragea, J. Gheorghe, domn, 117–122
Caragheorghe, G., 122
Carapalea, T., 394
Carol al V-lea, rege, 306
Carol al IX-lea, rege francez, 287, 288, 293
Carol Robert, rege, 168, 223
Carr, E. H., 28
Catargiu, Barbu, 41
Catargiu, Costache, aga, 318, 322
Catargiu, Ştefanache, 321
Cătuneanul, I., ispravnic, 88, 102
Cazacu, A., 367
Cazan, mare vornic, 171
Cazan, Gheorghe, 386, 394
Ceauşel, Gh., 141
Ceauşescu, Dobrică, 109
Celkovski, F. P., 370
Celtis, Conrad, (Pickel) 379
Cempalov, I. N., 404, 409
Cercel, Petre, voievod, 364
Cerepnin, L. V., 400, 404
Černakova, G. P., 371
Černikova, D. A., 404
Černîşevski, N. G. 26
Černov, V. M., 370
Cernovodeanu, P., 333
Certan, E. E., 404, 405
Ceterchi, I., 405, 406
Chalcocondil, Laonic, 176, 183
Charrière, E., 288
Cheresteşiu, V., 198, 386
Chir, Neofit, episcop de Rîmnic, 240
Chircă, H., 167, 385, 386
Chiriță, Grigore, 394
Chirtop, portar, 347
Chişvaşi-Comşa, M., 386, 387, 394, 411
Chițescu, L., 205
Chițimia, Ion, C., 386, 394
Chițoiu, Bănică, zapciu, 79
Choienski, Ioanues, 296
Choirosphaktes, Leon, 382
Chopin, M. M., 255
Ciachir, Nicolae, 5, 8, 387, 394
Cibulka, Iosef, 401
Cihodaru, C., 222, 387
Cimponeriu, Ecaterina, 387
Cînoveanu, Mihai, 110
Ciolpanov, B., 410
Cioran, Emilia, 238
Cioran, Gh. 178
Ciorăscul, Voinea, 349, 350

Cîrstea, vistier, 336
Cistiakova, E., 405
Ciurea, D., 204
Clara, doamna, soţia lui Nicolae Alexandru, voievod, 230, 265
Claris, A., 16
Climent de la Rila, 372
Coadă, mare vornic, 334
Cocea, N.D., 34, 38
Cocora, Gabriel, 141
Codreanu, Nicolae, 16, 30
Cohen, D., 374
Coiaşu, Dumitru, 110
Colindeţ, Stoica, 71
Columbeanu, S., 262
Coman, C. N., 387
Comenius, I. A., 381
Comşa, E., 169, 185
Comte, Bois le, 103
Conachi, C., 392
Conde, mare armaş, 353
Condurachi, Emil, 186
Constantin, mare postelnic, 354
Constantinescu, N. Aurelian, 178, 183, 387, 394
Constantinescu-Iaşi, P., 7, 9, 29, 30, 68, 137, 368, 387, 395
Constantinescu, Florian, 174, 385, 387, 394, 395
Conta, Vasile, 19
Copoiu, Nicolae, 395
Coraliuc, V. D., 370
Corbea, Teodor şi David, fraţi, 389
Corfus, Ilie, 395, 396
Coriatovici, Juga, voievod, 220–223, 227, 228, 231–234
Corivan, N., 127, 387
Cornescu, colonel, 50
Corvinus, Laurentius, 379
Cosma, A., 396, 397
Cosminski, A., 288
Costache, Iordache, hatman, 313, 315, 317 321, 322
Costăchel, Valeria, 155, 156, 367, 387, 396
Costăchescu, Mihai, 156, 160, 161, 168, 172, 175, 208, 210, 211, 213–215
Costin, L., 31
Costin, Miron, 357, 360, 362–365, 377
Costin, Nicolae, 222
Coţofan, vornic, 343
Courbet G. 22
Cracea, paharnic, 334
Crăciun, voievod de Bilke, 227
Craioveanul, Ghenadie, 238
Craiovescu, Pîrvu, 344
Craiovescul, Radu, postelnic, 349
Crăsnaru, colonel, 50
Cremer W. R., 26
Creţulescu, colonel, 50
Creţulescu, N., 51, 57
Cristea, Ivan, 141
Cristescu, Toma, 141
Croitorescu, Radu, 74
Croitoru, Anghel, 74
Cromer Martin, 296
Cronţ, Gh., 396
Crziczki, Andreaş, 296
Csapodi-Gárdonyi, Klara, 384
Cucu, colonel, 50
Cucu, Radu, 71
Culică, A. Vasile, 169
Culoglu, Em., colonel, 38, 50, 51, 53, 55–57, 61
Cuza, Alexandru I., domn, 33–48, 51, 53–55, 57, 58, 62, 64, 125–130, 132, 134, 363, 390
Cytowska, Maria, 380
Czartoryschi, Adam, prinţ polon, 40, 386
Czaykowski, Mihail-Sadyk Paşa, 39, 51, 54
Czubek, Jan, 289, 295, 296, 307

D

Dabija, Eustaţie, voievod, 361
Daicoviciu. C., 198, 386
Damaschin, A., 396
Damé, Frédéric, 37, 50
Dan, Dimitrie, 162, 222
Dan Mihail, 387, 396, 410
Dan, I, voievod, 195, 239, 240, 271–277, 280, 285
Dan al II-lea, voievod, 170, 178, 183, 270, 272, 280
Danciu, voievod, 195
Danciul, mare spătar, 344
Daničić, B., 247, 291
Daniele, Johannes, 192
Danilenko, R. V., 395, 405
Daniil, mitropolit de Vidin, 265, 266
Daniilo, arhiepiscop, 247, 252, 281
Dantyszek, Jan, 379
Dăscălescu, G., 387
Dascălul, Nichifor, 362
Deac, Augustin, 15, 19, 20, 31, 388
Deborin, G. A., 394
Deboveanu-Mălăescu, Elena, 388
Decu, Dobre sin, 71
Deev, G. K., 409
Delu, Bonciu, 141
Delèscluze, Charles, 22
Dembitzki, polonez, 30
Demény, L., 396, 397
Demény-Meşkova, L., 388, 396, 397
Demkova, I. A., 405

Densusianu, Ovid, 265, 357
Derblich, W., 255
Dereveankin, T. I., 402
Deşliu, Nicolae, 142
Despina, doamnă, soţia lui Basarab Neagoe, 254
Despot, voievod, 381, 382
Detco, postelnicul, 349
Deutsch, R., 388
Diaconu, Gh., 204
Diaconu, Petre, 169, 388, 397, 409
Diacov, M., 394, 397
Diamandiev, D., 372
Dic-Dicescu, I.O., 389
Dicu, ceauş, 109
Diculescu, Vladimir, 87, 388, 409
Diebici, feldmareşal, 76
Dîmboviceanu, Ştefan, treti logofăt, 79, 81, 83, 84, 111
Dimitär, Hagi, 373
Dimitriev, P. G., 405
Dimitrievici, Lavrentie, 242
Dimitrov, Dimităr Il., 397
Dimitrov, Gheorghe, 394
Dimitrov, Hr., 374
Dimitrov, L , 373
Dimitrov, Mihail, 27—30, 403, 410
Dimitrova, Tatiana Silianovska, 30
Dinić, Mihajlo, 398
Dîrdală, I., 33, 388
Dirilski, S. I., 409
Ditten, H., 405
Djamo, Lucia, 398
Długosz, Jan, 220, 222, 231, 233, 296, 379, 389
Dobre, Chiril sin, brutar, 151
Dobre, Gh., 23
Dobrescu, Ghiţă, 74
Dobrescu, N., 266
Dobrică, comis, 109
Dobrogeanu-Gherea, 30
Dobromir, mare ban, 346, 347, 354
Dobrotici, 265
Dobru, mare postelnic, 336
Docan, Ion, 39
Dombrovski, Iaroslav, 30
Dombrowice, Firley din, mareşal, 298
Donat, Ion, 108, 178, 239, 343
Donceak, V., 388
Donici, colonel, 50
Dorini, U., 173
Dositei, mitropolit, 365
Dositei, patriarh al Ierusalimului, 365
Dosoftei, mitropolit, 219
Dostál, Franţ, 396
Dostian, I.S., 402
Dovnar-Zapolski, M., 157
Drăghiceanu, V., 239, 255
Drăghici, postelnic, logofăt, paharnic, mare vornic, spătar, 334, 335, 347—349, 353
Dragnev, D.M., 405
Dragomir, fiul lui Giula, 224
Dragomir, al lui Manea, jupîn, 187
Dragomir, Silviu, 170, 171, 194
Dragomir, spătar, 334, 335
Dragomir, stolnic, mare armaş, 344, 347
Dragoncea, Vasile, 110
Dragoş voievod, 160, 219—225, 227—229, 236
Dragoş, de la Neamţ, boier, 212
Dragović ,R., 371
Dragulev, R., 193
Drujinin, N. M., 401
Drujinina, E. I., 402
Dučić, N., 280
Dujčev, Ivan, 382, 393
Dumitrache, cinovnic, 109
Dumitrache, medelnicer, 368
Dumitraşcu, postelnic, 353
Dumitrescu grecul, armaşe, 79
Dumitru, cinovnic, 109
Dumitru, mare vistier, mare pitar, mare vornic, 342, 346, 353, 354
Dunăre, Nicolae, 397
Dupleix, I. 26
Dupont, Eugen, 26
Dušan, Ştefan, ţar bulgar, 195, 245, 254, 267, zakonikul lui, 157, 163
Duţu, Alexandru, 389
Duzinchievici, Gh., 37, 39—41, 220
Dvoicenko-Markova, E. M., 398, 405

E

Eccarius, Iohann Georg, 26
Eclesiarhul, Dionisie, 249
Edem, aga, 117—121, 123
Eder, consul austriac, 34, 35, 42, 45, 51
Efrem, patriarh sîrb, 268, 281
Eftimie, cronica lui, 160
Einstein, Albert, 374
Elian, Alexandru, 266, 388
El Said, paşă, de Rusciuk, 85
Emeric, voievod de Transilvania, 260
Engels, F., 18, 20, 371, 400
Engel, I. Chr., 219
Episcopescu, 51
Erasmus, Didier, 380
Erbiceanu, C., 140
Erimia, logofăt, 349
Esaulenko, A.S., 405
Eskenazi, E., 372
Evans, Allan, 181
Evstineev, I. V., 409

F

Favre, Jules, 23, 29
Fedotova, A., 388, 390
Felea, I., 388
Ferluga, J., 397
Fermendziu, E., 260
Filipaşcu, Alexandru, 225, 266
Filipescu, Grigore, vel aga, 72
Filişanul, Dimitrie, mare piter, 347, 350, 353–355
Filitti, I. C., 33, 265, 269
Filotei, patriarh, 250, 252
Finario, Iulian de, 173, 192
Fleischhackl, agent austriac, 118
Florea, C., 15
Florea, Pascu, 71
Florescu, general, 50, 57
Florescu, spătar, 322
Florescu, Bonifaciu, 30
Florescu, D. George, 349
Florescu, G. G., 125, 127
Florescu, Radu, mare comis, 349
Florescu, Vintilă, 349
Florian, episcopul Cracoviei, 213
Florovski, A. V., 405
Flourens, Leopold-Emile, 22
Focşeneanu, I., 388
Fomenkova, V. M., 370
Fotino, Dionisie, 140
Frances, Enric, 397
Freidenberg, M. M., 370
Freidson, V., 370
Fridman, M. B., 394
Friessner, H., general-colonel, 7
Fustea, negustor, 137

G

Gajanova, Alena, 410
Galaktionov, I., 405
Gáldi, L., 219
Gall, Ianoş, 388
Gambetta, Leon, 25
Gandev, Christo, 383
Ganev, Todor, 397
Ganev, Venelin, 397
Gara, Nicolae, de, 267, 268, 273
Garaşanin, ministru sîrb, 35, 52, 54, 55, 130,
Garibaldi, Giuseppe, 25, 26
Gavriliţă, Constantin, spătar, 392
Gălăbov, G., 372
Geismar, general rus, 74
Gelzer, H., 270
Genovska, Maria, 410
Georges, St., 127
Georgescu, Vlad, 386, 388
Gerevich, László, 381
Ghenov, Krastio, 397
Ghenovici, N., 29
Gheorghe, boiangiu, 152
Gheorghe, popa, logofăt, 347, 354
Gheorghe, sin Nicolae, 150
Gheorghi, căpitan, 109
Gheorghian, Iulia, 397
Gheorghii, sluger, 109
Gheorghiev, Emil, 394, 403
Gheorghiev, Vladimir, 402
Gheorghiev, Evloghie, 373
Gheorghiev, Hristo, 372
Gheorghiev, K., 373
Gheorghieva, Sonia, 397
Gheorghiu-Dej, Gheorghe, 6, 8, 13
Gherasimov, Todor, 169
Gherghel, colonel, 50
Gherman, Mihail, 122
Gherghina, pîrcălabul, 275
Gheron, N., viceconsul rus, 75
Ghica, Alexandru, domnitor, 92, 94–96, 105
Ghica, Alexandru Dimitrie, domn, 240
Ghica, Alexandru–Scarlat, domn, 239, 240
Ghica, Ion, general, 27, 38–40, 45, 53, 54, 58, 59
Ghica, Vasile, aga, 318, 320
Ghinea, N., 178
Ghyka, Leon, 34
Giers, general rus, 39, 41, 42, 45, 54
Giuleşti, Dragoş de, 225
Giurescu, C. Constantin, 33, 125, 127, 168, 172, 174, 175, 183, 184, 192, 206, 209, 266, 349, 411
Giurescu, C. Dinu, 167, 168, 179, 182, 184, 238, 248, 250, 297, 298, 388
Giurescul, Nicolae, general, 72
Giurici, Milan, deputat, 58
Gizanka, Barbara, soţia nelegitimă a regelui Sigismund August, 295, 296
Gligore, mare logofăt, 342, 354
Gligorievici, Hagi Prodan, 117
Glogoveanu, N., 119, 120
Glombiowski, Karol, 380
Głuchowski, Jan, 296
Glüch, dr., agent polon, 40
Goga, mare comis, 350
Goldenberg, S., 397
Golescu, colonel, 50
Golescu, A. G., 361
Golobuţki, V., 399, 405
Gonciaruc, I., 405
Gonţa, Alexandru, 222, 397
Gonţea, mare paharnic, 346
Gonţia, Radul, 353
Gorceakov, reprezentant rus, 37, 40, 49

Górnicki, Lukasz, 288, 292, 299
Gotul, Nichita, mucenic, 242
Grachu, T., 21
Gradowicz, funcţionar consulatul francez, 39, 51, 52
Grăblev, Raicio, 25
Gratiani, Gaspar, 363
Greceanu, Radu, 280, 368
Grecescu, C., 269
Grecu, Al., 366
Grecu, V., 176, 183
Grecul, F. A., 155, 405
Grecul, Maxim, 389
Green, I., consul englez, 34, 35, 42, 50, 51, 58
Grekov, B. D., 156, 160, 164, 165
Grigoraş, N., 397
Grigore al XI-lea, papă, 257
Grochowski, St., 292
Grosul, G. S., 395, 405
Grujii, I. O., 405
Guboglu, Mihai, 173, 183, 228, 372
Guérines, Claude du Bourg de, 288
Guizot, F., 312, 314
Gusti, D., 364

H

Habsburg, Ernest de, arhiduce, 287, 292, 293
Hafiz Ali, paşă, 118, 119
Hagi Ianuş, negustor, 118
Hagi Mihail, Vasile, 99, 100
Hagi Moscu, Ştefănică, 143
Hagi Pavli, Atanase, 376
Halil, bei, 89–91
Hanga, Vladimir, 397
Haralamb, N., maior, 48, 52, 53
Haret, Spiru, 374
Hariton, egumenul Cutlumusului, 266
Hartwig, general, 121
Hasan, aga, caimacan, turc, 88, 89
Hasdeu, B. P., 206, 219, 237, 238, 252–255, 258, 262, 272, 275, 360, 363, 367, 411
Hasdeu, Boleslav, 300, 389
Hasištejnsky, Bohuslav, 381
Havliček, Karel, 371
Hengel, Witold, 394
Herkt, maior, 41, 57
Herman, Kareí, 369
Herzen, Al., 25–27, 371
Heyd, W., 173, 182, 195, 196
Hilandar, Isaiia de la, 268, 269, 280
Hilandar, Paisie de la, 370, 372
Himfy, Benedict, ban, 257, 260, 267
Himfy, Petru, castelan de Orşova, 257
Hitrov, N. I., 370
Hmelniţki, Bogdan, hatman, 388
Holban, M., 175, 225, 259–261, 264–267,2 273
Holban, Teodor, 288, 297, 298
Horaţiu, C., 379
Horálek, K., 411
Horálková, Z., 411
Hoszowski, St., 401
Hotko de la Ţeaţina, boier, 214
Hozyusz, Stanislaw, prelat, 294
Hrabák, Iosef, 380
Hrisoscoleu, Elenca, păhărnicească, 144
Hristo, Atanas, 370
Hristov, D., 410
Hriza, mare ban, 354
Hrozienčik, Josef, 370
Hrubeš, Jíři, 400
Huber, consul, 312–314
Hugo, Victor, 26
Hunedoara, Iancu de, 172, 173, 257, 280
Hurezeanu, D., 15, 397
Hurmuzaki, Eudoxiu de, 288, 298, 311–314, 380
Husa, V., 400
Husein, caimacan turc, 91
Hussowszczyk, Mikolaj, 379
Hvostov, V. M., 394, 405

I

Iakšić, Gruger, 412
Iakuboski, V. P., 409
Ianacopol, Tuduri, 318–320
Iancovici, Sava, 89, 90, 371, 388, 398, 399, 401
Iancu, Avram, 364
Iancu, Sasul, voievod, 362
Iane, ceauş, 109
Iane, vistier, 338, 340
Ianiş, Patai, negustor, 197
Ianlău, Gheorghe, treti-logofăt, 150
Ianu, I., 371
Iarca, Constantin, 138
Iazkova, A. A., 395, 397
Ibrahim, aga, 89–91
Idierul, Mihai, spătar, 314, 318, 320
Iliaş, Voievod, 210, 214, 222
Ilie, căpitan, 319
Ilie, postelnic, 77–81, 110
Ilie, voievod, 161
Ilieş, A., 184
Iliescu, Octavian, 168, 169, 173, 186, 195, 274, 399
Ilin, M. A., 370

Ioan Alexandru, ţar bulgar, 193, 256
Ioan al VI-lea Cantacuzino, împărat, 264
Ioan al V-lea Paleologul, împărat bizantin, 264
Iofciu, Hagi, negustor, 137
Ion, mare paharnic, 350
Ion Vodă, cel Viteaz (1572–1574) 287, 288, 297–300, 302
Ionaşcu, I., 203, 347
Ionescu, Dimitre G., 137, 389
Ionescu, Elena, 389
Ionescu — Nişcov, Traian, 370, 389, 399, 400, 411
Ioniţă, I., 205
Iordan, Iorgu, 336
Iordanov, L., 31
Iorga, Nicolae, 43, 47, 67, 160–164, 173, 175–178, 181, 188, 192, 195–198, 203, 206, 219, 222, 234, 240, 242, 251, 255, 257, 259, 261, 266, 267, 288, 357, 358, 360, 364, 374, 376
Iorgulescu, Basil, 140, 141, 150
Iovva, I., 405
Ipsilanti, Alexandru, 375, 377, 378, hrisovul lui, 138
Ipsilanti, Constantin, 362, 377, 378
Irmscher, Iohannes, 378
Istrate, C., 389
Itenberg, B. S., 16, 17
Itkis, M. B., 406
Iufu, I., 389
Iurgevich de Vlalahia, Marinchus, 195, 196
Iusuf, agă, 119, 121
Ivan al IV-lea, cel groaznic, ţar, 287
Ivan, logofăt, 342
Ivan, Irimia, 142
Ivancea, stolnic, postelnic, 336, 338, 340
Ivanco, conducător al Dobrogei, 188, 208
Ivanevegh, Liubissa, 195
Ivanov, I. I., 163
Ivanovici, Gheorghe, 101
Ivanovici, P., 372
Ivaşco, mare logofăt, 346, 354
Ivaşin, I. F., 402

J

Jălescu, Enache sin, bogasier, 151
Janicki, Clemens, 379
Jaslowiecki, Jerzi, voievod, 301
Jecev, Nicolai, 375, 384, 389, 410
Jelavich, B., 404
Jelicz, Antonina, 379
Jeltuhin, general rus, 71
Jireček, C., 163, 164, 195
Jordania, V. G., 393
Jovanović, Bogoliub, 274
Jujea, Radu, 74
Jukovski, n. I., 28

K

Kabadaev, J., 374
Kable, E., 372
Kajdan, A. P., 396, 397
Kandel, M., 178
Kanitz, Felix, 274
Kapelio, colonel rus, 78
Kappesova, H. E., 182
Karadja, C. I., 211
Karagea, Ştefan, 373
Karagheorghevici, Alexandru, 126
Karavelov, Liuben, 25–29, 370, 373
Karpescenko, E. D., 406
Kasabov, Ivan, 24, 25, 27
Katargiev, Ivan, 399
Katarzyna, regină, 291, 304
Kautscki, Karl Iohannes, 20
Kavka, František, 396
Kazakov, N. I., 40
Kazimir, al III-lea, rege, 370
Kedukliu, Halil bei de, 89
Kilifarov, comerciant bulgar, 376
Kinov, Ivan, 410
Kiperman, A. I., 406
Kiprian, mitropolitul Kievului, 208, 210
Kir Partenie, episcop de Rîmnic, 239
Kiricenko, N. P., 406
Kiriko, L., 117–122
Kirkov, Gheorghi, 374
Kiselev, E. V., 371
Kiselef, Pavel, general, 75–79, 81, 83, 85–92, 94, 96, 98–100, 103–107, 116, 144, 145, 392
Kiselkov, V. Sl., 67, 410
Kişkin, L. S., 370
Kiss, L., 389
Klabouch, Jíři, 381
Klamiczay, Tihor, 382
Klinciorov, Ivan, 28, 29, 31
Klonowicz, Sebastian Fabian, 292, 379
Kochanowski, Jan, 288, 292, 379
Kočí, Josef, 369
Kogălniceanu, Const., 219
Kogălniceanu, Mihail, 69, 125, 392
Komornicka, A., 411
Konarski, S., 299
Kondarev, Nikola, 29, 403
Kondratiev, V. A., 389, 406
Konobeev, V. D., 399, 407
Konrad, N. I., 400
Koreţki, V. M., 396

Koriatovici, Iurg, 362, 363
Koroliuk, V. D., 398
Korošek, Paolo, 412
Korzuhina, G. F., 403
Kosev, Dimităr, 24, 25, 27—29, 372, 403
Kostić, Mita, 412
Kotenko, I. A., 406
Kotzebue, consul rus, 313
Kovacevicova, Sona, 397
Kowalewski, T., 411
Kozak, Eugen A., 222
Kozlowski, Eligiusz, 393
Král, Václav, 389
Krandzalov, Dimitr., 411
Krasovski, general rus, 82
Krekić, Barişa, 195
Kremer, consul austriac, 34, 35
Kreţulescu, Nicolae, 46
Krilova, T. K., 399
Kristanov, P. T., 395
Křížek, J., 369
Krosno, Pawel din, 379
Kross, B. B., 406
Krowicki, M., 292
Krumbacher, Karl, 270
Krzyżanowski, Julian, 290
Krzycki, Andrezej, 379, 380
Kudláček, J., 411
Kudrnáš, Jaroslav, 389, 400
Kühälö, Ioan de, biograf, 227, 273, cronica lui, 260
Kumaniecki, Kazimierz, 379
Kuntze, E., 299
Kurdybach, Łukasz, 380, 394
Kušik, Michal, 400
Kutrzeba, S., 299
Kuzev, Alecsandăr, 410
Kzietwa, W., 290

L

Laczkfy, Nicolae, voievodul Ardealului, 220, 260
Ladislau voievod, 225
Ladislav cel sfînt, 248
Lakés, František, 411
Lambrev, Kiril, 393
Lapedatu, Alexandru Ion, 364
Lapedatu, Ion I., 364
Lappo, Al. I., 157—159, 163
Lăpuşneanu, Alexandru, voievod, 222, 362
Lăpuşneanu, Bogdan, 296, 299, 303
Lascaris, M., 269
Lasicki, Jan, cronicar, 297
Laski, nobil polon, 288
Laski, Jeronim, 380
Laţcu (1365—1373) voievod, 213, 220, 221, 229—231, 233—236, 265
Latineţul, Mihoci, 196
Latzk, markgraf, 219
Langmantel, V., 175, 176
Lăudat, I., 400
Laurent, V., 174, 269
Lavrov, P. L., 16
Lazăr, cneaz 244—247, 251, 253, 254, 258, 268, 269, 275
Lăzărescu, Emil, 237
Lăzărescul, Zaharia, 350
Lazarevici, Ştefan, despot, 244, 245, 269, 280
Lazea, A., 400
Lebedev, N. I., 402, 406
Lefter, Vasile, treti vistier, 79
Lehliu, Dimitrie, 89
Lehr, Lia, 183, 184, 198
Lenin, V. I., 387, 389, 400
Lepădat, logofăt, diac, 354, 355
Lepszy, Kazimierz, 293
Leşcenkov, L. O. 406
Leşcinski, L. M., 395
Levcenko, V. S., 406
Leventis, Gheorghe, comandant de gardă, 122, 323
Levski, V., 373
Lhuys, Drouin de, ministru francez, 36, 41, 62
Liahovici, N. V., 406
Lichońska, Irmina, 379, 380, 411
Liebknecht, W., 20
Liegnicki, prinţ, 294
Lihaciov, D. S., 205, 401
Lilienfeld, Fairy von, 383
Linţa, Elena, 287, 400
Lipila, P. P., 401
Liprandi, I. P., 100, 122, 390
Liptanicova, G. I., 371
Litavrin, G. G., 396, 397, 406
Liu, Nicolae, 389
Liubavski, K., 157, 159
Liveanu, V., 368, 389
Liveanu ,V., 368, 389
Liviu, Titus, 380
Loghin, L., 8
Lopodacika, S., 373
Lörinţ, L., 406
Lubelski, 298
Lüders, general rus, 39
Ludovic cel Mare, rege ungur, 192, 194, 223, 224, 226, 251, 256, 257, 259—261, 264, 265, 273, 276, 278, 284, 285
Łukasik, St., 39
Lupaşcu, colonel, 50
Lupi, Gino, 48
Lupşa, Ştefan, 266, 270
Lupu, colonel, 50
Lupu, Anastase, serdar, 392
Lupu, Sava, 71
Lurie, I. S., 402, 406

Macarie de Antiochia, patriarh, 238,
Macarie, Cronica lui, 160
Macarie, tipograf, liturghierul lui, 367
Macarie, Constantin, logofăt, 83, 84
Macedonski, colonel, 50
Macek, Josef, 369
Maciciewski, Samuel, 296
Maciu, A., 368
Madyda, Wladislaw, 380, 411
Macovei, Iancu, 101
Macûrek, Josef, 369, 400, 411
Magazinovici, Constantin, 57, 129—133
Maiorescu, Titu, 19
Makkai, L., 219
Maksakov, V. V., 396
Małecki, H., 292
Malinovski, V. F., 392
Mamalis, Theodor, 184
Mamarcev, G., 100
Manancicova, N. P., 371
Manase, Constantin, 363
Mano, căpitan, 317
Manole, gavazul, 80
Manole, postelnic, 77, 78
Manolescu, R., 185, 188, 190, 191, 194, 198, 400
Manoliu, V., 385, 389
Manu, colonel, 50
Mapp, Andrei, 289
Marcu, Al., 40
Margal, Py., 17
Mărginoiu, Tudor, 71
Mărgoi, Marin, 74
Markovici, Svetozar, 28
Markowska, Wanda, 287, 288
Maria din Floreşti, fiica lui Drăghici vornic, 347—349
Maria, regina Ungariei, 225
Marinovici, preşedintele senatului sîrbesc, 133
Marsina, Richard, 400, 411
Martinov, Ioannes, 254, 255
Martinovici, T., 204
Marx, Karl, 17, 18, 20, 22, 26, 29, 371, 400
Maslev, Stoian, B., 395, 410
Matasă, C., 205
Mateescu, Corneliu, N., 168, 169
Matei, din Brîncoveni, agă, 354
Matei Corvin, rege, 250, 280
Matei, M. D., 203—207, 213, 389
Matei, P., 389
Matveev, I., 389
Mavrodin, Iorga sin, 71
Mavrodin, V. V., 396
Mavrogheni, Petre, 47, 48
Maximilian al II-lea, împărat, 198, 287, 300
Mazzini, Giuseppe, 25, 26
Medicis, Ecaterina de, 293
Mehmed Berdi beg, han, 228
Mehmet, Mustafa, A., 184
Mehtupciu, Manolache, zapciu, 79, 83, 143
Melchisedec, episcop, 222, 237
Meliţăei, hatman, 321
Merţalov, A., 406
Merzon, A. T., 398
Meteş, Şt., 173, 178, 198, 389
Mielecki, Nicolae, voievodul Podoliei, 297
Mihai, logofăt, 214
Mihai Viteazul, voievod, 272, 340, 342, 349, 355, 358, 359, 364, 365, 368, 386, 392
Mihail, clucer, spătar, 353, 354
Mihail, pan, frate de voievod, 231, 232
Mihail, Paul, 389
Mihail, Zamfira, 389
Mihăilă, G., 389
Mihailă, spătar, 336, 338, 339, 342
Mihailoglu, Stanciu, 71
Mihailov, G., 410
Mihalyi de Apşa, Ioan, 223—225, 227
Mihnea cel Rău, voievod, 171, 272
Mihnea Turcitul, voievod, 272, 346, 347, 350
Mihordea, V., 390
Miklosich, Fr., 195
Milanovici, şef eterie, 313, 316, 317
Milescu, Nicolae, spătar, 358, 360, 362, 366, 368
Miletić, Liubomir, 364
Miličević, 258
Miller, I. S., 398
Millet, Gabriel, 266
Minea, Ilie, 219, 229, 259, 260
Mioc, Damaschin, 194, 335, 390
Miot, A. F., 22
Mircea al II-lea, voievod, 290
Mircea cel Bătrîn, 168, 170, 174, 175, 178, 181, 182, 185, 186, 189, 193, 207, 208, 213, 231, 233, 234, 242, 244, 251, 256, 258 , 259, 269, 272, 275—277, 280, 346, 358, 364, 365
Mircea Ciobanul, voievod, 171, 242, 272, 280, 335—337, 339
Mircea, Ion-Radu, 125, 252, 390
Mirislău, preot, 224
Mitev, I., 372, 403, 406
Mitilineu, M., 125, 133
Mititelu, Ion, 169
Mitrea, mare comis, 346
Mitrea, B., 400, 401
Mitu, zapciu, 109
Mitu, Hagi, 150
Mjechowitz, 296
Mladenovitch, Ranko, 48, 50, 57
Mocanu, Ion, 71
Moldoveanu, V., 390
Modrżewski, Andrzej Frycz, 390, 401
Mohamed al II-lea, sultan, 173, 181, 184, 191
Mohov, N. A., 403, 406
Moisescu, Gh. I., 226

Moisil, C., 274
Moldoveanu, M., 401
Molin, V., 390
Molla paşa, guvernator, 117
Monchal, L 26
Monier, F. M., 288, 294
Montgomery, Eduard, mareşal, 9
Moragas, E., 17
Morariu, T., 198
Morduhovici, L. M., 399
Morintz, Sebastian, 203, 390
Moruzi, voievod, 139
Moşanu, A. K., 407
Moscu, Ştefan, 94
Moşin, V., 164
Most, Johann 18
Motogna, Victor, 224, 259
Mourin, Maxime, 11
Moustier, de, consul francez, 37, 40
Movilă, Eremia, voievod, 164
Movilă, Gavril, voievod, 363
Movilă, Petru, arhiepiscop de Kiev, 358, 360, 362, 364
Moxa, Mihail, 391
Mstakov, comerciant bulgar, 376
Muhtar, agă, 117
Munteanu, M. P., 407
Munzoi, Anastase, treti vistier, 79
Murad al II-lea, sultan, 196
Muratori, L. A., 262, 263, 273
Muraviov, N. N., 371
Muşat, Costea, voievod, 219–221, 224, 225, 230
Muşata-Margareta, (1373–1377), fiica lui Laţcu, 219, 220, 225, 230–233, 236
Muşat, Petru, voievod, 168, 208, 210, 212, 213
Mustăţei, Barbu, 74
Mutafcieva, V., 372
Mühlpfordt, Günter, 380

N

Naida, S. F., 399
Nan, comis, 336
Nandriş, Grigore, 266
Nasonov, A. N., 205, 207, 208, 211, 212, 216
Năsturel, P. Ş., 174, 178, 184, 251, 255, 390, 401
Naumov, S. P., 370
Neacşa, logofetească din Drăgoeşti, 346, 347, 350
Neacşu, Ioan, 117, 390
Neagoe, mare ban, 338, 340
Neagoe, postelnic, 344
Neagoe, vistier, 188
Neagu, vornic, 197
Neale, Randal, 10
Neamţu, Eugenia, 186, 204, 205, 390
Neamţul, Şandru, 212
Neciaev, S., 26
Necula, mare spătar, 350
Nedelea, mare vornic, 338
Nedelco, ispravnic, mare vornic, 338, 340
Nedici, Milan 12
Nejedly, J., 159
Nejedly, Z. K., 156
Negrea, mare spatar, 342
Negrescu, I. D., 390
Negri, Costache, 38, 40 43, 44, 47, 54, 63, 127
Negru Vodă, voievod, 272, 273
Nekrici, A. M., 394
Nekovici, Atanasie, 92, 101
Nenovici, Vasile, deputat, 92, 100–103, 145, 146
Nesselrode, C. Robert, 117–121
Nestor, Ion, 204, 390
Nettlau, M., 28
Niackii, V. V., 404
Nicandru, ucenic, 268
Nicholson, Haig, 11
Nicodim, de la Tismana, 237–259, 262–271, 273–275, 277–280, 283–285
Nicolae, dascăl de la Gîrlaşi, 140
Nicolae de Gara, ban de Maćva, 269
Nicolae, Misticul, patriarh, 371, 382
Nicolae, preot, 94
Nicolaescu, Şt., 187, 274
Nicolaescu-Plopşor, C., 239, 240, 247
Nicolau, Tănase, 101
Nicolescu, Corina, 101
Nicolescu, N., 401
Nicolici, Atanasie, 35
Nicorescu, M., 204
Nidelco, dvornic, 242
Niderle, Liubomir, 370
Nichiforov, L. A., 402
Nikitin, S. A., 370, 372, 398, 407
Nikolova, R., 374
Niţu, A., 205
Noe, C., 100
Norden, Walter, 274
Noročinitki, A. L., 409
Noske-Schidemann, 37
Notovici, F. I., 394, 395, 407
Nour, Antonian, 107
Novac, D. E., 407
Novakovič, Relia, 412
Novaković, S., 157
Novakovic, St., 281
Nowak-Dłużewski, Juliusz, 288, 290
Novikov, E. P., 37
Nuhlicek, Iosef, 396

O

Obrenovici, Julia, principesă, 61
Obrenovici, Mihail, principe, 33, 36, 38, 41–43, 46, 47, 49, 51, 52, 54–58, 60, 61
Obrenovici, Milan, 34
Obrenovici, Miloş, prinţ, 117, 120, 122 129, 316, 317, 375, 377, 378
Odger, Georges, 26
Odobescu, Alexandru, 251, 255
Ogarev, N. P., 371
Olak, Ioan, din Maramureş, 225
Oleinik, I. P., 402
Oleśnicki, Sbigńiev, 220, 222
Olimpiotul, Iordache, 121–123, 377
Olteanu, I., 390
Olteanu, Pandele, 390
Olteanu, Şt., 169, 203, 204, 401
Onasch, Konrad, 383
Onciul, Dimitrie, 206, 208, 219, 227, 229, 233, 244, 256, 257, 272, 276, 357
Opalinski, A., 297
Oprea, I., 401
Oprea, spătar, 354
Oprescu, G., 382, 390
Oprişan, Iarca, inginer, 138
Orbini, Mauro, 261, 262, 265
Oreşkova, S. F., 407
Ormangiev, Ivan P., 372, 404
Orzechowski, S., 388
Orzelski, Świętoslaw, 299
Osman, agă, 117
Osman, gavazul, 89
Ossolinski, J. M., 288, 290, 294
Ostrogorsky, Georges, 258, 264, 267, 269
Oţetea, A., 382, 401, 407

P

Padniewski, Filip, 296
Paisie de la Hilandar, 255
Paisie, Radu, voievod, 188, 197, 198
Palamas, Grigore, 264
Paleolog, Sofia, 383
Pall, Fr., 196
Panait, P. I., 203
Panaitescu, prefect, 57
Panaitescu, P. P., 160, 164, 171, 172, 174, 175, 181, 193, 195, 196, 208, 219–222, 228–230, 234, 237, 242, 244, 245, 251, 256, 258, 259, 269–273, 275–277, 280, 289, 297, 335, 338, 340, 355, 357–360, 362, 363, 365–368, 380, 389, 390, 400–402
Panu, Gh., 19
Papa, mare logofăt, 350
Papacostea, Şerban, 174, 383, 385, 390, 401
Papacostea, Victor, 390
Papadopol-Calimachi, Alexandru, 39,47, 106
Papiu-Ilarian, A., 297
Paprocki, B., 292
Paraipan, Dima, 110
Parhomciuc, S. M., 407
Partenie, episcop de Rîmnic, 245, 246
Pârvan, Vasile, 357, 363
Paşa, Ali, ministru turc, 35, 45, 47, 62, 63
Paşa, Fevzi Omer, reprezentant turc, 35, 36, 38, 44, 45
Paşa, Ismail, comandant turc, 53
Paşa Suleiman, comandant turc, 53
Pascaleva, Virginia, 402, 410
Pascu, Ştefan, 184, 198, 220, 230, 265, 368
Pătraşcul cel Bun, voievod, 171, 272, 350
Patrikeev, Vassian, 383
Paucescu, colonel, 50
Paul de Alep, 238, 239, 249–255, 262, 263 270, 278, 279, 283, 284
Pava, R., 390
Pavlov Todor, 372
Pazvantoglu, Osman, 377, 378
Pcelar, I., 258
Pegalotti, Francesco Balduci, 181
Pehlivan, Gheorghi, 319
Penakov, Ivan, St., 395, 404
Penkova, M., 373
Peresvetov, I., 401
Perovici, R., 35, 38, 41, 52, 57
Perron, F 26
Peştici, S. L., 395
Petkova, Maria, 410
Petrache, zapciu, 109
Petre, Ioan, St., 222
Petre ereul, Gheorghe sin, 141
Petrescu-Dîmboviţa, M., 204, 391
Petrescu-Sava, G. M., 147
Petriceicu, Ştefan, 364
Petronie, egumen, 238
Petrov, Petăr, 410
Petrovici. Milivoi, colonel, 57
Petrovici, Milko, 100, 121
Petrovici-Njegoš, Petăr, 388
Petru Cercel, voievod, 184
Petru I cel Mare, ţar, 358, 360, 362, 388, 390
Petru cel Tînăr, voievod, 198, 214, 219–222, 229–236, 242, 272, 337–340
Petruşenski, I. P., 400
Pitaru, Stan, 74
Pini, A., 323
Pinteanu, E., 391
Pinteanu T., 391
Pirnát, Antal, 381
Pîrvul, comis, 344

Piteşteanu, Iancu, zapciu, 109
Piteşteanu, Matache, zapciu, 79
Platon, Gh., 311, 391
Platonov, S.P., 407
Ploaie, Nicolae, 74
Plocha, Josephus, 412
Ploscă, Călin, 74
Pobedova, O. I., 370
Pondenzolo, Antonio de, 175
Podgradskaia, E. M., 407
Poleanski, F. I., 402
Poliakov, I. A., 401
Polišensky, Josef, 400
Polizache, căminar, 87
Pominski, Alfred, 287
Pongracz, Ioan, voievodul Ardealului, 172
Pop, Nerone, 21
Popa, Radu, 169
Popa, T., 257
Popescu, Gr., 178
Popescu-Ialomiţa, S., 169
Popescu, M., 391
Popescu, Paulin, 391
Popescu, Radu, 242, 368
Popescu-Spineni, M., 90
Popov, Daniel, 372, 373
Popov, N. G., 395
Popov, V., 29
Popova, B. S., 370
Popovici, Ioniţă, 311
Popovici, Valerian, 311, 407
Porţeanu, Alexandru, 401
Postumius, L., consul, 380
Pošvar, Iaroslav, 396
Poteraşi, căpitan de grăniceri, 57
Povaliev, V. M., 371
Pray, Georgius, 219
Praznaglava, Radu, voievod, 170
Preda, ban, 187
Preda, mare postelnic, 342
Preda, Tănase sin, 71
Predescu, L., 391
Prol, Nicolaes, 194
Prigara, general rus, 75, 86
Pribojlvić, Vinko, 412
Prodan, D., 167
Prokeschi-Osten, ambasador austriac, 53
Prokopenko, N. R., 396
Protul, Gavriil, 269, 270
Ptaśnik, Ian, 412
Puia, Ilie, 401
Puiu, Sandu, 71

R

Racoviţă, C., 220
Racoviţă, Mihai, 392
Răculescu, Teodorachi, serdar, 72
Radenić, Andrija, 412
Radkov, Ml., 373
Radojičić, Đ. Sp., 125, 255, 412
Radovski, M. I., 399
Radu de la Afumaţi, voievod, 171, 187
Radu Călugărul, voievod, 272
Radu al III-lea cel Frumos, voievod, 168, 170, 242, 272
Radu, Ioniţă, 311
Radu cel Mare, voievod, 177, 180, 193, 194, 220, 272, 275, 343
Radu I Negru, voievod, 239, 240, 242—244, 284
Radu, Mihnea, voievod, 349, 350
Radu Paisie, voievod, 171, 242, 272, 333, 335, 347
Răducanu, ceauş, 109
Radul, mare clucer, postelnic, 348, 349, 353
Radul, logofăt, mare comis, 334, 342
Rădulescu, I., 407
Rădulescu, Th., 177
Raić, Ioan, 245
Rainov, T., 25
Rakovski, G. S., 372, 373, 388, 389
Râmniceanu, Naum, 242, 248, cronica lui, 140
Rareş, Elena doamna, 234
Rareş, Ştefan, voievod, 234
Raşin, A. G., 393
Raşev, Panaret, 372
Razachiu, Radu, 71
Ratisbona, Andrei de, cronica lui, 176
Ratkoš, Peter, 381
Rechberg, ministru austriac, 37, 51
Reclus, Elisée, 19, 26
Regep, agă, 117, 118
Reinand, J. T., 174
Rej, M., 288
Rejnuš, Miloš, 400
Reli, S., 229
Retegan, G., 108
Rîbakov, B. A., 208, 402
Richental, Ulrich von, cronica lui, 211
Richter, general rus, 70
Ricker, T. W., 34—38, 41, 42, 49—52
Říha, Oldřich, 369
Rikman, E. A., 407
Rîmniceanul, Naum, 242, 249
Ristić, Milovan, 412
Rizescu, prefect, 57
Robescu, Ghiţă, logofăt, 79
Rodofinikin, 122
Roesler, R., 219
Rogacevskaia, A. C., 401
Roghinskii, S. V., 391
Rogobete, fraţii, 118, 120
Rogozea, Marin, 71
Rojko, V. M., 405, 407
Romalo, Nadejda, 391
Roman (1377—1392), voievod, 206, 219—221, 230—236
Roman, P., 203

Romanescu, Marcel, 185
Romano, Dionisie, 141
Romanos I, împărat, 382
Romanski, Stoian, 69–74, 76–78, 82, 84–90, 94, 95, 100, 104, 140, 142, 144, 145, 147, 148
Românul, Zilot, 249
Roset, Scarlat, ispravnic, 74
Rosetti, C. A., 19, 24, 25, 52, 55
Rosetti, D. V., 203
Rosetti, Mircea, 19
Rosetti, Radu, general, 41, 57, 220
Rosetti-Tescanu, Dumitru, 19
Rosnoveanu, colonel, 50
Roşu, Ion, 71
Rostworowski, Emanuel, 394
Roth, general rus, 71
Royzius, Petruş, 379
Rubţov, B. T., 159, 395
Russel dr., 30, 51
Russo, Demostene, 197, 357
Russu, I. I., 402
Rusu, A., 402
Ruvarac, Ilarion, 258, 274
Rybarski, Antonius, 412

S

Sacerdoţeanu, Aurelian, 206, 219, 222, 244
Sadik, Mehmed, muhafiz, 86
Saint-Georges, Ioana Alex., 333
Saint-Pierre, agent şi consul prusac, 58
Saizu, I., 391, 402
Sakazof, I., 193, 195
Salih, agă, 117, 118, 120
Sameşescu, colonel, 50
Samurcaş, C., 120
Samurcaş, Iancu, 98, 99
Sándor, Volmis, 396
Sapronova, N. T., 371
Sarbiewski, Mathei Casimir, 379
Sărulescu, Ion 110
Sas, voievod, 219, 221, 224, 225, 227–229, 236
Sava, patriarh sîrb, 268, 281
Savoia, Amedeu de, 261
Sawicki, Jacobo, 412
Sazina, M. G., 407
Sbierea, Ionaşcu, boier, 299
Scanavis, Nicolae, caimacan, 117
Scarlatti, 219
Scheffel, prof., 18
Scheletti, Petru, maior, 313, 316–318, 320, 321
Schlitberger, Hans, 176
Schina, Constantin, ispravnic, 139
Sciapov, I. N., 394
Scorpan, C., 212
Selezney, M. S., 397
Seliah, G. N., 407
Selim al III-lea, sultan, 377, 378
Seliminski, dr. Ivan, 395
Semionova, I. V., 399
Semionova, L. E., 391
Senkevici, I. G., 370
Seton, Waston, R. W., 39
Sevastos, M., 100
Sedelnikov, S. I., 407
Sidorova, N. A., 400
Sigismund, rege ungur, împărat german, 183, 225, 234, 242, 246, 248, 251, 258, 262, 276, 280
Sigismund II, August, rege, 288–291, 293–295, 297, 299, 305, 306, cronica lui, 297
Sigismund I cel Bătrîn, rege, 288
Silianovska-Novikova, Tatiana, 410
Silvestru, ucenic, 268
Simedrea, Tit, 240, 264
Simeon, ţar, 382
Simeonov, T., 409
Simionovici, Ivan, supus prusac, 314, 321
Simionescu, Paul, 402
Simonescu, Dan, 269, 402
Sîrbu, Balea, ot Buzău, 150, 152
Sîrbu, Cornelia, 391
Sîrbu, Neagu, 150
Sîrbu, Penciu, 150
Sîrbul, logofăt, 347
Sîrbul, Velciu, 141
Siuziumov, M. L., 396
Skarga, P., 292
Skaska, Antonin, 381
Skazkin, S. D., 288, 409
Skimina, Stanislaus, 379
Slaboi, Theodor, 122
Slavova, St., 374
Slăniceanu, Nicolae, postelnic, 82, 109
Slavescu, V., 48
Slivenanu, Hagi Dimitrie, 150
Slivineanu, Ivancea, 151
Smeană, Nică, negustor, 137
Smochină, N., 391
Smochină, N. N., 391
Smohovska-Petrova, Vanda, 372
Snegarov, I., 407
Soliman Magnificul, sultan, 183
Solomon, colonel, 50
Soloviev, I. I., 398
Soloviov, A. A., 164
Sommer, Johann, 381, 382
Sorski, Nil, mare stareţ, 382
Sovetov, P. V., 391, 408
Sparnau, Peter, pelerin german, 178
Spătaru, Marin, 74
Spieralski, Zdzislav, 380, 401, 412
Spitko, palatin, 231
Spivakowski, E. I., 405
Sraţimir, ţar bulgar, 177, 260, 265, 284
Strečoić, P. S., 281

Sreznevski, I. I., 370
Stoico, mare vornic, 334
Stamatie, mare agă, 353
Stambolov, St. 31
Stan, spătar, mare spătar, 338, 340, 346
Stan, Vintilă sin, 101
Stana, mama lui Ştefăniţă voievod, 234
Stancev, St., 410
Stanciul, logofăt, 353
Stanciul, mare postelnic, 334
Stănescu, M. C., 391
Stănică, V., 391, 402
Stănilă, mare vornic, 350
Stanislawskaia, A. M., 408
Stanojević, Gligor, 412
Statie, M., 402
Stehan, Iordache, zapciu, 79
Steiner, Herbert, 372
Sterian, Constantin, sameş, 74
Steţco, Jupan, 230
Ştirbei, Cernica, mare armaş, 342
Stoian, Ivan sin, băcan, 151
Stoianov, Mania, 394
Stoianovici, Draghişa, 28
Stoica, mare postelnic, 346
Stoicescu, N., 194, 354
Stoichiţă, mare vistier, 342
Stoicovici, Olga, 388, 398
Storojuk, V. P., 408
Stroe, mare stolnic, 342, mare vornic, 344
Stroganov, baron, consul general rus, 323
Strukova, K. L., 370, 371
Strungaru, Diomid, 391
Stuparu, Ion, 71, 91
Sturdza, C. vel logofăt, 316, 318, 320, 321
Sturdza, Dimitrie, A., 48
Stuart, Mill, John, 26
Sturza, Mihail, domnitor, 126, 313, 320, 321
Suliman paşa, 120
Suljenko, V. K., 408
Sulkowska, Irena, 412
Svetoslav, Teodor, 169
Szczerbicka, Ludowika, 412
Székely, G., 412
Székely, Mihail, 224
Székely, Z. 391
Szymonowiez, Szymon, 379

Ş

Şandru, D., 391
Şerban Cîrnul, Constantin, 362
Şerban, Constantin, 391, 402, 403
Şerban, mare paharnic, 342
Şerban Vodă, 251
Şerbănescu, N. I., 238, 266
Şesan, M., 391
Şişman, Ivanco, 169
Şişman, Mihail, 169
Şişmanov, D., 374
Škerovici, dr. 399
Śliziński, J., 391
Şopîrlă, Neagu, 71
Şoricel, Gheorghe, 91
Şrira, I. N., 408
Ştefan I (Ştetko) (1394–1399) voievod, 220–224, 227, 228, 231–233, 235, 236
Ştefan al II-lea, fiul lui Alexandru cel Bun, 214, 234, 235, 386
Ştefan cel Mare, voievod, 156, 160–163, 168, 176, 222–223, 233–235, 361, 363, 364, 366, 367, 390, documentele înainte de, 172, 175, documentele lui, 155, 162
Ştefan Despotul, cneaz, hrisovul lui, 280
Ştefan, Gheorghe, 361
Ştefan, ieromonahul, 239–256, 258, 259, 262, 263, 268–270, 278, 280, 284
Ştefan logofătul ot Creţulescu (1782–1785), 231
Ştefan, Uroş al IV-lea, cneaz, 245
Ştefănescu, Liviu, 403
Ştefănescu, Ştefan, 187, 391, 392, 408
Ştefănescu, Al., 237–239, 241, 242, 249, 250, 252, 253, 255, 256, 258, 259, 262, 280, 336, 354, 355
Ştefăniţă, voievod, documentele moldoveneşti de la, 161
Ştirbei, Radu, mare comis, 342
Štika, Jaroslav, 411
Şulman, E. B., 408
Şuşarin, V. P., 408
Şuţu, Costache, 80, 386
Şuţu, Gh., 316
Şuţu, Neculai, vel logofăt, 315, 316, 318, 320, 321
Şevcenko, F. I., 408
Şevcenko, T., 387
Şeviakov, A. A., 408

T

Tănase, Vasile, 148
Tănăsescu, V., 403
Tăpkova-Zaimova, V., 371
Tatul, mare logofăt, 334, 335
Taylor, N. B., 263
Teclu, I., 408
Telbizov, K., 402
Teleghin, F., 408
Tenczynski, Nawoj, 220
Tennstädt, Ulrich von, pelerin german, 178
Teodor, Dan Gh., 205, 211, 392, 403
Teodorescu, Al., 392
Teodorian-Carada, M., 25
Teodosie, mare logofăt, 342

Teofan, preot la Athos, 268
Teplițkii, V. P., 401
Terter, I George, 169
Thalloczy, Lajós, 257, 265
Thiers, A., 20, 23, 29
Thiriet, F., 173, 176, 181, 182
Tihomirov, M. N., 206–212, 215, 408, 412
Tihonov, I. A., 398
Tillos, H., consul francez, 36, 41, 52, 58
Tippelskirch, Kurt von, general, 8
Tito, Broz, mareșal, 9, 11, 12
Tivalov, Marko, comisar rus, 81
Tocilescu, Gr. G., 170–172, 177, 188, 193, 196, 197, 238, 252
Todorov, G., 410
Todorov, N., 370, 395
Todorov, N. T., 407
Tomiczki, Petrus, 296
Tomșa, voievod, 297, 301, 302
Tomșin, I. K., 408
Topalov, V., 372
Topenciarov, Vladimir, 29, 410
Tepliceanu, serdar, 83
Traikov, Nicola, 403
Trăpcileskov, Hristo, 376
Trewtyl (Treutel), Johanes, 257
Triciakov, K., 376
Trîpcea, Teodor, 392
Trost, 17
Trufanda, mare postelnic, 350
Trzecieski, Andrei, 379
Tuciaski, Vlad, vornic al Romanului, 211
Tudor, grămătic, 344, 346, 347
Tudor, Maia, 392, 403, 404
Tulitu, Stan, 74
Tumbru, Mihail, 137
Turculeț, Vasile, căpitan, 319
Turdeanu, E., 237, 256, 258, 259, 268
Tyezyn, Jerzy din, 379
Tymieniecki, Kazimierz, 287

Ț

Țamblac, Grigore, 237, 270
Țankova-Petkova, Genoveva, 372, 397, 408
Țîndărică, Florea, 74
Țînțarul, Nicola, negustor, 137
Țițeicu, Anghel, 109
Țvetkova, Bistra, 371, 374

U

Ubicini, M. A., 75, 130, 219, 255
Udalțov, I. I., 408
Udalțova, Z. V., 397
Udrițe, Dragomir, 187
Udrițe, vistier, 334
Umur beg, emirul de Efes, 174
Unc, Gh., 392
Undjiev, Iv., 395, 410
Ungureanu, Gh., 311, 392
Urban, al V-lea, papă, 213, 260, trimisu papei, 265
Ureche, Grigore, 219, 221, 299, 357, 360, 362, 366, 367, letopisețul lui, 220
Ureche, stolnic, 338, 340
Urechia, V. A., 68, 120, 139–141
Uroș, Ștefan, 370
Utin, N. I., 26

V

Văcaru, Dumitru, 74
Vaillant, J. A., 255
Valentineanu, 25
Valahul, Costea, 230
Vălcev, Velicico, 392
Vărbliaska, D., 374
Varga, V. A., 392
Varlimont, Valter, general german, 11
Vasile, căpitan, 121
Vasile, mare stolnic, 354
Vasile, pitar, 79
Vasileva, M., 409
Vasilenko, G. A., 408
Vasiliev, A. A., 267
Vătășianu, V., 185, 204
Vazov, Ivan, 392
Vekov, Anghel, 374, 410
Vekova-Telbizova, M., 402
Velescu, O., 262
Velestinlis, Rhigas, 375, 377, 378
Velichi, Constantin N., 15, 24, 67, 76, 77, 79, 85, 87, 92, 98, 107, 137, 138, 140, 143, 145, 151, 311, 312, 372, 374, 392, 399, 403, 404
Velko, Haiduk, 121
Venediktov, G. K., 370
Veniamin, Lascăr, 19
Ventil, mare vornic, 350
Vernescu, Costache, 80
Vernescu, Petre, biv-vel logofăt, 139
Vianu, Al., 15, 26, 117, 323, 378, 392, 403, 404
Vianu, T., 382
Viktorin, Kornel, 381
Vilara, Al., vistier, 97
Vinaver, Vuk, 412
Vinogradov, K. B., 408
Vinogradov, V. N., 397, 404, 408, 409
Vintilă, I, (Vlad Vintilă) voievod, 272, 344, 349, 354

Vîrtosu, Emil, 393, 397
Vlad, Călugărul, voievod, 171, 172, 343
Vlad Dracul, voievod, 170, 178, 197, 261, 280
Vlad, Inecatul, voievod, 171, 189, 354
Vlad IV Tepeş, voievod, 168, 170, 173, 178, 360, 365
Vlădescu, I., 219
Vlădescu, Ştefan, treti logofăt, 79, 81, 82, 109
Vladimirescu, Tudor, 118–120, 240, 375, 377, 378
Vladimirski-Budanov, M. F., 156, 157
Vladislav, rege polon, 210, 214, 380
Vladislav I, voievod, 168, 179, 180, 248, 256, 257, 259–262, 264–267, 271–276, 280, 284
Vladislav al II-lea, voievod, 172, 186, 196
Vladu, grămătic, 334, 335
Vlaicu, voievod, 175
Vlaicul, mare logofăt, 354
Vlagievich, Bodgan, 195
Vochsigh, Vlatcho, 195
Vodiţa, Antonie de la, 269
Vogoride, caimacan, 35
Volkonski, Dimitrie, cneaz, 73
Volkov, Ev., 28, 30
Vornicescu, Nestor, 393
Voroveanul, Badea, logofăt, 272
Vrapciu, Ştefan, 149
Vucina, mare paharnic, 354
Vučkovič, M., 412
Vuiţa, voievod, 122
Vulcănescu, Romulus, 411
Vytiska, I., 396

W

Wahten, general, 70
Wapowius, 296
Ward, vice-consul englez, 134
Wawrin, Jean de, 261
Wavrin, Wallerand de, cronicar, 173–175, 177, 178
Weczerka, Hugo, 208, 209
Weichs, von, general german, 11
Węgierski, Alex, M., 300
Weydemeyer, A., 120, 121
Wheaton, H., 126
Wierbowski, Teodor, 289, 299
Willaume, J., 393
Winniczuk, Lidia, 379
Wiślica, Jan din, 379
Wolinski, Janusz, 412
Wornіecki, cneaz, 295, 296
Wujek, J., 292

X

Xenopol, A. D., 33, 34, 37, 46, 48, 206, 219, 288

Z

Zadonschi, N. A., 371
Zăgănescu, colonel, 57
Zaharia, Em., 204, 205
Zaharia, N., 204
Zaharov, M., 395
Zaikin, A. N., 409
Zalieski, pisar regal, 304
Zalişkin, M. M., 397, 398, 403, 409
Zalykis, Gr., 377
Zamfir, boiangiu, 152
Zamfirescu, Dan, 360, 393
Zamojski, Jan, mare hatman, 293
Zamoşteanu, I., 205
Zamoşteanu, M., 205
Zane, C., 358
Zane, Gh., 311
Zaozerskaia, E. I., 398
Zarwasow, Bank de, vicecomite, 225
Zavtur, A. A., 409
Zayk, Petru, 277
Zekel, Nicolae, 224
Zimin, A. A., 401
Zirra, Vl., 203
Zlatev, Z., 372
Zlatkov, S., 374
Zmodzki, staroste, 298
Zutu, Ralea, 141

LISTA PRESCURTĂRILOR FOLOSITE ÎN VOLUMUL DE FAŢĂ

AAR = Analele Academiei Române — Seria II-a. Memoriile Secţiunii istorice
Memorii = Academia Română. Memoriile Secţiunii istorice. Seria III
AUB = Analele Universităţii Bucureşti.
BCMI = Buletinul Comisiunii monumentelor istorice.
CL = Convorbiri literare.
DIR = Documente privind istoria României. Seria A (Moldova); B (Ţara Românească); C (Transilvania).
Hurmuzaki — Iorga = Documente privitoare la istoria românilor
LR = Limba română
M.A.E. = Arhiva Ministerului Afacerilor Externe al R. P. Române
M.F.A. = Arhiva Ministerului Forţelor Armate ale R. P. Române
Materiale = Materiale şi cercetări arheologice.
RA = Revista arhivelor
RESEE = Revue des études sud-est européennes
RF = Revista Fundaţiilor
RHSEE = Revue historique de sud-est européen
RI = Revista istorică
RIR = Revista istorică română
RRH = Revue roumaine d'histoire
Rsl = Romanoslavica
SCB = Studii şi cercetări de bibliologie
SCIV = Studii şi cercetări de istorie veche
SCL = Studii şi cercetări lingvistice
SCN = Studii şi cercetări de numismatică
SCŞt-Istorie = Acad. R. P. Române, Filiala Iaşi, Studii şi cercetări ştiinţifice, Seria Istorie.
SMIM = Studii şi materiale de istorie medie
SMIMd = Studii şi materiale de istorie modernă
Studii = Studii, revistă de istorie
VR = Viaţa românească

Colaboratorii publicaţiei « ROMANOSLAVICA » sînt rugaţi să utilizeze în articolele trimise redacţiei, aceste prescurtări.

CUPRINSUL

I. STUDII ŞI COMUNICĂRI

Nicolae Ciachir, Mărturii despre importanţa insurecţiei armate din August 1944..... 5
D. Hurezeanu şi *C. N. Velichi*, Date noi privind pătrunderea ideilor Internaţionalei I în România şi în rîndurile emigraţiei bulgare din ţara noastră 15
Constantin C. Giurescu, Tranzitul armelor sîrbeşti prin România sub Cuza-Vodă (1862) 33
Constantin N. Velichi, Emigrări la nord şi la sud de Dunăre în perioada 1828—1834.... 67
Al. Vianu, Despre legăturile dintre revolta adalîilor, răscoala sîrbilor şi acţiunea organizată de Iordache Olimpiotul în vara anului 1815 în Ţara Românească..... 117
G. G. Florescu, Agenţiile diplomatice de la Bucureşti şi Belgrad (1863—1866). Contribuţii la studiul relaţiilor politice româno-sîrbe..... 125
Dimitrie G. Ionescu, Aşezarea coloniştilor bulgari în oraşul Buzău şi în împrejurimi între 1792 şi 1838..... 137
Valeria Costăchel, Contribuţii la istoria socială a Moldovei în secolele al XIV-lea — al XVI-lea 155
Dinu C. Giurescu, Relaţiile economice ale Ţării Româneşti cu ţările Peninsulei Balcanice din secolul al XIV-lea pînă la mijlocul secolului al XVI-lea 167
Alexandru Andronic, Oraşe moldoveneşti în secolul al XIV-lea, în lumina celor mai vechi izvoare ruseşti 203

II. DISCUŢII

Aurelian Sacerdoţeanu, Succesiunea domnilor Moldovei pînă la Alexandru cel Bun. Pe baza documentelor din secolul al XIV-lea şi a cronicilor româneşti din secolul al XV-lea şi al XVI-lea, scrise în limba slavonă 219
Emil Lăzărescu, Nicodim de la Tismana şi rolul său în cultura veche românească I (pînă în 1385) 237

III. MATERIALE ŞI DOCUMENTE

Elena Linţa, Materiale inedite privitoare la epoca primului interregn polonez şi la politica domnului moldovean Ion Vodă (1572—1574) 287
Gh. Platon, Documente privind ecoul în Moldova al mişcărilor revoluţionare de la Brăila din anii 1841—1843 311
Al. Vianu, Pierderile suferite de Moldova în anii 1812—1816 la furniturile către Poartă, după datele consulatului Rusiei din Iaşi 323
C. Bălan şi *P. Cernovodeanu*, Documente inedite slavo-române din Ţara Românească din veacurile al XVI-lea şi al XVII-lea 333

IV. CRONICĂ

Prof. Petre P. Panaitescu. Cu prilejul împlinirii a 65 de ani *(Dan Zamfirescu)* 357

V. CRITICĂ ŞI BIBLIOGRAFIE

Československé přednašky pro V. mezinárodní sjezd Slavistů v Sofii, Praga, Editura Academiei cehoslovace de Ştiinţe, 1963 (Tr. Ionescu-Nişcov) 369
Славянский Архив. Culegere de articole şi materiale, Moscova, Edit. Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S., 1963. (S. Iancovici) 370
Вопросы истории славян, Voronej, Universitatea de stat, 1963, Nr. 1. (S. Iancovici) 371
Известия на Института за история, Sofia, Ed. Academiei Bulgare de Ştiinţe, 1963, Nr. 12, Nr. 13, (C. N. Velichi) 371
Известия на държавните архиви, Sofia, 1963, Nr. 7 (C. N. Velichi) 373
Notis Botzaris, *Visions Balkaniques dans la préparation de la revolution grecque (1789—1821)*, Geneva, 1962. (Al. Vianu) 375
Renaissance und Humanismus in Mittel und Osteuropa. Eine Sammlung von Materialien besorgt von Johannes Irmscher, vol. I—II, Berlin, Akademie Verlag, 1962. (Ş. Papacostea) 378

Contribuţii la bibliografia istorică româno-slavă. II. 1960—1963 de Fl. Constantiniu şi Ş. Papacostea 385
Indice 411
Lista prescurtărilor folosite 430

СОДЕРЖАНИЕ

I. СТАТЬИ И СООБЩЕНИЯ

Николае Чакир, Отклики о значении военного восстания 23 Августа 1944 г..... 5
Д. Хурезяну и *К. Н. Велики*, Новые данные о проникновении идей I Интернационала в Румынию и в ряды болгарских эмигрантов в нашей стране..... 15
Константин К. Джуреску, Перевозка оружия для сербов через Румынию в период правления Куза Водэ (1862)..... 33
Константин Н. Велики, Эммиграция на север и юг по Дунаю в период 1828—1834 гг. 67
А. Вияну, О связях между бунтом адальйцев, восстанием сербов и выступлением в Валахии, организованном летом 1815 года Иордаке Олимпиотом..... 117
Г. Г. Флореску, Дипломатические агентства в Бухаресте и Белграде (1863—1866). К вопросу о румыно-сербских международных отношениях 125
Димитрие Г. Ионеску, Поселение болгарских колонистов в городе Бузэу и его окрестностях в период 1792—1838 гг..... 137
Валерия Костэкел, К вопросу о социальной истории Молдавии XIV—XVII вв..... 155
Дину К. Джуреску, Экономические отношения Валахии со странами Балканского полуострова в XIV— первой половине XVI века..... 167
Александру Андроник, Города Молдовы в XIV-ом веке в свете древнейших русских источников 203

II. ДИСКУССИ

Аурелиан Сачердоцяну, Последовательность правления господарей Молдовы до Александру Доброго по материалам документов XIV века и румынских хроник XV и XVI вв., на церковнославянском языке..... 219
Эмиль Лэзэреску, Никодим Тисменский и его роль в древней румынской культуре I (до 1385 г)..... 237

III. МАТЕРИАЛЫ И ДОКУМЕНТЫ

Елена Линца, Неизвестные материалы об эпохе первого польского междуцарствне и о политике молдавского господаря Иона Водэ (1572—1574) 131
Г. Платон, Документы об отклике в Молдове на революционное движение в Брэиле 1841—1843 гг. 311
Ал. Виану, Потери Молдовы в поставках 1812—1816 гг. Порте. По материалам консульства России в Яссах 323
К. Бэлан и *П. Черноводяну*, Неизвестные славяно-румынские документы Валахии XVI—XVII вв. 333

IV. ХРОНИКА

Проф. Петре П. Панаитеску. По случаю исполнения 65 лет *(Дан Замфиреску)*. 357

V. КРИТИКА И БИБЛИОГРАФИА

Ceskoslovenské přednašky pro V. mezinárodni sjezd Slavistů v Sofii, Издательство Чехословацкой Академии наук, Прага, 1963 (Тр. Ионеску-Нишков).... 369
Славянский Архив. Сборник статей и материалов, Москва, Издательство Академии Наук СССР, 1963 (С. Янкович) 370
Вопросы истории славян, Воронеж, Государственный университет, 1963, № 1 (С. Янкович) 371
Известия на Института за История, София, Издательство Болгарской Академии наук, 1963, № 12; № 13; (К. Н. Велики) 371
Известия на държавните архиви, София, 1963, № 7 (К. Н. Велики) 373
Нотис Боцарис, ***Visions Balkaniques dans la préparation de la revolution grecque (1789—1821)***, Geneva, 1962 (А. Виану) 375
Renaissance und Humanismus in Mittel und Osteuropa, Сборник материалов под редакцией Иоханнес Ирмшер, том I—II, Берлин, Академическое издание, 1962 (Ш. Папакостя) 378
Вклад в румыно-славянскую историческую библиографию, II, 1960—1963 (Фл. Константиниу и Шербан Папакостя) 385
Указатель 411
Список сокращении 430

SOMMAIRE

I. ARTICLES ET COMMUNICATIONS

Nicolae Ciachir, Temoignages sur la portée de l'insurrection armée de 23 Août 1944 .. 5
D. Hurezeanu et *C. N. Velichi*, Nouvelles données concernant la pénétration des idées de la I-ère Internationale en Roumanie et dans les rangs de l'émigration bulgare de notre pays 15
Constantin C. Giurescu, Le transit des armes serbes par la Roumanie sous le prince Couza (1862) 33
Constantin N. Velichi, Emigrations au nord et au sud du Danube durant la période 1828—1834 67
Al. Vianu, Du rapport entre la révolte des adali, le soulèvement des Serbes et l'action organisée à l'été 1815 par Iordakis l'Olympiote en Valachie 117

G. G. Florescu, Les agences diplomatiques de Bucarest et de Belgrade (1863—1866). Contributions à l'étude des relations internationales roumano-serbes 125
Dimitrie G. Ionescu, L'établissement des colons bulgares dans la ville de Buzău et ses environs, entre 1792 et 1838 137
Valeria Costăchel, Contributions à l'histoire sociale de la Moldavie au XIV-e — XVII-e siècles 155
Dinu C. Giurescu, Les relations économiques de la Valachie avec les Pays de la Péninsule Balkanique du XIV siècle jusqu'au milieu du XVI siècle 167
Alexandru Andronic, Villes moldaves du XIV siècle à la lumière des plus anciennes sources russes 203

II. DISCUSSIONS

Aurelian Sacerdoţeanu, La succession des princes de Moldavie jusqu'au règne d'Alexandre le Bon d'après les documents du XIV siècle et les chroniques roumaines slavonnes des XV et XVI siècles 219
Emil Lăzărescu, Nicodème de Tismana et son rôle dans la culture roumaine médiévale j'usqu'á 1385 237

III. DOCUMENTS

Elena Linţa, Matériaux indités relatifs à l'époque du premier inter-règne polonais et à la politique du prince Jean de Moldavie (1572—1574) 287
Gh. Platon, Documents concernant l'écho en Moldavie des mouvements révolutionnaires de Braila des années 1841—1842 311
Al. Vianu, Les dommages causés à la Moldavie de 1812 à 1816 par l'approvisionnement de la Porte d'après les actes du consulat de Russie 323
C. Bălan et *P. Cernovodeanu*, Documents inédits slavo-roumains de Valachie des XVIe et XVIIe siècles 333

IV. CHRONIQUE

Prof. Petre P. Panaitescu à son 65 anniversaire (*Dan Zamfirescu*) 357

V. CRITIQUE ET BIBLIOGRAPHIE

Československé přednašky pro V. mezinarodni zjezd Slavistu v Sofii, Prague, Editions de l'Academie tchekoslovaque des Sciences, 1963, (Tr. Ionescu-Nişcov) 369
Славянский Архив, Articles et matériaux, Moscou, Edit. de l'Académie des Sciences de l'URSS, 1963 (S. Iancovici) 370
Вопросы истории славян, , Voronej, Université d'Etat, 1963, Nr. 1, (S. Iancovici) 371
Известия на Института за история, Sofia, Editions de l'Académie Bulgare des Sciences, 1963, Nr. 12, Nr. 13 (C. N. Velichi) 371
Известия на държавните архиви, Sofia, 1963, Nr. 7 (C. N. Velichi) 373
Notis Botzaris, *Visions Balkaniques dans la préparation de la revolution grecque (1789—1821)*, Geneve, 1962 (Al. Vianu) 375
Renaissance und Humanismus in Mittel und Osteuropa, Eine Sammlung von Materialien besorgt von Johannes Irmscher, vol. I, II, Berlin, Akademie Verlag, 1962. (Ş. Papacostea) 378
Contributions à la bibliographie historique slavo-roumaine. II. 1960—1963 par Fl. Constantiniu et Şerban Papacostea 385

Index 411

Table des abreviations 430

ROMANOSLAVICA

Au apărut:

Vol. I. 1958, 292 pagini	legat, lei 18,80
II. 1958, 288 p.	epuizat
III. 1958, 356 p.	epuizat
IV. 1960, 436 p.	broşat, lei 21,00
	legat lei 26,00
V. 1962 — Istorie, 294 p.	broşat, lei 11,60
	legat, lei 17,90
VI. 1962 — Filologie, 342 p.	broşat, lei 14,80
	legat, lei 21,00
VII. 1963 — Dialectologie, 252 p.	broşat, lei 12,00
	legat, lei 17,00
VIII. 1963, 580 p.	broşat, lei 27,00
	legat, — epuizat
IX. 1963, 575 p.	epuizat
X. 1964, 626 p.	epuizat
XI. 1965 — Istorie, 436 p.	broşat, lei 24,00
	legat, lei 29,00

Volumele apărute, cu excepţia volumelor II, III, IX şi X pot fi comandate direct la sediul Asociaţiei Slaviştilor din R.P. Română, str. Pitar Moş nr. 7—13, raion 30 Decembrie, Bucureşti.

Materialele trimise redacţiei se primesc numai dactilografiate, în trei exemplare. Manuscrisele nepublicate nu se restituie. Colaboratorii sînt rugaţi să păstreze copie de pe articolele trimise redacţiei.

Responsabilitatea articolelor tipărite aparţine, în întregime, semnatarilor.

Dat la cules: 13.IV.1965
Bun de tipar: 15.VI.1965. Apărut 1965

Tiparul executat sub comanda nr. 384 la
Întreprinderea Poligrafică «Arta Grafică»
Calea Şerban Vodă nr. 133—135, Bucureşti,
R. P. Română